

4.3
Sanggaard I/S
Viborgvej 265
7500 Holstebro

Dato: 10-10-2012
Sagsnr.: 012162-2011
Henv. til: Nina Karner
Tlf.: 96 11 78 18

§ 11 MILJØGODKENDELSE

af minkfarmen
Sanggaard I/S

Viborgvej 265, 7500 Holstebro

Beliggende på matr. nr. 1o Den østlige Del, Borbjerg m.fl.

**MILJØGODKENDELSE MED-
DELT I HENHOLD TIL LOV NR.
1486 AF 4/12-2009 OM
MILJØGODKENDELSE M.V. AF
HUSDYRBRUG**

Indholdsfortegnelse

STAMBLAD FOR VIRKSOMHEDEN.....	4
IKKE TEKNISK RESUMÉ.....	5
MEDDELELSE OM GODKENDELSE.....	6
MILJØGODKENDELSENS VILKÅR	7
GENERELLE FORHOLD.....	7
Dokumentation	7
Frist for udnyttelse af godkendelse	7
Ansøger og ejerforhold	7
Ophør af husdyrbruget	7
HUSDYRBRUGETS ANLÆG.....	8
Det ansøgte husdyrhold	8
BAT	8
Rengøring af staldanlæg	8
Døde dyr	8
Opbevaring af flydende husdyrgødning.....	9
Påfyldning af gyllevogne	9
Lugt	9
Transport.....	9
Støj.....	10
Støv.....	10
Spildevand	10
Skadedyr	10
Driftsforstyrrelser eller uheld.....	11
Miljø- og ressourcestyring	11
HUSDYRBRUGETS UDBRINGNINGSAREALER.....	11
Drift af husdyrbrugets arealer	11
Udbringning af husdyrgødning.....	12
Efterafgrøder.....	12
Forebyggelse af forurening af vandmiljøet	12
OFFENTLIGGØRELSE OG GENERELLE FORHOLD.....	13
KLAGEVEJLEDNING	13
OFFENTLIGGØRELSE	13
RETSBESKYTTELSE	16
UDNYTTELSE AF GODKENDELSEN.....	16
OPLYSNINGER OM GRUNDLAG FOR MILJØGODKENDELSEN	17
MILJØTEKNISK BESKRIVELSE OG VURDERING	18
GENERELLE FORHOLD.....	18
<i>Ansøger og ejerforhold .....</i>	<i>19</i>
<i>Lokalisering og planmæssige forhold .....</i>	<i>19</i>
<i>Landskabelige og kulturhistoriske områder.....</i>	<i>20</i>
<i>Ophør af husdyrbruget.....</i>	<i>21</i>
HUSDYRBRUGETS ANLÆG.....	22
<i>Det ansøgte husdyrhold.....</i>	<i>22</i>
<i>Stalde.....</i>	<i>22</i>
<i>BAT – staldanlæg og opbevaringsanlæg.....</i>	<i>23</i>
Udmugningssystem og udmugningshyppighed	23
Udmugningshyppighed	24
Rendebredde	25
Mink - fodring	26
Tilførsel af halm	26
Overdækning af gyllebeholder.....	27
BAT niveau og valg af teknologi.....	27
<i>Ventilation.....</i>	<i>28</i>

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
CVR: 29189927

<i>Rengøring af staldanlæg</i>	29
<i>Foder</i>	29
<i>Håndtering og opbevaring af olie, spildolie og brændstof</i>	29
<i>Affald</i>	30
<i>Døde dyr</i>	31
<i>Sprøjtemidler og medicin</i>	32
<i>Opbevaring af husdyrgødning</i>	33
Påfyldning af gyllevogne	34
Opbevaring af halm, oprensingsmateriale og fast gødning	34
<i>Forurening og gener fra husdyrbrugets anlæg</i>	35
Ammoniak	35
Lugt	36
Transport.....	37
Støj.....	39
Støv.....	40
Lys	40
Spildevand	41
Skadedyr	41
Driftsforstyrrelser eller uheld.....	42
Renere teknologi og ressourcestyring	44
HUSDYRBRUGETS UDBRINGNINGSAREALER	46
<i>Drift af husdyrbrugets arealer</i>	46
Udskiftning af udbringningsarealer	48
Sædskifte	48
Udbringning af husdyrgødning.....	48
<i>Miljøpåvirkning fra husdyrbrugets arealer</i>	51
Grundvand	51
Der stilles desuden vilkår om, at ansøger skal sikre, at der ikke kan ske overfladeafstrømning fra udbringningsarealerne til det åbne grave areal.	52
Bilag IV-arter.....	52
<i>Natura 2000-områder</i>	52
<i>Beskrivelse af Natur 2000-vandopland Nissum Fjord og Udpegningsgrundlag</i>	53
<i>Husdyrlovens beskyttelsesniveau - næringsstoffer</i>	54
<i>Nitrat</i>	54
<i>Fosfor</i>	58
HOLSTEBRO KOMMUNES SAMLEDE VURDERING AF HUSDYRBRUGET	61
BILAG	62
BILAG 1 – HUSDYRBRUGETS BELIGGENHED	62
BILAG 2 – SITUATIONSPLAN	63
BILAG 3 – BYZONE	64
BILAG 4 – FALDENDE TERRÆN FRA GYLLEBEHOLDER TIL VANDLØB	65
BILAG 5 – GYLLETRANSPORTRUTER	66
BILAG 6 – BESKYTTEDE DIGER OG KULTURHISTORISKE OMRÅDER	67
BILAG 7 – AREALER - OVERSIGT	68
BILAG 8 – AREALER – KORT A.....	69
BILAG 9 – AREALER - KORT B.....	70
BILAG 10 – TERRÆNHÆLDNING MOD VANDLØB - 1	71
BILAG 11 – TERRÆNHÆLDNING MOD VANDLØB - 2	72
BILAG 12 – TERRÆNHÆLDNING MOD VANDLØB - 3	73
BILAG 13 – JORDTYPER OG DRÆNEDE OMRÅDER	74
BILAG 14 – GRAVEPLAN FOR MARK 27-0.....	75
BILAG 15 – MILJØSTYRELSENS NOTAT VEDR. VURDERING AF NITRATUDVASKNING	76
BILAG 16 – BEREDSKABSPLAN	77
BILAG 17 – RETNINGSLINJER FOR FLUEBEKÆMPELSE PÅ PELTSYRDFARME.....	84
BILAG 18 – DRIFTSJOURNAL.....	88
BILAG 19 – BEMÆRKNINGER INDKOMMET I HØRINGSPERIODE	89

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
CVR: 29189927

Stamblad for virksomheden

Godkendelsesdato:	10. oktober 2012
Godkendelse hjemmel, lov om miljø-godkendelse m.v. af husdyrbrug	§ 11 (over 75 DE og mindre end 250 DE)
Husdyrbrugets navn, jf. CVR	Sanggaard I/S
CVR-nr. / P-nr.	31907349 / 1015012478
Husdyrbrugets adresse	Viborgvej 265, 7500 Holstebro
Husdyrbrugets telefonnumre	97468304 / 24247145
Ejere og kontaktpersoner	Jan Munksgaard Kristensen, Bartholinsvej 1, 7500 Holstebro Finn Blaabjerg Kristensen, Viborgvej 265, 7500 Holstebro
Matrikel	1o Den østlige Del, Borbjerg m.fl.
CHR nr.	54002
(i)-mærket, bek. 1640 / 13/12-2006	nej
Ejendomsnr.	661-41781
Husdyrbrugets konsulent	Vibeke H. Lund, København Rådgivning - vlu@kopenhagenfur.com tlf. 72132805 / 41861305
Godkendelses- og tilsynsmyndighed	Holstebro Kommune Nupark 51, 7500 Holstebro E-mail: naturogmiljo@holstebro.dk Tlf. 96 11 75 63

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
 Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
 CVR: 29189927

Ikke teknisk resumé

Holstebro Kommune har den 10. marts 2011 modtaget ansøgning om udvidelse af husdyrbruget på Viborgvej 265, 7500 Holstebro. Husdyrbruget bliver større end 75 DE og mindre end 250 dyreenheder (DE), og er derfor omfattet af § 11 i lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug¹. Husdyrbruget er *ikke* omfattet af reglerne for IPPC, jf. IPPC-direktivet².

Husdyrbruget er ikke tidligere miljøgodkendt. Den 21-02-2006 har Ringkøbing Amt meddelt afgørelse om ikke VVM-pligt til 1500 slagtesvin (35-104,5 kg) og 2894 mink (årstæver).

Sanggaard I/S har ansøgt om udvidelse af dyreholdet til 5000 minktæver, samt ophør af slagtesvineproduktionen. I forbindelse med udvidelsen etableres der ca. 2300 m² nye minkhaller, herunder en 4-rækket lukket hal samt et antal 2-rækkede åbne minkhaller eller endnu en lukket hal. Byggefelterne fremgår af bilag 2 (felt 18 og 19).

Kravet om at anvende bedste tilgængelige teknik er opfyldt ved at foretage daglig udmugning i de nye haller, 36 cm brede gyllerender, reduceret proteinindhold i foderet og tildeling af halm ad libitum. I de eksisterende minkhaller udmuges gyllerenderne 3 gange ugentligt i sommerhalvåret og 1 gang ugentligt i vinterhalvåret.

Husdyrbrugets arealer består af ejede og tilforpagtede arealer til ejendommene Viborgvej 265 og Bartholinsvej 1, 7500 Holstebro. Bartholinsvej 1 har i 2007 ansøgt om og opnået § 10 tilladelse til udvidelse af kvægholdet, og arealerne er inkluderet i § 10 tilladelsen. Imidlertid er § 10 tilladelsen bortfaldet, da den ikke er udnyttet, og derfor kan arealerne nu indgå i denne § 11 godkendelse af husdyrbruget Viborgvej 265.

Arealerne afvander til Felsted Kog i Nissum Fjord, der er kvælstofsårbart og fosforsårbart Natura 2000-område. Eftersom husdyrtrykket i oplandet er stigende, er der i det ansøgte projekt anvendt 17,5 % ekstra efterafgrøder, udover gældende krav, samt et lavt husdyrtryk på 0,94 DE/ha, således at nitratudvaskningen fra arealerne svarer til udvaskningen fra planteavlslsdrift.

¹ Lov nr. 1486 af 4/12-2009 om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug

² Dir. om integreret forebyggelse og bekæmpelse af forurening (IPPC-direktivet). Rådets direktiv 2008/1/EF.

Meddelelse om godkendelse

Miljøgodkendelsen fastlægger de vilkår, der gælder for udvidelse af husdyrbruget.

Husdyrbruget er større end 75 DE, men under 250 DE og er derfor omfattet af § 11 i lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug. Husdyrbruget er dermed ikke omfattet af reglerne for IPPC, jf. IPPC-direktivet. Holstebro Kommune er godkendelses- og tilsynsmyndighed for virksomhedens forhold til det eksterne miljø. Godkendelsen omfatter alle aktiviteter, der hører under husdyrbruget. Der drives ikke bivirksomhed på husdyrbruget.

På baggrund af de foreliggende oplysninger i ansøgningen og den miljøtekniske beskrivelse og vurdering, meddeler Holstebro Kommune hermed godkendelse til den ansøgte produktion af 5000 årstæver, mink, på husdyrbruget Sanggaard I/S, på matr. nr. 1o Den østlige Del, Borbjerg m.fl., beliggende Viborgvej 265, 7500 Holstebro.

Godkendelsen bygger på husdyrbrugets ansøgning og supplerende oplysninger samt kommunens konkrete vurdering støttet af Miljøklagenævnets afgørelser og Miljøstyrelsens vejledninger og orienteringer.

Miljøgodkendelsen er delt op i en særlig godkendelse af anlæg (bygninger, dyrehold, gødningsanlæg og andre faste installationer), og en særlig godkendelse af arealerne. Arealgodkendelsen omfatter alle ejede og forpagtede udbringningsarealer under husdyrbruget samt aftaler om afsætning af husdyrgødning til tredjemand. De to godkendelser kan reguleres uafhængigt af hinanden. Under generelle vilkår er stillet vilkår, der er gældende for både anlægs- og arealdelen.

På Holstebro Kommunes vegne

Nina Karner
Agronom

Miljøgodkendelsens vilkår

Generelle forhold

Dokumentation

---

1. Husdyrbruget skal etableres og drives, som det er beskrevet i ansøgningen og de supplerende oplysninger, og som det er sammenfattet i godkendelsens miljøtekniske beskrivelse og vurdering, medmindre vilkårene i denne godkendelse eller senere afgørelser foreskriver andet.
2. På tilsynsmyndighedens forlangende skal husdyrbruget dokumentere overholdelse af denne godkendelses vilkår. Opgørelse af f.eks. husdyrholdets størrelse, affaldsregistrering og -bortskaffelse samt mark- og gødningsplaner m.v., samt driftsjournaler (jf. bilag 18), skal efter anmodning kunne fremlægges for tilsynsmyndigheden. Der skal på forlangende fremvises dokumentation herfor for de seneste fem år.

Frist for udnyttelse af godkendelse

---

3. Godkendelsen bortfalder, såfremt den ikke er udnyttet inden 2 år fra godkendelsesdatoen. Hermed menes, at der skal foreligge en skriftlig kontrakt med entreprenør på opførelse af de ansøgte bygninger. Herefter skal bygningerne opføres indenfor rimelig tid. Når det er muligt at indsætte dyr i de nye stalde, skal udvidelsen af dyreholdet påbegyndes, og dyreholdets størrelse skal herefter være konstant stigende til den godkendte størrelse. Ikke-udnyttede dele af godkendelsen bortfalder således, hvis de ikke udnyttes indenfor ovenfor beskrevne frister.

Ansøger og ejerforhold

---

4. Ændringer i ejerforhold eller ændringer i, hvem der er ansvarlig for driften, skal meddeles til kommunen senest 14 dage efter at ændringen har fundet sted.

Ophør af husdyrbruget

---

5. Ved ophør af husdyrbruget skal stalde rengøres, gyllebeholdere og møddingspladser tømmes, og gødningen bortskaffes miljømæssigt forsvarligt. Eventuelle oplag af olier, sprøjtemidler, kemikalier etc. skal bortskaffes til godkendt modtager. Såfremt driftsbygninger ikke er nødvendige eller brugbare til landbrugsformål, kan Holstebro Kommune kræve, at bygningerne rives ned, og materialet bortskaffes til genanvendelse eller lignende. Omkostninger i forbindelse hermed påhviler husdyrbruget.

Husdyrbrugets anlæg

Det ansøgte husdyrhold

---

6. Husdyrbruget har pr. planår (1/8-31/7) maksimalt godkendelse til følgende dyrehold:

Staldnavn	Dyretype	Antal	DE	Staldsystem
Eksisterende farm minus 12-rk hal	Mink, årstæver	1400	41,18	2- rk. åbne haller, gødningsrende 36 cm
Eksisterende 12-rk hal	Mink, årstæver	1500	44,12	12-rk lukket hal, gødningsrende 36 cm
Ansøgt byggeri (nye minkhaller)	Mink, årstæver	2100	61,76	2-rk åbne eller større lukkede haller, gødningsrende 36 cm
I ALT		5000	147,06	

Den godkendte produktion gælder antallet af dyr, ikke antallet af dyreenheder. Dyreholdet skal etableres i de staldanlæg, der er oplyst. Dyreholdet skal opgøres for hvert planår.

BAT

---

7. Alle gyllerender på minkfarmen skal være minimum 36 cm brede.
8. I de eksisterende 2-rk minkhaller (se bilag 2) skal gyllerender udmuges minimum 3 x ugentligt i sommerhalvåret (maj-oktober) samt 1 x ugentligt i vinterhalvåret (november-april).
9. I eksisterende 12-rk hal samt nye haller (se bilag 2) skal gyllerender udmuges 1 gang dagligt.
10. Alle mink på farmen skal tildeles foder med et indhold på maksimalt 31 % protein af omsættelig energi (OE) i uge 30-47.
11. Alle mink på farmen skal have adgang til halm ad libitum, og der må ikke anvendes halmbegrænsende tiltag.

Rengøring af staldanlæg

---

12. Der skal til stadighed opretholdes en god hygiejne på minkfarmen, herunder sikres at bure og haller holdes tørre, samt at bure, haller og fodringsanlæg holdes rene.

Døde dyr

---

13. Ved øget dødelighed i besætningen skal kadaverne opbevares overdækket, i en til formålet egnet container, således at der ikke opstår risiko for uhygiejniske forhold.

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
 Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
 CVR: 29189927

Opbevaring af flydende husdyrgødning

---

14. Husdyrbruget skal have rådighed over mindst 9 måneders opbevaringskapacitet for flydende husdyrgødning.
15. Gyllebeholdere skal minimum en gang om året - f.eks. i forbindelse med forårstømning - inspiceres for revner/utætheder mv. og vedligeholdes. Inspektion og evt. vedligeholdelse skal noteres i driftsjournal, jf. bilag 18.

Påfyldning af gyllevogne

---

16. Ved anvendelse af traktorpumpe skal påfyldning af gyllevogn foregå på en plads med afløb til opsamlingsbeholder for flydende husdyrgødning. Alternativt skal der anvendes gyllevogne med egen påmonteret pumpe og returløb, således at spild af flydende husdyrgødning undgås.
17. Såfremt Holstebro Kommune skønner, at der opstår spild fra påfyldning af gyllevogne o.l. kan der stilles krav om, at påfyldning o.l. skal foregå på en plads, med afløb til opsamlingsbeholder for flydende husdyrgødning.

Lugt

---

18. Gyllerender må ikke udmuges, når vinden blæser fra nord, nordøst og øst (imod Skave by), med mindre det er nødvendigt for at overholde vilkår om hyppighed af udmugning.
19. Såfremt der efter kommunens vurdering opstår væsentlige lugtgener fra minkhaller, gødningsoplæg m.v., der vurderes at være væsentligt større end der kan forventes ifølge grundlaget for miljøvurderingen, kan kommunen kræve, at der skal iværksættes afhjælpende foranstaltninger. Alle udgifter i forbindelse med dette afholdes af husdyrbruget.

Transport

---

20. Transport til og fra ejendommen skal af hensyn til støj- og støvgener foregå ved hensynsfuld kørsel. Det skal tilstræbes, at transport til og fra husdyrbruget foregår på hverdage fra kl. 7-18. Sæsonbetonet transport i forbindelse med f.eks. forårsarbejde og høst kan dog foregå uden for almindelig arbejdstid og i weekender, men skal søges begrænset. Eksterne transporter såsom foderleverancer m.v. er ikke omfattet af vilkåret.
21. Flydende husdyrgødning, som transporteres på offentlige veje, skal transporteres i lukket tankvogn.

Støj

---

22. Støjbidraget fra staldene sammenlagt med bidraget fra husdyrbrugets øvrige aktiviteter - målt udendørs - til det ækvivalente, korrigerede støjniveau målt i dB(A), må ved nabobeboelse* ikke overstige nedenfor anførte værdier.

Mandag-fredag kl. 7-18 (8 timer) Lørdag kl. 7-14 (7 timer)	Alle dage kl. 18-22 (1 time) Lørdag kl. 14-18 (4 timer) Søn- og helligdag kl. 7-18 (8 timer)	Alle dage kl. 22-7 (½ time)	Alle dage kl. 22-7 Maksimal værdi
55 dB(A)	45 dB(A)	40 dB(A)	55 dB(A)

*) 'Ved nabobeboelse' defineres som opholdsarealer ved nærmeste nabo. Ved tvivsspørgsmål er det tilsynsmyndigheden, der definerer, hvor støjgrænsen gælder. Støjbidraget (bortset fra maksimalværdien) måles som det ækvivalente, konstante, korrigerede støjniveau i dB(A) (re. 20 µPa). Tidsintervallerne i parenteserne angiver midlingstiden inden for den pågældende periode.

23. Ved klage over støj fra husdyrbruget, kan kommunen anmode om, at der indsendes dokumentation for overholdelse af støjkrav. Husdyrbruget skal for egen regning dokumentere, at støjvilkår overholdes, hvis tilsynsmyndigheden finder det påkrævet. Dokumentation for overholdelse af støjkravene kan være i form af målinger i husdyrbrugets omgivelser (under fuld drift) eller kildestyrkemålinger ved de enkelte støjklender kombineret med beregninger efter den fælles nordiske beregningsmodel for industri-støj. Holstebro Kommune kan på baggrund heraf fastsætte drifttider for husdyrbrugets støjklender, som husdyrbruget skal overholde.
24. Kravet om dokumentation af støjforholdene kan højst fremsættes en gang årligt, med mindre den seneste kontrol viser, at vilkår 22 ikke kan overholdes. Støjmålinger skal udføres som beskrevet i Miljøstyrelsens til enhver tid gældende støjbergningsvejledning og foretages i punkter som forinden aftales med tilsynsmyndigheden. Støjmåling skal udføres af et akkrediteret firma.

Støv

---

25. Driften må ikke medføre væsentlige støvgener uden for husdyrbrugets eget areal.

Spildevand

---

26. Hvis der etableres tagrender på minkhaller, så skal tagvandet nedsives i faskiner.

Skadedyr

---

27. Såfremt Holstebro Kommune skønner, at husdyrbruget er årsag til væsentlige fluegener for omgivelserne, kan Holstebro Kommune bestemme, at husdyrbruget skal føre journal over forebyggelse og bekæmpelse af fluer på husdyrbruget efter kommunens anvisninger. Såfremt Holstebro Kommune skønner, at forebyggelse og bekæmpelse af fluer er utilstrækkelig, kan Holstebro Kommune opstille en plan for forebyggelse og bekæmpelse, som husdyrbruget skal følge.

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
 Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
 CVR: 29189927

Driftsforstyrrelser eller uheld

- 28.** Beredskabsplan for husdyrbruget skal ophænges synligt, hvor den er let at komme til, og være kendt af alle, der arbejder på husdyrbruget. Beredskabsplanen skal holdes opdateret ved revision mindst 1 gang årligt. Dato for seneste revision skal fremgå af beredskabsplanen.

Miljø- og ressourcestyring

- 29.** Husdyrbruget skal minimum en gang om året føre journal/opgørelse over forbrug af el, vand og brændstof, samt andre relevante ressourcer. Se bilag 18.
- 30.** Husdyrbruget skal arbejde på at nedbringe ressourceforbruget og affaldsmængden samt udledning af forurenende stoffer til omgivelserne, så der på en økonomisk forsvarlig måde opnås en reduktion i miljøbelastningen. Husdyrbruget skal i forbindelse med tilsyn redegøre for muligheden for at indføre renere teknologi i form af ændrede råvarer, nyt materiel, ny management eller besparelser på materialer og ressourcer, som kan nedsætte miljøbelastningen. Følgende områder forventes at indgå i redegørelsen:
- Metoder/management til reduktion af fordampningen af kvælstof fra stalde og opbevaringsanlæg samt i forbindelse med udbringning
  - Tiltag til reduktion af kvælstofudledning og fosforoverskud
  - Redegørelse for ressourceforbrug og tiltag til minimering heraf
  - Reparations- og vedligeholdelsesplaner
  - Affaldsreducerede tiltag
- 31.** Husdyrbruget skal indenfor 1 år efter meddelelse af godkendelsen være gennemgået af en energifaglig konsulent med det formål at sikre, at lønsomme ressourcebesparende teknologier løbende indføres på husdyrbruget. Gennemgangen skal som minimum indeholde en beskrivelse og vurdering af de aktuelle forhold samt mulighederne for indførelse af energibesparende teknologi vedr. belysning, køle- og fryseanlæg, varmeanlæg, ventilationsanlæg, maskinel og lign. samt de heraf afledte forhold, såsom f.eks. varmegenindvindingspotentialer, pumpetyper etc. Som udgangspunkt skal 5-års lønsomme teknologier indføres. Kontrolrapport skal fremsendes til Holstebro Kommune.

Husdyrbrugets udbringningsarealer

Drift af husdyrbrugets arealer

- 32.** Godkendelsen omfatter kun de ansøgte udbringningsarealer, der fremgår af bilag 7, 8 og 9.
- 33.** Der skal til enhver tid være minimum 7,04 ha efterbehandlet areal til rådighed til udbringning af husdyrgødning på mark 27-0.

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
CVR: 29189927

- 34.** Det skal sikres, at der ikke kan ske overfladeafstrømning fra udbringningsarealerne til det åbne grave areal på mark 27-0.

Udbringning af husdyrgødning

- 35.** Der må maksimalt tilføres husdyrgødning på bedriftens arealer svarende til 147,05 DE i minkgylle, med et indhold af maksimalt 19.514 kg N og 4.650 kg P, og således at der på husdyrbrugets udbringningsareal ikke udbringes mere end 0,94 DE/ha.
- 36.** Udbringning af husdyrgødning skal ske i overensstemmelse med god landmandspraksis, således at lugtgener, ammoniakfordampning og støj begrænses. Udbringning skal så vidt muligt ske på hverdage indenfor normal arbejdstid. I tæt bebyggede områder skal nedfældning eller nedbringning ske umiddelbart efter udbringning.
- 37.** Såfremt god landmandspraksis ikke efterleves, kan tilsynsmyndigheden meddele påbud med henblik på at sikre, at god landmandspraksis overholdes.
- 38.** Der skal til enhver tid over for tilsynsmyndigheden kunne fremlægges diverse sædskifteplaner, gødningsplaner eller lignende, som dokumenterer, at gødningen udbringes og opbevares miljømæssigt forsvarligt i henhold til husdyrgødningsbekendtgørelsen.

Efterafgrøder

- 39.** Der skal hvert år dyrkes efterafgrøder på de ansøgte arealer svarende til 17,5 procentpoint udover NaturErhvervstyrelsens til enhver tid gældende krav om pligtige efterafgrøder. De ekstra pligtige efterafgrøder skal fremgå af gødningsregnskabet.

Forebyggelse af forurening af vandmiljøet

- 40.** Udbringning af gødning m.m. må ikke foretages, når jorden er mættet med vand, oversvømmet, frossen eller dækket af sne, samt på skrånende arealer, hvor der er risiko for afstrømning.
- 41.** Udbringning af gødning m.m. må ikke foretages forud for varslede kraftige regnskyl/store nedbørsmængder og skal foretages så tæt som muligt på det tidspunkt, hvor afgrøden har maksimal næringsstoffoptag og størst vækst. Ved afgrødehøjde under 10 cm skal husdyrgødning udbringes under ideelle vejrforhold, dvs. køligt, fugtigt og vindstille eller ved direkte nedfældning.
- 42.** Der må ikke etableres afvandingsrender på markerne til afledning af vand til vandløb, grøfter, søer, dræn eller lignende.

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
CVR: 29189927

Offentliggørelse og generelle forhold

Klagevejledning

Afgørelsen om godkendelse er truffet i medfør af § 11 i lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug nr. 1486 af 4. december 2009.

Afgørelsen kan inden 4 uger efter afgørelsens annoncering, dvs. inden den 7. november 2012 påklages til Natur- og Miljøklagenævnet. Ved klage over godkendelsen kan Natur- og Miljøklagenævnet bestemme, at klagen har opsættende virkning.

Klageberettigede er ansøger, Miljøministeren og enhver, der har individuel, væsentlig interesse i sagens udfald. Klageberettigede er orienteret ved annonce på Holstebro Kommunes hjemmeside den 10. oktober 2012.

Eventuel klage over miljøgodkendelsen, skal indgives skriftligt og skal stiles til Natur- og Miljøklagenævnet, Rentemestervej 8, 2400 København NV, men skal indsendes til Holstebro Kommune, så vidt muligt elektronisk på teknik.miljoe@holstebro.dk eller via post til Natur og Miljø, Nupark 51, 7500 Holstebro. Klagen videresendes derefter til Natur- og Miljøklagenævnet sammen med sagens akter og kommunens bemærkninger til sagen.

Natur- og Miljøklagenævnet sender en opkrævning, når nævnet har modtaget klagen. Klagegebyret er 500 kr. Vejledning om gebyrbetalingen kan findes på Natur- og Miljøklagenævnets hjemmeside. Natur- og Miljøklagenævnet modtager ikke check eller kontanter. Natur- og Miljøklagenævnet påbegynder behandlingen af klagen, når gebyret er modtaget. Betales gebyret ikke på den anviste måde og inden for den fastsatte frist på 14 dage, afvises klagen. Gebyret tilbagebetales, hvis du får helt eller delvis medhold i din klage. Der gøres opmærksom på, at en klage ikke har opsættende virkning for udnyttelsen af godkendelsen, med mindre Natur- og Miljøklagenævnet bestemmer andet, jf. lovens § 81. Udnyttelse af godkendelsen sker dog på eget ansvar, og indskrænker ikke klagemyndighedens ret til at ændre eller ophæve afgørelsen.

Søgsmål til prøvelse af afgørelser efter loven eller de regler, der fastsættes i medfør af loven, skal i henhold til § 90 være anlagt inden 6 måneder efter, at afgørelsen er meddelt. Er afgørelsen offentligt bekendtgjort, regnes søgsmålsfristen dog altid fra bekendtgørelsestidspunktet. I tilfælde af at afgørelsen påklages, regnes fristen først fra det tidspunkt, hvor der foreligger en endelig afgørelse.

Offentliggørelse

Afgørelsen sendes til:

- Sanggaard I/S, Viborgvej 265, 7500 Holstebro (ansøger)
- Jan Munksgaard Kristensen, Bartholinsvej 1, 7500 Holstebro (ansøger)
- Vibeke H. Lund, København Rådgivning, vlu@kopenhagenfur.com (ansøgers rådgiver)
- Danmarks Naturfredningsforening – Holstebro – V/Ole Primdahl, Vindelevgård 192, 7830 Vinderup
- Danmarks Naturfredningsforening, Masnedøgade 20, 2100 København Ø. E-post: dn@dn.dk;

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
CVR: 29189927

- Naturstyrelsen, Haraldsgade 53, 2100 København Ø. E-post: nst@nst.dk
- Embedslægeinstitutionen Midtjylland, Lyseng Allé 1, 8270 Højbjerg. E-post: midt@sst.dk
- Danmarks Fiskeriforening, Nordensvej 3, Taulov, 7000 Fredericia. E-post: mail@dkfisk.dk
- Danmarks Sportsfiskerforbund, v/ Erik Schou Nielsen, Rosenvvej 18, 8240 Risskov. Epost: enie@eaaa.dk
- Danmarks Sportsfiskerforbund, v/ Jens K. Thygesen, post@sportsfiskerforbundet.dk
- Ferskvandsfiskeriforeningen v/ Niels Barslund, Vormstrupvej 2, 7540 Haderup. E-post: nb@ferskvandsfiskeriforeningen.dk
- Dansk Ornitologisk Forening, Vesterbrogade 140, 1620 Kbh. V, E-post: natur@dof.dk
- Dansk Ornitologisk Forening (DOF-Vestjylland), E-post: holstebro@dof.dk
- Det Økologiske Råd, Blegdamsvej 4B, 2200 København N. E-post: husdyr@ecocouncil.dk
- Holstebro Museum. E-post: niels.terkildsen@holstebro-museum.dk

Orientering om meddelelse af miljøgodkendelse sendes til:

- Helle Stougaard Knudsen og Gunner Knudsen, Viborgvej 259, 7500 Holstebro (nabo)
- Thomas Nørgaard Fleng, Viborgvej 261, 7500 Holstebro (nabo)
- Johannes Nygaard Nielsen, Viborgvej 263, 7500 Holstebro (nabo)
- Jette Stig Pedersen og Arne Heselaa Pedersen, Viborgvej 267, 7500 Holstebro (nabo)
- Anita Irene Madsen og Henry Emil Madsen, Viborgvej 269, 7500 Holstebro (nabo)
- Boet efter Magda Alfrida Jørgensen, Viborgvej 271, 7500 Holstebro (nabo)
- Jonna Marie Madsen og Villy Verner Madsen, Viborgvej 273, 7500 Holstebro (nabo)
- Henrik Noer Poulsen, Viborgvej 275, 7500 Holstebro (nabo)
- Jens Dennis Søndergaard Madsen, Viborgvej 268, 7500 Holstebro (ejer af Viborgvej 277, nabo)
- Jens Aksel Pedersen, Viborgvej 282, 7500 Holstebro (nabo)
- Anders Erik Søndergaard, Mellemtoft 27H, 7500 Holstebro (ejer af Viborgvej 279, nabo)
- Lilly Jørgensen / JENS JØRGENSENS TØMMERHANDEL, Bækgårdvej 1, 7500 Holstebro (nabo)
- Else Saugstrup Søjborg og Brian Søjborg, Bækgårdvej 2, 7500 Holstebro (nabo)
- Alma Krestine Nielsen, Bækgårdvej 3, 7500 Holstebro (nabo og bortforpagter)
- Boet efter Kristen Hansen, Bækgårdvej 4, 7500 Holstebro (nabo)
- Kirsten Kjelsmark Villadsen og Carsten Villadsen, Bækgårdvej 5, 7500 Holstebro (nabo)
- Vibeke Foldager Nielsen og Stig Nielsen, Bækgårdvej 6, 7500 Holstebro (nabo)
- Andreas Engmark Kristensen, Bækgårdvej 8, 7500 Holstebro (nabo)
- Lau Mogens Pedersen, Svalevænget 3, 7500 Holstebro (ejer af Bækgårdvej 10, nabo)
- Kris Stadsbjerg Hansen, Sevelvej 9, 7500 Holstebro (ejer af Bækgårdvej 10, nabo)
- Mette Winther Mårtens og Nikolaj Vipula Mårtens, Bækgårdvej 12, 7500 Holstebro (nabo)
- Anette Vinfeldt Stadsbjerg og Tonny Stadsberg, Bækgårdvej 14, 7500 Holstebro (nabo)
- Betina Seeberg Groth og Tommy Seeberg Groth Pedersen, Bækgårdvej 16, 7500 Holstebro (nabo)
- Per Christian Fleng, Bækgårdvej 18, 7500 Holstebro (nabo)
- Lars Nørgaard Christensen, Hajslundvej 12, 7500 Holstebro (bortforpagter)
- Nicolaj Hedegaard, Trabjerglundvej 2, 7500 Holstebro (bortforpagter)
- Hartvig Clemmensen, Brunbankevej 1, 8800 Viborg (bortforpagter)
- Leo Clemmensen, Knud Rasmussens Vej 23, 7500 Holstebro (bortforpagter)
- Danmarks Naturfredningsforening – Holstebro – V/Ole Primdahl, Vindelevgård 192, 7830 Vinderup
- Danmarks Naturfredningsforening, Masnedøgade 20, 2100 København Ø. E-post: dn@dn.dk;
- Naturstyrelsen, Haraldsgade 53, 2100 København Ø. E-post: nst@nst.dk
- Embedslægeinstitutionen Midtjylland, Lyseng Allé 1, 8270 Højbjerg. E-post: midt@sst.dk
- Danmarks Fiskeriforening, Nordensvej 3, Taulov, 7000 Fredericia. E-post: mail@dkfisk.dk
- Danmarks Sportsfiskerforbund, v/ Erik Schou Nielsen, Rosenvvej 18, 8240 Risskov. Epost: enie@eaaa.dk
- Danmarks Sportsfiskerforbund, v/ Jens K. Thygesen, post@sportsfiskerforbundet.dk
- Ferskvandsfiskeriforeningen v/ Niels Barslund, Vormstrupvej 2, 7540 Haderup. E-post: nb@ferskvandsfiskeriforeningen.dk
- Dansk Ornitologisk Forening, Vesterbrogade 140, 1620 Kbh. V, E-post: natur@dof.dk
- Dansk Ornitologisk Forening (DOF-Vestjylland), E-post: holstebro@dof.dk

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
CVR: 29189927

- Det Økologiske Råd, Blegdamsvej 4B, 2200 København N. E-post: husdyr@ecocouncil.dk
- Holstebro Museum. E-post: niels.terkildsen@holstebro-museum.dk

I perioden 20. juli 2012 til 17. august 2012 har forslag til afgørelse været sendt i høring hos nedenstående:

- Finn Blaabjerg Kristensen, Viborgvej 265, 7500 Holstebro (ansøger)
- Jan Munksgaard Kristensen, Bartholinsvej 1, 7500 Holstebro (ansøger)
- Vibeke H. Lund, København Rådgivning, vlu@kopenhagenfur.com (ansøgers rådgiver)
- Helle Stougaard Knudsen og Gunner Knudsen, Viborgvej 259, 7500 Holstebro (nabo)
- Thomas Nørgaard Fleng, Viborgvej 261, 7500 Holstebro (nabo)
- Johannes Nygaard Nielsen, Viborgvej 263, 7500 Holstebro (nabo)
- Jette Stig Pedersen og Arne Heselaa Pedersen, Viborgvej 267, 7500 Holstebro (nabo)
- Anita Irene Madsen og Henry Emil Madsen, Viborgvej 269, 7500 Holstebro (nabo)
- Boet efter Magda Alfrida Jørgensen, Viborgvej 271, 7500 Holstebro (nabo)
- Jonna Marie Madsen og Villy Verner Madsen, Viborgvej 273, 7500 Holstebro (nabo)
- Henrik Noer Poulsen, Viborgvej 275, 7500 Holstebro (nabo)
- Jens Dennis Søndergaard Madsen, Viborgvej 268, 7500 Holstebro (ejer af Viborgvej 277, nabo)
- Jens Aksel Pedersen, Viborgvej 282, 7500 Holstebro (nabo)
- Anders Erik Søndergaard, Mellemtoft 27H, 7500 Holstebro (ejer af Viborgvej 279, nabo)
- Lilly Jørgensen / JENS JØRGENSENS TØMMERHANDEL, Bækgårdvej 1, 7500 Holstebro (nabo)
- Else Saugstrup Søjborg og Brian Søjborg, Bækgårdvej 2, 7500 Holstebro (nabo)
- Alma Krestine Nielsen, Bækgårdvej 3, 7500 Holstebro (nabo og bortforpagter)
- Boet efter Kristen Hansen, Bækgårdvej 4, 7500 Holstebro (nabo)
- Kirsten Kjelsmark Villadsen og Carsten Villadsen, Bækgårdvej 5, 7500 Holstebro (nabo)
- Vibeke Foldager Nielsen og Stig Nielsen, Bækgårdvej 6, 7500 Holstebro (nabo)
- Andreas Engmark Kristensen, Bækgårdvej 8, 7500 Holstebro (nabo)
- Lau Mogens Pedersen, Svalevænget 3, 7500 Holstebro (ejer af Bækgårdvej 10, nabo)
- Kris Stadsbjerg Hansen, Sevelvej 9, 7500 Holstebro (ejer af Bækgårdvej 10, nabo)
- Mette Winther Mårtens og Nikolaj Vipula Mårtens, Bækgårdvej 12, 7500 Holstebro (nabo)
- Anette Vinfeldt Stadsbjerg og Tonny Stadsberg, Bækgårdvej 14, 7500 Holstebro (nabo)
- Betina Seeberg Groth og Tommy Seeberg Groth Pedersen, Bækgårdvej 16, 7500 Holstebro (nabo)
- Per Christian Fleng, Bækgårdvej 18, 7500 Holstebro (nabo)
- Lars Nørgaard Christensen, Hajslundvej 12, 7500 Holstebro (bortforpagter)
- Nicolaj Hedegaard, Trabjerglundvej 2, 7500 Holstebro (bortforpagter)
- Hartvig Clemmensen, Brunbankevej 1, 8800 Viborg (bortforpagter)
- Leo Clemmensen, Knud Rasmussens Vej 23, 7500 Holstebro (bortforpagter)

I høringsperioden er der indkommet bemærkninger fra følgende:

- Ansøger (se bilag 19)

Retsbeskyttelse

Godkendelsen omfatter hele produktionen på adressen Viborgvej 265, 7500 Holstebro, samt de udspretningsarealer (ejede og forpagtede), der er nævnt og behandlet i ansøgningen.

I 8 år efter godkendelsens offentliggørelse, er godkendelsen omfattet af retsbeskyttelse. Holstebro Kommune kan derfor ikke tage godkendelsen op til revurdering indenfor de 8 år.

Holstebro Kommune kan dog tage godkendelsen op til revurdering indenfor de 8 år og om nødvendigt meddele påbud eller forbud, jf. § 40 stk. 2 i lov om miljøgodkendelse mv. af husdyrbrug nr. 1486 af 4/12-2009, hvis der er fremkommet nye oplysninger om forureningens skadelige virkning, hvis forureningen medfører miljømæssige skadevirkninger, der ikke kunne forudses ved godkendelsens meddelelse, eller hvis forureningen i øvrigt går ud over det, som blev lagt til grund ved godkendelsens meddelelse.

Godkendelsen skal, jf. § 17 i bekendtgørelse nr. 294 af 31/03 2009 om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug, regelmæssigt og mindst hvert 10. år tages op til revurdering. Den første regelmæssige revurdering skal dog foretages senest, når der er forløbet 8 år - dvs. i år 2020.

Det skal bemærkes, at tilsynsmyndigheden altid kan revidere vilkårene i en godkendelse, jf. lovens § 53 stk. 2, for at forbedre husdyrbrugets egenkontrol eller opnå et mere hensigtsmæssigt tilsyn.

Godkendelsen træder i kraft den **10. oktober 2012**. Opmærksomheden henledes på, at såfremt afgørelsen påklages, kan klagemyndigheden beslutte at ændre vilkårene i godkendelsen eller helt at ophæve godkendelsen.

Udnyttelse af godkendelsen

Ansøger har oplyst, at godkendelsen ønskes udnyttet straks efter meddelelse. Der stilles derfor vilkår om, at godkendelsen skal være udnyttet senest 2 år efter meddelelse af miljøgodkendelse. Hermed menes, at der skal foreligge en skriftlig kontrakt med entreprenør på opførelse af de ansøgte bygninger. Herefter skal bygningerne opføres indenfor rimelig tid. Når det er muligt at indsætte dyr i de nye stalde, skal udvidelsen af dyreholdet påbegyndes, og dyreholdets størrelse skal herefter være konstant stigende til den godkendte størrelse. Ikke-udnyttede dele af godkendelse bortfalder således, hvis de ikke udnyttes indenfor ovenfor beskrevne frister.

Hvis godkendelsen ikke har været udnyttet, helt eller delvist, i 3 på hinanden følgende år, så bortfalder den del af godkendelsen, der ikke har været udnyttet de seneste 3 år, med mindre andet fremgår af godkendelsen. Det er ikke hensigten, at fravigelser, der skyldes naturlige produktionsudsving, betragtes som kontinuitetsbrud.

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
CVR: 29189927

Oplysninger om grundlag for miljøgodkendelsen

Godkendelsens vilkår er meddelt med baggrund i kommunens vurderinger og bl.a. følgende af Miljøstyrelsens vejledninger og orienteringer:

- Vejledning nr. 2/2001 Luftvejledningen
- Vejledning nr. 5/1984 Ekstern støj fra virksomheder
- Vejledning nr. 6/1984 Måling af ekstern støj fra virksomheder
- Vejledning nr. 4/1997 om miljøgodkendelse af husdyrbrug
- Vejledning nr. 97/2002 om husdyrhold og arealkrav
- Vejledning nr. 1/2005 om rotter
- Vejledning nr. 1027/2007 om tilladelse og miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug

samt

- Miljøcenter Fyn/Trekantområdets "Vejledende retningslinier for vurdering af lugt og begrænsning af gener fra stalde". 2. udgave udarbejdet maj 2002
- IPPC Reference Document on Best Available Techniques for Intensive Rearing of Poultry and Pigs, juli 2003
- Skadedyrslaboratoriet: Retningslinier for fluebekæmpelse på gårde med husdyr i 2003

Udover vilkårene i nærværende miljøgodkendelse er husdyrbruget underlagt bestemmelserne i gældende love og anordninger – hvis disse regler er skærpede i forhold til vilkårene i denne godkendelse.

Husdyrbruget har pligt til at kende og overholde gældende lovgivning, samt eventuelle revisioner og ændringer i den gældende lovgivning. Gældende love og regler kan bl.a. findes på www.retsinfo.dk.

Miljøteknisk beskrivelse og vurdering

Generelle forhold

Den miljøtekniske beskrivelse er fra den fremsendte ansøgning herunder fremsendte supplerende oplysninger. Den miljøtekniske vurdering er Holstebro Kommunes redegørelse for, og vurdering af, om forudsætningerne for at meddele miljøgodkendelsen er opfyldt, dvs. at godkendelsen er ledsaget af sådanne vilkår, at risikoen for forurening eller ikke-uvæsentlige gener for omgivelserne begrænses.

Godkendelsesmyndigheden kan meddele miljøgodkendelse efter lovens § 11, hvis den finder det godtgjort, at husdyrbruget

- har truffet de nødvendige foranstaltninger til at forebygge og begrænse forurening ved anvendelse af den bedste tilgængelige teknik, og
- i øvrigt kan drives på stedet uden at påvirke omgivelserne på en måde, som er uforenelig med hensynet til omgivelserne.

Ved vurderingen af, om husdyrbruget har truffet de nødvendige foranstaltninger til at forebygge og begrænse forureningen, skal det bl.a. sikres, at husdyrbruget indrettes og drives på en sådan måde,

- at beskyttelsen af jord, grundvand, overfladevand og natur med dens bestande af vilde planter og dyr og deres levesteder, herunder områder, der er beskyttet mod tilstandsændringer eller fredet, udpeget som internationalt naturbeskyttelsesområde eller udpeget som særlig sårbart over for næringsstofpåvirkning, finder sted,
- at der er truffet de nødvendige foranstaltninger til begrænsning af eventuelle gener for naboer (lugt-, støj-, støv-, flue- og lysgener, affaldsproduktion m.v.),
- at hensynet til de landskabelige værdier er varetaget,
- at energi- og råvareforbruget udnyttes mest effektivt,
- at mulighederne for at substituere særligt skadelige eller betænkelige stoffer med mindre skadelige eller betænkelige stoffer er udnyttet,
- at produktionsprocesserne er optimeret i det omfang det er muligt,
- at affaldsfrembringelse undgås, og hvor dette ikke kan lade sig gøre, at mulighederne for genanvendelse og recirkulation er udnyttet,
- at til- og frakørsel til virksomheden vil kunne ske uden væsentlige miljømæssige gener for de omboende.

I det følgende vil husdyrbrugets aktiviteter blive vurderet iht. ovenstående i det omfang det er relevant.

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
CVR: 29189927

ANSØGER OG EJERFORHOLD

Husdyrbruget drives af Sanggaard I/S, Viborgvej 265, 7500 Holstebro. Sanggaard I/S består af Finn Blaabjerg Kristensen, Viborgvej 265, 7500 Holstebro og Jan Munksgaard Kristensen, Bartholinsvej 1, 7500 Holstebro.

Der stilles vilkår om, at hvis der sker ændringer af ejerforhold, eller hvem der er ansvarlig for husdyrbruget, skal dette meddeles til Holstebro Kommune inden for 14 dage.

LOKALISERING OG PLANMÆSSIGE FORHOLD

Husdyrbrugets anlæg ligger 200 meter nordøst for Skave byzone (boligområde). Husdyrbruget beliggenhed fremgår af bilag 1.

Zonestatus: Husdyrbruget er placeret i landzone.
 Lokalplan: Der er ikke udarbejdet lokalplan for landzoneområdet.
 Kommuneplan 2009-2021: Husdyrbruget er beliggende i jordbrugsområde.

Afstand fra staldanlæg og lign. til nærmeste naboer og byzone m.v.	Afstand
Nærmeste nabobeboelse (Viborgvej 279) – krav 100 meter	103 m
Eksisterende eller, ifølge kommuneplanens rammedel, fremtidigt byzone- eller sommerhusområde (Skave byzone) - krav 200 meter, vurdering indenfor 300 meter	207 m
Område i landzone, der i lokalplan er udlagt til boligformål, blandet bolig og erhverv eller til offentlige formål med henblik på beboelse, institutioner, rekreative formål og lignende (Hogager by) - krav 200 meter, vurdering indenfor 300 meter	2,9 km
En beboelsesbygning på en ejendom uden landbrugspligt, der ligger i en samlet bebyggelse i landzone, og som har en anden ejer end driftsherren (Stendis) - vurdering indenfor 300 meter	2,4 km

Afstand fra hele anlægget til nærmeste naturområder:	Afstand
Højmose (Tvillingmose ved Hjerl Hede)	12 km
Lobeliesø (Skånsø)	13 km
Hede større end 10 ha, som er omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3 og beliggende uden for internationale naturbeskyttelsesområder	6,4 km
Overdrev større end 2,5 ha, som er omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3 og beliggende uden for internationale naturbeskyttelsesområder	2,6 km
Hede, som er omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3 og beliggende inden for internationale naturbeskyttelsesområder	7,7 km
Overdrev, som er omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3 og beliggende inden for internationale naturbeskyttelsesområder	7,6 km
Ammoniakfølsomme søer, herunder kalkrige søer* og vandhuller med kransnålalger og brunvandede søer og vandhuller, som er omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3 og beliggende inden for internationale naturbeskyttelsesområder	6,9 km

*Disse søtyper er endnu ikke fuldstændigt kortlagt, hvorfor den nærmeste § 3 sø indenfor internationalt beskyttelsesområde er angivet.

Afstand fra alle nye anlæg til:	Afstand
Ikke almene vandforsyningsanlæg (krav 25 m) - nye minkhaller	90 m
Almene vandforsyningsanlæg (krav 50 m) - nye minkhaller	1000 m
Vandløb, grøft, dræn, søer (krav 15 m)	

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
 Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
 CVR: 29189927

Afstand fra alle nye anlæg til:	Afstand
- nye minkhaller	160 m
Offentlig vej og privat fællesvej (krav 15 m) - nye minkhaller	15 m
Levnedsmiddelvirksomhed (krav 25 m) - nye minkhaller	> 90 m
Beboelse på samme ejendom (krav 15 m) - nye minkhaller	35 m
Naboskel (krav 5 m) – matrikel 1a Den Østlige Del, Borbjerg, ejet af Alma Krestine Nielsen, Bækgårdvej 3 - nye minkhaller	5 m

Byzone

Eftersom udvidelsen sker mindre end 300 meter fra byzone, skal det sikres, at risikoen for forurening eller væsentlige gener begrænses, jf. husdyrlovens § 20. Gener, som kan påvirke beboerne i byzonen, vurderes primært at være lugt og fluer. Risikoen for væsentlige støj-, støv- og lysgener vurderes at være lille, og tilstrækkeligt behandlet i miljøgodkendelsen (se separate afsnit og vilkår herom). Lugt- og fluegener er vurderet i hhv. afsnit om lugt og skadedyr, og der er stillet særlige vilkår for at begrænse risikoen for væsentlige gener. Det vurderes på baggrund heraf, at udvidelse af minkholdet kan ske indenfor 300 meter fra byzone.

Vej og skel

Afstandskrav til vej og naboskel er akkurat overholdt, og det påhviler derfor ansøger at være særligt omhyggelig ved opførelse af minkhallerne, således at afstandskravene ikke overskrides. Overholdelse af afstandskravene er ansøgers ansvar.

Samlet vurdering

Det vurderes, at husdyrbruget, inkl. de nye minkhaller, opfylder afstandskravene i:

Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug:

- § 20: Afstande til byzone eller sommerhusområde, samlet bebyggelse og bolig- / erhvervsområder mv.
- § 7: Afstande til beskyttede naturtyper (højmoser, lobeliesøer, heder, overdrev, ammoniakfølsomme søer)

Pelsdyrbekendtgørelsen:

- §§ 2 og 3: Afstande til nabobeboelse, sommerhus-/byzone, blandet bolig og erhverv m.v., vandindvindingsanlæg, vandløb, offentlig og privat fællesvej, levnedsvirksomhed, egen beboelse og naboskel.

LANDSKABELIGE OG KULTURHISTORISKE OMRÅDER

Anlæg

Der opføres nye minkhaller i de angivne byggefeltter på bilag 2. Der bygges enten 2-rækkede åbne haller eller flerrækkede, lukkede haller. Ansøger har oplyst, at højden bliver maks. 5 meter, i samme farver og materialer som eksisterende bygninger. Der skal opføres lovpligtigt, 3-rækket levende hegn omkring hele farmen.

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
CVR: 29189927

Ejendommen og de nye minkhaller ligger udenfor landskabelige interesseområder, kulturhistoriske interesseområder, bygge-/beskyttelseslinjer til skov, å, sø, kyst m.m., beskyttelseszoner for fredede fortidsminder og kirkezoner.

Arealer

Beskyttede diger: Langs markerne 2-0, 4-0, 18-0, 31-0 og 32,0 ligger beskyttede diger, jf. bilag 6. Ved sten- og jorddiger og lign. forstås menneskeskabte, linjeformede forhøjninger af sten, jord, græstørv, tang eller lignende materialer, som fungerer eller har fungeret som hegn, og har eller har haft til formål at markere administrative, ejendoms- eller anvendelsesmæssige skel i landskabet. Digerne er vigtige elementer i kulturlandskabet, som både viser tidligere tiders arealudnyttelse, ejendoms- og administrationsforhold, fungerer som levesteder og spredningskorridorer for dyr og planter og bidrager til et afvekslende landskab, ofte med egnstypiske digestrukturer. Digerne er beskyttet i henhold til museumslovens § 29a. Der må derfor ikke foretages ændring i tilstanden af digerne. Sædvanlig drift af udbringningsarealerne vurderes at kunne foretages uden at påvirke digerne, såfremt der tages de fornødne hensyn ved markarbejdet, så digernes tilstand ikke ændres.

Kulturhistorisk område: Mark 29-0 og 32-0 er beliggende i et område, der i kommuneplanen 2009-2021 er udpeget som særligt værdifuldt kulturhistorisk område, jf. bilag 6. Kulturarvsarealet dækker dele af den såkaldte "Oldtidsvej", som løber langs sidste istids hovedopholdslinie gennem hele vestjylland fra Vesterhavet ved Trans ind til Karup Å. Vejforløbet eller vejkorridoren markeres af 1) fredede og overpløjede gravhøje, samt af 2) vejspor, som ses i heder og på luftfotos, og af 3) eksisterende veje og hulveje. Forløbet er meget markant fra Vesterhavet og helt ind til Stubbergård Sø og Flynder Sø. Herefter på det sidste korte stræk er der flere forløb, som hver især er markeret med gravhøje, men ikke så markant, som på resten af strækningen. Forløbet strækker sig over ca. 77 km. Der er ca. 430 fredede gravhøje i forløbet og registreret ca. 1070 overpløjede høje (hvoraf nogle kun er registrerede på luftfotos), altså i alt ca. 1500 gravhøje. Højrækken er uden tvivl en af de mest markante i landet. Det vurderes, at sædvanlig drift af udbringningsarealerne ikke vil forringe værdien af kulturarvsarealet væsentligt.

Landskabelige interesser: Mark 6-0, 11-0 og 11-1 ligger indenfor landskabeligt interesseområde, men da der ikke oprøres bygninger på arealerne, vurderes forholdet ikke at være af betydning.

Byggelinjer: Mark 1-0, 18-0, 27-0 og 29-0 ligger indenfor skovbyggelinje. Mark 6-0, 11-0 og 11-1 ligger indenfor åbeskyttelseslinje. Da der ikke oprøres bygninger på arealerne, vurderes forholdet ikke at være af betydning.

Holstebro Kommune vurderer samlet, at den ansøgte drift ikke vil medføre forringelser af de landskabelige eller kulturhistoriske værdier i området.

OPHØR AF HUSDYRBRUGET

Ved ophør af husdyrbruget skal stalde rengøres, gyllebeholdere tømmes og indholdet bortskaffes miljømæssigt forsvarligt. Eventuelle oplag af olier, sprøjtemidler, kemikalier

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
CVR: 29189927

etc. skal bortskaffes til godkendt modtager. Såfremt driftsbygninger ikke er nødvendige eller brugbare til landbrugsformål, kan Holstebro Kommune kræve, at bygningerne rives ned, og materialet bortskaffes til genanvendelse eller lignende. Der stilles vilkår til sikring af ovenstående.

Husdyrbrugets anlæg

DET ANSØGTE HUSDYRHOLD

Husdyrbruget drives konventionelt med nedenstående produktion af husdyr (Skema 1) i de staldsystemer, der er angivet i Skema 2.

Skema 1. Produktion af husdyr

Dyreart/type	Nudrift		Ansøgt drift	
	Antal	DE	Antal	DE
Slagtesvin (33-107 kg)	1500 stk.	40,76	0	0
Mink	2900 årstæver	85,29	5000	147,06
I alt		126,05		147,06

Der stilles vilkår om, at der maksimalt må produceres det ansøgte dyrehold som beskrevet i Skema 1 indenfor hvert planår (1. august - 31. juli).

Udnyttelse af det ansøgte husdyrhold

Hvis godkendelsen ikke har været udnyttet, helt eller delvist, i 3 på hinanden følgende år, så bortfalder den del af godkendelsen, der ikke har været udnyttet de seneste 3 år, med mindre andet fremgår af godkendelsen. Det er ikke hensigten, at fravigelser, der skyldes naturlige produktionsudsving, betragtes som kontinuitetsbrud.

STALDE

Placering af dyr i nudrift og ansøgt drift samt staldsystem fremgår af Skema 2. Situationsplan over husdyrbrugets stalde og gødningsopbevaringsanlæg fremgår af bilag 2.

Stald nr. angiver staldnummeret som det er angivet i ansøgningskemaet (ansøgning nr. 23251).

Skema 2. Husdyrholdets sammensætning i relation til dyretyper, antal, stipladser og staldsystem.

Stald nr.	Staldnavn	Dyreart/type og evt. vægtkorrektion	Nudrift drift		Ansøgt drift		Staldsystem
			Antal	DE	Antal	DE	
ST-72548	Eksisterende farm minus 12-rk hal	Mink, årstæver	1400	41,18	1400	41,18	2- rk. åbne haller, gødningsrende 36 cm
ST-72550	Eksisterende 12-rk hal	Mink, årstæver	1500	44,12	1500	44,12	12-rk lukket hal, gødningsrende 36 cm
ST-72551	Eksisterende svinestald	Slagtesvin, 35-107 kg	1500	40,76	0	0	Delvist spaltegulv, 55-49 % fast gulv
ST-72574	Ansøgt byggeri (nye minkhaller)	Mink, årstæver	0	0	2100	61,76	2-rk åbne eller større lukkede haller, gødningsrende 36 cm
I ALT				126,05		147,06	

I forbindelse med udvidelsen opføres enten åbne 2-rækkede haller eller lukkede, større haller i de byggefelter, som fremgår af bilag 2.

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
 Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
 CVR: 29189927

BAT – STALDANLÆG OG OPBEVARINGSANLÆG

Ved miljøgodkendelse og tilladelse af husdyrbrug skal husdyrbruget og godkendelsesmyndigheden i forbindelse med godkendelsen foretage en vurdering af, om husdyrbruget anvender teknologi, der svarer til "Bedste Tilgængelige Teknik" - BAT.

Bedste tilgængelige teknik for en række områder er beskrevet i EU's BAT notat (BREF-dokumentet) for svin og fjerkræ. Miljøstyrelsen har derudover fastlagt en række vejledende emissionsniveauer for ammoniak, som vurderes at kunne opnås ved anvendelse af bedste tilgængelige teknik for svin og kvæg over 75 DE, og herunder er udgivet en række teknologibeskrivelse for staldtyper. Miljøstyrelsen har endnu ikke fastlagt vejledende emissionsniveauer eller udgivet teknologibeskrivelser for mink, og der er ikke fastlagt vejledende emissionsniveauer for husdyrbrug under 75 DE. Natur- og Miljøklagenævnet har i sagen NMK-130-00002 af 21. december 2011 truffet principiel afgørelse om et BAT niveau for § 10 tilladelser på 1,30-1,32 kg N/årstæve, men der foreligger ikke noget fastlagt BAT niveau for § 11 eller § 12 godkendelser. Niveaulet må formodes at ligge på linje med eller lavere end for § 10 tilladelser. Holstebro Kommune har, på baggrund af tilgængelig viden, foretaget en vurdering af de konkrete teknologier på husdyrbruget, som har betydning for ammoniakemissionen, herunder proportionalitet og omkostningseffektivitet (dvs. at teknologien maksimalt må koste 1 % af produktionsomkostningerne og maksimalt 100 kr. pr kg sparet N). Der er ud fra den konkrete vurdering fastlagt et BAT ammoniak emissionsniveau. Ansøger skal ved valg af teknologi sikre sig, at det fastlagte BAT niveau for ammoniakemission ikke overskrides.

Udmugningssystem og udmugningshyppighed

Det er Holstebro Kommunes vurdering, at automatisk udmugning som udgangspunkt er BAT, da det muliggør hyppig udmugning.

Ansøger har oplyst, at farmens eksisterende 2-rækkede minkhaller, der ligger nord-syd, ligger på et skrånende areal, hvorfor gyllerenderne er etableret med "trapper" for at modvirke niveauforskellen. Ansøger har fremsendt beregninger på omkostninger ved montering af Columbus Agua wiretræk på trapperenderne, som fremgår af Skema 3.

Ansøger har oplyst, at man i stedet kan hænge gyllerenderne om, hvilket vil koste ca. 100 kr. pr. m. rende, dvs. en meromkostning på 100 kr. x 884 m rende = 88.400 kr.

Ansøger har på baggrund heraf fravalgt automatisk daglig tømning af gyllerenderne på de eksisterende 2-rk minkhaller. Eftersom beregningen viser, at montering af automatisk udmugning vil give en meromkostning på 3,6 % af de årlige omkostninger, hvilket er mere end 1 %, vurderer Holstebro Kommune, at automatisk udmugning ikke er proportionelt, og dermed ikke BAT, på denne del af farmen.

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

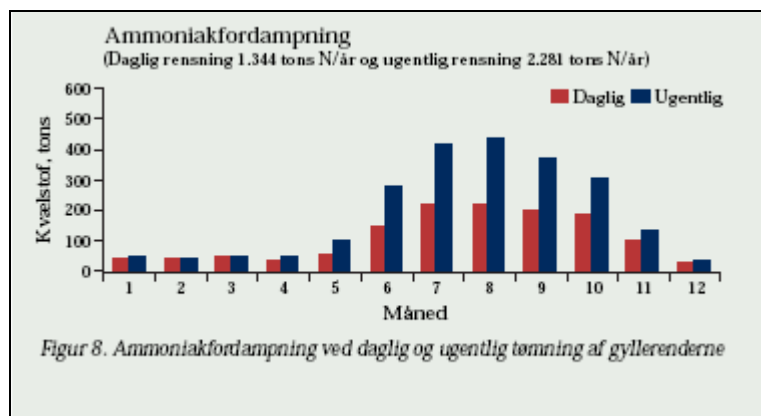
Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
CVR: 29189927

Skema 3. Beregning af pris for automatisk udmugning

Beregning af pris for automatisk udmugning i eksisterende 2-rk. minkhaller	
Antal mink i eksisterende 2-rk haller med trapper:	1400 årstæver
Årlige produktionsomkostninger:	1.035 kr./årstæve
Wiretræk pris:	439.400 kr.
Afskrivning:	10 år, 5 % rente
Vedligehold og elforbrug:	4.000 kr./år
Lønudgifter til drift og vedligehold:	2.400 kr./år
Værdi af reduceret kvælstof:	6 kr./kg N
Total pris wiretræk	63.304 kr./år
Omkostning ved manuel tømning 2 x ugentligt:	10.623 kr./år
Netto meromkostning ved wiretræk:	52.682 kr./år
OMKOSTNINGSEFFEKTIVITET:	
Pris pr. reduceret NH₃-N	99 kr./kg N/år
PROPORTIONALITET:	
Pris i procent af de årlige omkostninger	3,6 %

Udmugningshyppighed

For de eksisterende 2-rk haller tages udgangspunkt i, at gyllerenderne udmuges manuelt, en timeløn på 116 kr., og en udmugningshastighed på 822 årstæver/time. Desuden forudsættes, jf. Miljøstyrelsens vejledning til husdyrloven, at der opnås en besparelse på 0,15 kg N/årstæve ved 2 gange ugentlig udmugning, og 0,3 kg N/årstæve ved daglig udmugning, set i forhold til minimumskravet på 1 ugentlig udmugning. Deraf udledes, at 3 gange ugentlig udmugning sandsynligvis vil give en besparelse på 0,215 kg N/årstæve. Nedenstående figur, som stammer fra en artikel i Grøn Viden nr. 22 fra 2001, viser, at der i månederne juni-oktober er den højeste effekt af hyppig udmugning.

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
 Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
 CVR: 29189927

Derfor vil miljøgevinsten i forhold til omkostningerne være højest i disse måneder, og forholdsvist lav i de resterende måneder.

På baggrund af de nævnte forudsætninger har Holstebro Kommune foretaget nedenstående beregning af omkostningseffektivitet og proportionalitet ved forskellige udmugningshyppigheder:

Skema 4. Beregnet proportionalitet og omkostningseffektivitet ved udmugningshyppighed (uanset antal årstæver)

Forudsætninger		
Samlede årlige omkostninger pr. produceret enhed		1035 kr/årstæve
Timeløn		116 kr/time
DIFFERENTIERET - udgangspunkt ugentlig udmugning (nudrift) (90 % effektivitet grundet differentiering)		
	Omkostningseffektivitet	Proportionalitet
Pris ved udmugning 3x sommer og 1x vinter	38 kr pr. kg reduceret N	0,7% af samlede omkostninger
Pris ved udmugning 5x sommer og 1x vinter	59 kr pr. kg reduceret N	1,4% af samlede omkostninger
Pris ved udmugning 7x sommer og 1x vinter	82 kr pr. kg reduceret N	2,13% af samlede omkostninger
IKKE DIFFERENTIERET – udgangspunkt ugentlig udmugning (nudrift)		
	Omkostningseffektivitet	Proportionalitet
Pris ved 2 ugentlige manuelle udmugninger	49 kr pr. kg reduceret N	0,7% af samlede omkostninger
Pris ved 3 ugentlige manuelle udmugninger	68 kr pr. kg reduceret N	1,4% af samlede omkostninger
Pris ved 4 ugentlige manuelle udmugninger	88 kr pr. kg reduceret N	2,1% af samlede omkostninger
Pris ved 5 ugentlige manuelle udmugninger	107 kr pr. kg reduceret N	2,8% af samlede omkostninger
Pris ved 6 ugentlige manuelle udmugninger	127 kr pr. kg reduceret N	3,5% af samlede omkostninger
Pris ved daglig manuel udmugning	147 kr pr. kg reduceret N	4,3% af samlede omkostninger

Det vurderes på baggrund heraf, at 3 ugentlige udmugninger i sommerhalvåret og 1 ugentlig udmugning i vinterhalvåret er BAT for de eksisterende, 2-rk haller. I beregning af BAT niveauet anvendes 2 x ugentlig udmugning, da differentiering mellem sommer og vinter ikke er mulig i www.husdyrgodkendelse.dk. Der stilles vilkår om, at udmugningen skal foretages 3 x ugentligt sommer og 1 x ugentligt vinter.

I den lukkede 12-rk hal samt de nye ansøgte haller har ansøger ikke fremsendt beregning på omkostninger ved etablering af automatisk udmugning, og BAT fastsættes dermed til daglig udmugning.

Rendebredde

Det er Holstebro Kommunes vurdering, at den bredest tilgængelige rende som udgangspunkt er BAT, da en bredere rende giver en lavere ammoniakfordampning, jf. Miljøstyrelsens vejledning. For hver cm rendebredde opnås en besparelse på 0,025 kg N/årstæve/år. De bredeste tilgængelige render er ifølge Natur- og Miljøklagenævnets afgørelse NMK-130-00002 af 21/12-2011: 35 cm for 2-rækkede åbne minkhaller og 36 cm for øvrige minkhaller. Ansøger har for alle minkhaller valgt 36 cm brede render. Det er Holstebro Kommunes vurdering, at dette er BAT.

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
 Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
 CVR: 29189927

Mink - fodring

Ved at reducere proteinindholdet i foderet kan opnås en lavere ammoniakfordampning. I Holstebro Kommune findes 2 minkfoderleverandører (Holstebro og Tværmose), og disse offentliggør proteinindholdet i deres foder på internettet (www.danskpelsdyrfoder.dk). Heraf kan ses, at der er tilgængeligt foder med maksimalt proteinindhold på 32 % af OE (omsættelig energi) i uge 30-47 (hvalpesæsonen). Natur- og Miljøklagenævnet fastslår i afgørelse NMK-130-00002 af 21/12-2011, på baggrund af oplysninger fra Dansk Pelsdyravlerforening, at samtlige foderleverandører i Danmark leverer foder med et proteinindhold på højst 31 % af OE i uge 30-47, og Natur- og Miljøklagenævnet afgør, at dette er BAT for § 10 tilladelser. Holstebro Kommune vurderer på baggrund heraf, at foder med et proteinindhold på 31 % af OE i uge 30-47 er tilgængeligt, og dermed BAT.

Tilførsel af halm

Ved tilførsel af ekstra halm kan ammoniakfordampningen reduceres. I Natur- og Miljøklagenævnets principielle afgørelse NMK-130-00002 af 21/12-2011 fastlægges, at tildeling af halm ad libitum er BAT på minkfarme under 75 DE. Halm ad libitum som et miljøtiltag betyder, at der altid er tilgængeligt halm ovenpå burene, indenfor minkenes rækkevidde, således at dyrene kan trække halmen gennem buret, hvorved det ender på jorden under burene.

Det fremgår af Miljøstyrelsens vejledning, at tilførsel af halm ad libitum reducerer tabet 0,1 kg N pr. årstæve, i forhold til ingen krav til halmtildeling. Tilførsel af 0,2 kg halm pr. årstæve under burene, udover halm ad libitum, reducerer tabet yderligere 0,05 kg N pr. årstæve. Tilførsel af ekstra 0,2 kg halm pr. årstæve pr. år under burene er vurderet på baggrund af følgende:

Ved anvendelse af halm ad libitum + 0,2 kg halm, reduceres der med 0,05 kg N pr. årstæve. Ammoniakemissionen reduceres derfor med 1 kg N pr. 20 årstæver. Halmforbruget for 20 årstæver er $0,2 \text{ kg halm} \cdot 52 \text{ uger} \cdot 20 \text{ årstæver pr. kg N} = 208 \text{ kg halm}$. Omkostningerne til indkøb af halm er 0,40-0,50 kr. pr kg, jf. KvægNøglen / Dansk Landbrugsrådgivning. Omkostningen til indkøb af halm vil være $208 \text{ kg halm} \cdot 0,40\text{-}0,50 \text{ kr. pr. kg} = 83\text{-}104 \text{ kr}$. Halmen skal efter udmugning udbringes som fast gødning. Der kan udbringes fast gødning/halm på marken svarende til 1 kg reduceret N pr. minut. Omkostningen til udbringning vha. maskinstation er 800 kr. pr. time. Omkostningen til udbringning af halm svarende til 1 kg reduceret N vil være ca. 13 kr.

Omkostningerne ved anvendelse af halm ad libitum + 0,2 kg vil derfor være 96-117 kr. pr. kg N reduceret. Herudover er der omkostninger til opbevaring af halm før og efter anvendelse på minkfarmen, samt udlægning og udmugning på minkfarmen. For at kunne betegnes som omkostningseffektiv, skal teknologien maksimalt koste 100 kr. pr kg reduceret N.

Holstebro Kommune vurderer, at halm ad libitum + 0,2 kg ikke er BAT, da tiltaget ikke vurderes at være omkostningseffektivt. Det vurderes, i overensstemmelse med Natur- og Miljøklagenævnets principielle afgørelse, at halm ad libitum er BAT. Tildelingen af halm ad libitum kan tolkes både som et dyrevelfærdsmæssigt tiltag eller som et miljømæssigt tiltag,

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
 Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
 CVR: 29189927

ansøger kan vælge for at mindske ammoniakemissionen, som ovenfor beskrevet. Halm ad libitum som et dyrevelfærdsmæssigt lovkrav giver landmanden lov til at iværksætte nogle halmbegrænsende tiltag. Når halm ad libitum vælges i en ansøgning om miljøtilladelse eller -godkendelse, forstås at halm ad libitum fungerer som et miljøtiltag, hvorfor der skal være halm i tilstrækkelige mængder i og under burene til at opsuge den mængde urin der ikke løber i gyllerenderne. Holstebro Kommune stiller derfor vilkår om, at der til stadighed er halm tilgængeligt ad libitum i og under bure, og at der ikke opstilles halmbegrænsende tiltag.

Overdækning af gyllebeholder

Der findes en eksisterende gylletank på 1.100 m³ på ejendommen. Der bygges ikke nye opbevaringsanlæg i forbindelse med udvidelsen.

BAT i forhold til gødningsopbevaring er bl.a. følgende tiltag:

- at anlæg til opbevaring af gødning mindst en gang om året tømmes så godt som muligt og inspiceres for revner/utætheder m.v. og vedligeholdes, hvis det er nødvendigt
- at der er tilstrækkelig opbevaringskapacitet på ejendommen.

I henhold til Teknologiblad (version 1): "Opbevaring af husdyrgødning - fast overdækning" vil det på minkfarme med 150 DE medføre en samlet meromkostning på 170 kr. pr. kg N reduceret inkl. værdi af sparet handelsgødning, at etablere fast overdækning. Teknologien vurderes derfor ikke at være omkostningseffektiv. På baggrund heraf vurderes det, at et naturligt flydelag i henhold til husdyrgødningsbekendtgørelsens bestemmelser er BAT på det pågældende husdyrbrug.

Tilstrækkelig opbevaringskapacitet er reguleret i husdyrgødningsbekendtgørelsen. Det er lovpligtigt at lade udføre kontrol af beholderne hvert 10. år. Der er stillet vilkår om, at gylletanken skal tømmes og inspiceres en gang årligt. Det vurderes, at opbevaringen af flydende husdyrgødning på baggrund af ovenstående lever op til BAT.

BAT niveau og valg af teknologi

Som opsummering af ovenstående er det Holstebro Kommunes vurdering, at BAT for minkfarmen er:

Eksisterende 2-rk. minkhaller:

- udmugning 2 x ugentligt (differentieret 3 x sommer og 1 x vinter)
- 36 cm brede gyllerender
- proteinindhold i foderet på 31 % af OE
- halm ad libitum

Eksisterende 12-rk lukket hal og nye minkhaller:

- udmugning dagligt
- 36 cm brede gyllerender
- proteinindhold i foderet på 31 % af OE
- halm ad libitum

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
CVR: 29189927

Ansøgers valg af teknologi

Jf. Miljøstyrelsens vejledende materiale for BAT, har ansøger frit teknologivalg til at opnå det niveau for ammoniakemission, som vurderes at være BAT for det pågældende husdyrbrug. Det fremgår af den indsendte elektroniske ansøgning nr. 23251, at ansøger har valgt den teknologi, som Holstebro Kommune vurderer er BAT:

Skema 5. BAT teknologi og valgt teknologi

	1400 mink / eksisterende 2-rk minkhaller	3600 mink / øvrige minkhaller	gyllebeholder
BAT	2 x ugentlig udmugning 36 cm gyllerender protein 31 % af OE halm ad libitum	daglig udmugning 36 cm gyllerender protein 31 % af OE halm ad libitum	ikke overdækket
Ansøgt	2 x ugentlig udmugning 36 cm gyllerender protein 31 % af OE halm ad libitum	daglig udmugning 36 cm gyllerender protein 31 % af OE halm ad libitum	ikke overdækket

Det er derfor ikke nødvendigt at sammenligne ammoniakemissionen for BAT niveau og ansøgt teknologi, da den vil være ens.

Det vurderes på baggrund af ovenstående, at husdyrbruget anvender BAT.

Der stilles på baggrund heraf vilkår om brugen af følgende teknologi:

- minimum 36 cm brede render i alle minkhaller
- minimum 3 x ugentlig udmugning i sommerhalvåret samt 1 x ugentlig udmugning i vinterhalvåret i de eksisterende 2-rk minkhaller
- Daglig udmugning i de resterende minkhaller (eksisterende 12-rk samt nye haller)
- tildeling af foder med maksimalt 31 % protein af OE i uge 30-47 på hele minkfarmen
- tildeling af halm ad libitum på hele minkfarmen

VENTILATION

Der er naturlig ventilation i alle stalde. Ventilation på husdyrbruget forventes dermed ikke at kunne give anledning til gener for de omkringboende.

Idet staldventilationen er naturlig er den kun forbundet med et minimalt energiforbrug. Holstebro Kommune vurderer naturlig ventilation som værende BAT i de pågældende stalde.

Såfremt der senere ønskes ændring i ventilationsformen på husdyrbruget, skal dette forinden vurderes iht. principperne for BAT, og forhold omkring bl.a. støj og energiforbrug m.v. skal gennemgås.

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
CVR: 29189927

RENGØRING AF STALDANLÆG

Det er oplyst i ansøgningen, at der som udgangspunkt bruges hovedsagligt rent vand til rengøring. Af desinfektionsmidler bruges stalosan, staldren samt hydratkalk. Pelsdyrhaller rengøres 1 gang årligt. Først rengøres fuldstændig under bure og redekasser sådan, at eventuelt overskydende halmrester osv rives sammen og køres på møddingsplads. Dernæst foregår rengøringen ved en højtryksrensning af både bure og redekasser. Fodersilo samt fodervogn rengøres dagligt. Hvalpenet og øvrige rekvisitter rengøres ligeledes 1 gang årligt på den dertil indrettede vaskeplads.

Der er i pelsdyrbekendtgørelsen fastsat krav om rengøring af minkhaller, bure og redekasser mindst 1 gang årligt. Desuden skal der renses i, under og omkring bure mindst 1 gang om ugen, undtaget i perioden 25/4-1/7. Der skal overalt på farmen foretages effektiv fluebekæmpelse i overensstemmelse med Statens retningslinjer (se bilag 17), hvilket bl.a. indebærer, at konstant renholdelse og fjernelse af gødningsrester under bure, i kroge og hjørner, i gødningsrender m.v.

En god staldhygiejne i form af rene og tørre stalde har derudover ofte har en gunstig indflydelse på staldlugtemissionen. Der stilles vilkår om, at der opretholdes en god staldhygiejne.

Holstebro Kommune vurderer, at forholdet i øvrigt er tilstrækkeligt reguleret i gældende lovgivning.

FODER

Der leveres vådfoder 288 gange årligt fra Holstebro minkfodercentral til opbevaring i fodertank på minkfarmen. Leverancen stiger som følge af udvidelsen fra 4000 kg/dag til 6000 kg/dag. Indhold af protein er vurderet i tidligere afsnit om BAT.

HÅNDTERING OG OPBEVARING AF OLIE, SPILDOLIE OG BRÆNDSTOF

Olietanke

På ejendommen har Holstebro Kommune registreret:

- 1 underjordisk fyringsolietank, etableret i 1967, sløjfet (tømt og afblændet) i 1988, med volumen 1500 L.
- 1 overjordisk dieseltank, etableret i 1997, volumen 1800 L, placeret på betongulv i maskinhus.

Såfremt der findes øvrige olietanke til olie eller diesel på ejendommen, er det ejers ansvar at dette registreres i BBR. Såfremt tankene ikke er registrerede, er de sandsynligvis ikke dækket af forsikring ved uheld og skader.

Opbevaring af olier og kemikalier

Tom emballage fra pesticider samt rester afleveres på genbrugsplads. Det er sjældent der er restprodukter. Det tilstræbes at disponere kemikalierne så restprodukter undgås. Pesticider og restprodukter oplageres i frostsikret rum.

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
 Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
 CVR: 29189927

Eventuel spildolie opbevares i tønder i et gammelt pelsrum og afhentes/leveres til godkendte firmaer. Ved service af rullende materiel tager servicefirmaerne oftest spildolieprodukterne med retur.

I henhold til miljøbeskyttelsesloven må stoffer, der kan forurene grundvand, jord og undergrund, vandløb, søer eller havet ikke opbevares på en sådan måde, at det fremkalder fare for forurening af disse. Det er derfor Holstebro Kommunes vurdering, at olie og kemikalier skal opbevares i egnede mærkede beholdere med tætsluttende låg (tydeligt mærket med indhold) på oplagsplads med impermeabel belægning, uden mulighed for afløb til kloak, jord, afløb, dræn, vandløb, borer eller brønde. Oplagspladsen skal være under tag og indrettes således, at spild kan opsamles f.eks. ved spildbakke eller betongulv med opkant. Oplagspladsen/spildbakken skal have en størrelse, så den kan rumme indholdet af den største opbevaringsenhed i området, hvis denne lækker. Oplaget skal i henhold til gældende lovgivning opbevares utilgængeligt for børn, dyr og uvedkommende.

Holstebro Kommune vurderer, at forholdet er tilstrækkeligt reguleret i gældende lovgivning, hvorfor der ikke stilles skærpende vilkår.

AFFALD

Affald fra husdyrbruget håndteres som angivet i skema herunder:

Skema 6. Håndtering af affald fra husdyrbruget

Affaldskode	Type	Mængde / år	Bortskaffelse
EAK 20 01 21	Lysstofrør og elsparepærer	3-6 stk	afleveres på genbrugsplads
EAK 16 05 04	Spraydåser	0-5 stk	afleveres på genbrugsplads
EAK 13 02 08	Spildolie	200 L	afhentes af Dansk Oliegenbrug
EAK 20 01 19	Pesticidrester	ingen	afleveres på genbrugsplads
EAK 16 01 07	Oliefiltre	0-5 stk	bortskaffes ved maskinservice
EAK 20 01 33	Batterier	maks. 50 stk	afleveres på genbrugsplads
EAK 15 01 01	Pap og papir	500 kg	afleveres på genbrugsplads
EAK 02 01 10	Jern og metal	ikke oplyst	afleveres til Jerngården Holstebro
EAK 15 01 04	Tomme olietromler	ikke oplyst	afleveres til Jerngården Holstebro
EAK 15 01 04	Tomme olietanke	ikke oplyst	-
EAK 15 01 02	Plastsække fra foder, afdækning m.v.	ikke oplyst	afleveres på genbrugsplads
EAK 15 01 03	Paller	ikke oplyst	afleveres på genbrugsplads
EAK 17 02 01	Malet / lakeret træ	ikke oplyst	afleveres på genbrugsplads
EAK 18 02 02	Kanyler i særlig beholder	500 stk	afleveres på genbrugsplads
EAK 18 02 08	Medicinrester	ikke oplyst	dyrlæge / apotek
EAK 02 02 02	Døde dyr	ikke oplyst	DAKA
EAK 17 06 05	Asbestplader	ikke oplyst	kontrolleret deponi i Skodsbøl
EAK 17 02 03	Nylonsnor fra halmballer	ikke oplyst	afleveres på genbrugsplads
EAK 15 01 01	Tomme papirsække	ikke oplyst	afleveres på genbrugsplads
EAK 15 01 02	Tomme, skyllede pesticiddunke	ikke oplyst	afleveres på genbrugsplads
EAK 15 01 07	Tomme medicinglas	ikke oplyst	afleveres på genbrugsplads
EAK 16 01 03	Gamle bildæk fra afdækning	ikke oplyst	afleveres på genbrugsplads

Holstebro Kommune har udarbejdet et affaldsregulativ for erhvervsaffald. Dette regulativ er gældende for husdyrbruget. Affald fra produktionen skal opsamles, sorteres og bortskaffes

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
 Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
 CVR: 29189927

og registreres iht. affaldsbekendtgørelsen og det til enhver tid gældende regulativ for erhvervsaffald i kommunen. Der gøres opmærksom på, at farligt affald såsom spildolie skal transporteres og afhændes til en af Holstebro Kommune godkendt transportør/modtager. Liste over godkendte transportører/modtagere kan ses på Holstebro Kommunes hjemmeside.

Ønskes det at aflevere enkelte fraktioner til anden bortskaffelsesordning, skal dette ske til godkendte modtagere. Derudover skal husdyrbruget registrere affaldsproduktionen efter de gældende regler, og dokumentation for korrekt bortskaffelse skal gemmes i 5 år og fremvises for tilsynsmyndigheden på forlangende – fx kvitteringer for service med angivelse af bortskaffelse af olie, eller kvittering fra genbrugsplads eller lignende.

I henhold til miljøbeskyttelsesloven må stoffer, der kan forurene grundvand, jord og undergrund, vandløb, søer eller havet ikke opbevares på en sådan måde, at det fremkalder fare for forurening af disse. Det er derfor Holstebro Kommunes vurdering, at olie og kemikalier skal opbevares i egnede mærkede beholdere på oplagsplads med impermeabel belægning, uden mulighed for afløb. Oplagspladsen skal være under tag og indrettes således, at spild kan opsamles f.eks. ved spildbakke eller betongulv med opkant. Oplagspladsen/spildbakken have en størrelse, så den kan rumme indholdet af den største opbevaringsenhed i området, hvis denne lækker.

Indenfor affaldsområdet, er BAT bl.a., at registrere affaldsproduktionen og derved skaffe sig et overblik over eventuelle indsatsområder, hvor man kan minimere affaldsproduktionen. Affald skal registreres og håndteres iht. gældende lovgivning, og affaldet skal løbende bortskaffes iht. ovenstående uden der sker ophobning. Der stilles ikke skærpede vilkår til opbevaring af affald, da forholdene er omfattet af gældende lovgivning. Der stilles vilkår om, at husdyrbruget skal arbejde for at nedbringe affaldsfrembringelsen, og at husdyrbruget ved tilsyn skal redegøre for tiltag.

Holstebro Kommune vurderer, at husdyrbruget med de stillede vilkår lever op til BAT.

DØDE DYR

Selvdøde dyr i løbet af året opbevares i fryser til senere pelsning eller i lukket container til senere afhentning til DAKA. Der føres lister over dødsfald, som opbevares på kontoret.

I henhold til gældende regler skal selvdøde og aflivede dyr straks fjernes fra besætningen og opbevares på en skyggefuld afhentningsplads i tilknytning til den pågældende besætning. Afhentningsstedet skal ligge i en passende afstand fra produktionsbygninger og offentlig vej. Afhentningsstedet skal ligge ved fast tilkørselsvej og være tilgængelig for opsamlingsmateriellet. Dyrene skal placeres på et underlag, så de er hævet i en passende afstand fra jorden, og hvor det er nødvendigt, skal afhentningspladsen sikres mod ådselædende dyr. I tilfælde hvor dyrene er overdækket, skal dette ske med en fast overdækning. Alternativt kan dyrene opbevares på frost eller køl.

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
CVR: 29189927

Selvdøde og aflivede dyr skal inden for 24 timer tilmeldes afhentning til godkendt destruktionsanstalt. Afhentning af dyr opbevaret i container kan afvente, indtil denne er fuld. Dog skal tilmelding til afhentning ske senest 5 dage efter, at påfyldning af containeren er påbegyndt. Alternativt kan afhentning udsættes indtil containeren er fuld – dog maks. 3 uger efter påbegyndt påfyldning, såfremt dyrene opbevares på køl.

På pelsdyrfarme kan afhentningen af døde pelsdyr ske periodisk uden for pelsningssæsonen, hvis de døde dyr opbevares på frost. Afhentning af døde pelsdyr i pelsningssæsonen kan ved opbevaring i lukket, overdækket container afvente, indtil containeren er fuld. Tilmelding til afhentning skal dog senest ske ved pelsningssæsonens afslutning.

Ved øget dødelighed i besætningen skal kadaverne opbevares overdækket, i en til formålet egnet container, således at der ikke opstår risiko for uhygiejniske forhold. Der stilles vilkår hertil.

Holstebro Kommune vurderer, at håndteringen af døde dyr opfylder gældende lovkrav, og derved er der ikke særlige forhold, som taler for vilkår ud over gældende lovgivning. Der gøres opmærksom på, at Fødevarestyrelsen er myndighed på området, og denne kan påbyde, at opbevaringsstedet f.eks. flyttes længere væk fra offentlig vej.

SPRØJTEMIDLER OG MEDICIN

Det er oplyst i ansøgningen, at påfyldning af sprøjtemidler i de fleste tilfælde sker i marken, ellers foregår det på en plads med fast bund med opsamling af spild. Der er et begrænset brug af kemikalier på farmen.

Håndtering af marksprøjte

Spild under påfyldning og rengøring af marksprøjter er en væsentlig kilde til punktkildeforurening og til pesticider i overfladevand samt forurening af grundvand. Forurening fra punktkilder kan med få enkle tiltag minimeres.

Der er generelt lovkrav om, at tapstedet, hvor sprøjten fyldes med vand, skal være forsynet med kontraventil, der sikrer mod tilbagesugning af væske fra sprøjtetanken. Påfyldningen af vand skal være styret med vandur eller lignende, der forhindrer overløb af sprøjtetanken. I forbindelse med påfyldning af sprøjter må der ikke være direkte kontakt mellem vandslange monteret på tapstedet og væsken i sprøjten.

Påfyldning af bekæmpelsesmidler i marksprøjter skal ske på en vaskeplads med opsamling af vaskevand eller på det areal, der skal behandles. Påfyldning i marken må ikke ske mindre end 300 meter fra vandforsyning til drikkevandsformål eller mindre end 50 meter fra hhv. overfladevande, drænsystemers rense- og samlebrønde eller § 3 beskyttet natur.

Vask skal ske på vaskeplads eller det areal, der er blevet behandlet. Vaskevand fra en vaskeplads skal opsamles i gyllebeholder eller anden beholder og udbringes i henhold til bestemmelserne i husdyrgødningsbekendtgørelsen. Vaskepladser må ikke etableres nærmere end 50 meter fra hhv. overfladevande, § 3 beskyttet natur eller almen vandforsyning. Afstandskravet til ikke almen vandforsyning er 25 meter.

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
CVR: 29189927

Nedbør kan afvaske plantebeskyttelsesmidler, der er afsat på ydersiden af sprøjte og traktor. En uvasket sprøjte eller traktor, som er anvendt til udbringning af plantebeskyttelsesmidler, skal derfor placeres på det behandlede areal, vaskeplads med opsamling til gyllebeholder eller anden beholder, eller under tag, så der ikke sker utilsigtet afstrømning af vand med indhold af plantebeskyttelsesmidler til vandmiljø, jord mv.

Udbringning af gylle med indhold af vaskevand på bedriftens markarealer eller på virksomhedens arealer, skal meddeles til kommunalbestyrelsen. Dette kan ske i forbindelse med byggeanmeldelse ved etablering af vaskeplads.

Ved udbringning af gylle med indhold af vaskevand hos tredje mand, skal der indhentes tilladelse hertil ved kommunalbestyrelsen. Tilladelsen kan søges samtidig med byggeanmeldelse ved etablering af vaskeplads. For eksisterende anlæg indhentes en særskilt tilladelse hos kommunalbestyrelsen. Gylle med indhold af rester af plantebeskyttelsesmidler, som ikke er godkendt til udendørs anvendelse, skal bortskaffes efter reglerne i bekendtgørelsen om affald.

Det er Holstebro Kommunes vurdering, at kravet om BAT overholdes.

OPBEVARING AF HUSDYRGØDNING

Der findes en gyllebeholder på farmen, som kan rumme 1.100 m³. Derudover råder ansøger over en gyllebeholder på Bartholinsvej 1, som kan rumme 1.050 m³.

Skema 7. Gylleopbevaringskapaciteten på husdyrbruget

Opbevaringsanlæg	Beliggenhed	Byggeår	Sidste 10 års beholderkontrol	Kapacitet [m ³]
Ejet gyllebeholder	Viborgvej 265 7500 Holstebro	1992	2005	1.100
Ejet gyllebeholder	Bartholinsvej 1 7500 Holstebro	1994	2004	1.050
Samlet opbevaringskapacitet:				2.150

Af de oplysninger, der fremgår af ansøgningsmaterialet, samt beregninger af produceret mængde gylle, bliver der efter udvidelsen opsamlet 2.500 - 3.100 m³ gylle inkl. vand. Der produceres ikke flydende husdyrgødning på Bartholinsvej 1.

Husdyrbruget råder dermed over en opbevaringskapacitet for flydende husdyrgødning svarende til mellem 8,3 og 10,3 måneders produktion. Husdyrbruget skal, i henhold til husdyrgødningsbekendtgørelsen, mindst råde over en opbevaringskapacitet svarende til 6 måneders tilførsel, om end opbevaringskapaciteten skal være tilstrækkelig til, at husdyrgødningen kan udbringes miljømæssigt forsvarligt. Dette betyder reelt, at et husdyrbrug skal råde over en opbevaringskapacitet svarende til 9 måneders produktion for at sikre, at udnyttelsen af husdyrgødningens næringsstofindhold opfylder kravene i bekendtgørelse om jordbrugets anvendelse af gødning og om plantedække. Det vurderes, at opbevaringskapaciteten er overholdt.

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
 Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
 CVR: 29189927

Der stilles vilkår om, at der altid skal være mindst 9 måneders opbevaringskapacitet til rådighed, og herunder forstås, at eventuelle opbevaringsaftaler skal være skriftlige og 5-årige. Disse skal indsendes til kommunen og kunne fremvises for tilsynsmyndigheden på forlangende.

Gyllebeholderne er ikke forsynet med fast overdækning. Der skal derfor etableres og opretholdes et naturligt flydelag i beholderne, og der føres logbog i overensstemmelse med gældende regler.

Påfyldning af gyllevogne

Da der kan benyttes gyllevogne, med påmonteret pumpe og returløb, er det ikke fundet nødvendigt at kræve, at påfyldning af gyllevogne og lignende, foregår på en plads med afløb til en opsamlingsbeholder. Dog fastsættes der vilkår om, at såfremt der opstår spild ved påfyldning af gyllevogne, kan tilsynsmyndigheden kræve, at påfyldning o.l. skal ske på en plads med afløb til en opsamlingsbeholder.

Erfaringer viser, at gyllevogne med påmonteret pumpe og returløb ikke medfører spild af husdyrgødning ved påfyldning af gyllevognen. Såfremt påfyldning sker, med en på gyllebeholderen fastmonteret pumpe, skal der forinden etableres en påfyldningsplads med afløb til opsamlingsbeholder. Der stilles vilkår herom.

De generelle regler for pumper anvendt til gyllepumpning fremgår af husdyrgødningsbekendtgørelsen. I henhold til denne skal pumperør monteret på åbne gyllebeholdere enten svinges ind over beholderen og fastlåses i denne position, eller være forsynet med en afspærringsventil til pumperøret eller lignende foranstaltning, når pumpen ikke anvendes, og ikke er under opsyn. Pumper, der anvendes til tømning af gyllebeholdere, skal være forsynet med en timer eller lignende foranstaltning, der sikrer, at der ikke kan pumpes mere gylle fra beholderen ad gangen end hvad der svarer til indholdet i en gyllevogn. Pumper skal være forsynet med en afbryder, som sikrer, at pumpen ikke kan sættes i gang utilsigtet. Eldrevne pumper skal, når de ikke anvendes, og ikke er under opsyn, f.eks. ved arbejdsdagens ophør, afbrydes ved hovedtavlen. Afbryderen skal aflåses eller opbevares under aflåste forhold.

Holstebro Kommune vurderer, at forhold omkring pumper er tilstrækkeligt reguleret igennem de generelle regler, og der stilles derfor ikke skærpende vilkår.

Opbevaring af halm, oprensingsmateriale og fast gødning

Det fremgår af pelsdyrbekendtgørelsens § 7, at der skal renses under burene ugentligt, dvs. halm med gødningsrester skal fjernes. En optimal fluebekæmpelse opnås ved ud-mugning minimum hver 3. uge under burene, hvor æg og larver fjernes med oprensingsmaterialet, og dette bør derefter opbevares på møddingsplads og straks overdækkes omhyggeligt med sort plastic, så formeringen standses, eller i gyllebeholder. **Halm, oprensingsmateriale og gødningsrester fra minkfarme må ikke opbevares i markstak.**

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
CVR: 29189927

Det er oplyst af ansøger, at halm fra minkfarmen bliver smidt i gyllebeholderen på farmen. Når sæsonen er til det, køres det også direkte i marken.

Det vurderes, at håndteringen overholder gældende regler. Såfremt der opstår fluegener som følge af håndteringen af halm / gødning, kan Holstebro Kommune kræve, at der iværksættes tiltag i henhold til vilkår vedr. fluebekæmpelse. Se afsnit om skadedyr.

FORURENING OG GENER FRA HUSDYRBRUGETS ANLÆG

Ammoniak

Den samlede ammoniakfordampning fra anlægget forventes at være på 5.944 kg N/år, hvilket er en meremission på 1.059 kg N/år som følge af udvidelsen.

Skema 8. Ammoniakfordampning fra husdyrbrugets staldanlæg.

Beskrivelse	N-emission
Emission fra stalde omfattet af kravet om 25 % reduktion, men eksisterende uændret produktion (Staldafsnit for eksisterende produktion)	3.307 kg N / år
Emission fra husdyrproduktion omfattet af det generelle ammoniakkrav (staldafsnit hvor udvidelse foregår)	2.239 kg N / år
Emission fra stalde m.v., der ikke er omfattet af det generelle krav	0 kg N / år
Ammoniaktab fra lagre af flydende gylle	398 kg N / år
Ammoniaktab fra lagre af fast gødning	0 kg N / år
Samlet emission efter udvidelse og min 15 % reduktion	5.944 kg N / år
Meremission	1.059 kg N / år

Det generelle krav om ammoniakreduktion – 25 %

Krav om 25 % ammoniakreduktion i forhold til referencesystemet gælder for stalde, hvor der sker etablering, udvidelse eller ændring. Kravet er opfyldt jf. IT-ansøgningen. Virkemidler, som er anvendt til at opnå ammoniakreduktion, fremgår af afsnit om BAT.

Natura 2000-områder

Det nærmest liggende Natura 2000-område i forhold til ejendommen er EF-habitatområde nr. 41 Hjelm Hede, Flyndersø og Stubbergård Sø. Mindsteafstanden hertil er ca. 7,2 kilometer, og på baggrund af afstanden og en merudledning af atmosfærisk kvælstof på 1.060 kg N/år ventes ingen eller kun en ubetydelig negativ effekt på Natura 2000-området.

Der er derfor ikke foretaget beregninger af kvælstofnedfaldet i habitatområdet.

Områder beskyttet af husdyrlovens § 7

Der findes ikke indenfor en afstand af 1000 meter fra ejendommen naturtyper, som er omfattet af § 7 i lov om miljøgodkendelse mv. af husdyrbrug.

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
 Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
 CVR: 29189927

Områder beskyttet af naturbeskyttelseslovens § 3 samt højt målsatte naturområder

De naturarealer, som ligger nærmest ejendommen, og som er forholdsvist højt målsatte i den gældende naturplan (A- og B-målsatte), ligger alle i en afstand af ca. 3 kilometer fra ejendommen.

Den højest målsatte og mest kvælstoffølsomme af disse er nogle hedemoser i Ryde Plantage med en meget fin flora af bl.a. hvid næbfrø, liden soldug og liden blærerod. Der er tale om en meget kvælstoffølsom naturtype med en tålegrænse på 10-15 kg N/ha/år, og med en baggrundsbelastning på 17 kg N/ha/år. På grund af afstanden ventes dog kun en meget lille negativ effekt på hedemosen, og der er ikke foretaget beregninger af kvælstofnedfaldet.

Indenfor en afstand af 1 km fra ejendommen findes enkelte vandhuller, kulturrenge og små moseområder, som er C-målsatte, og som ikke forventes at være følsomme overfor atmosfærisk kvælstof.

Ammoniakbelastningen ved udbringning af husdyrgødning

Ammoniakpåvirkningen fra et udbringningsareal til et naturområde (hvad enten der er tale om Natura 2000, § 7 eller § 3 beskyttet natur) er en geografisk begrænset problematik. Det er pt. ikke muligt at beregne den eksakte ammoniakpåvirkning af udbragt husdyrgødning på et naturområde. I værste fald forventes der i en afstand på 100 meter fra markkanten ikke påvirkninger over 1 kg N/ha. I normale tilfælde er der påvirkninger på over 1 kg N/ha i op til ca. 20-30 meters afstand fra markkanten. Den reelle påvirkning vil afhænge af udbringningsform, temperatur, vindforhold etc. i det enkelte år. Såfremt kommunen vurderer, at udbringningsarealer der grænser op til naturområder, som er følsomme for ammoniakpåvirkninger, kan have væsentlige negative miljøpåvirkninger, skal der stilles skærpede krav om f.eks. nedfældning inden for en vis afstand til naturområdet eller etablering af randzone, hvor husdyrgødning ikke må udbringes. Ved nedfældning vurderes der ikke at være randpåvirkninger større end 1 kg N/ha.

Siden den 1. august 2007 har det været et generelt krav, at flydende husdyrgødning skal nedfældes på sort jord og græsmarker. Ingen af de angivne udbringningsarealer for husdyrgødning er registreret som beskyttede i henhold til naturbeskyttelseslovens § 3. Der stilles ikke skærpende vilkår vedr. udbringning af husdyrgødning.

Lugt

Der udledes lugt fra stalde, gyllebeholdere m.v. De primære kilder til lugt fra dyrehold er staldventilationsluft samt håndtering og opbevaring af husdyrgødning. Mange forhold kan influere på lugtemissionen fra stalde. Ud over arten, antallet og størrelsen af dyreholdet er det f.eks. staldindretning, ventilationssystem, strøelse, gødningshåndtering, fodring, drikkevandssystem samt hygiejne i stalden.

Reglerne i husdyrgødningsbekendtgørelsen og pelsdyrbekendtgørelsen har bl.a. til formål at begrænse lugtgener. Normalt vil der ikke forekomme påtaleværdige lugtgener fra aktiviteter vedrørende gødningshåndtering og -opbevaring, når reglerne i disse bekendtgørelser efterleves.

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
CVR: 29189927

Hvorvidt en lugtpåvirkning opleves som generende afhænger af modtagerens tolerance-tærskel samt af lugtpåvirkningens intensitet og varighed. I henhold til husdyrloven skal der ikke foretages en beregning af den forventede lugtpåvirkning ved miljøgodkendelse af pelsdyrfarme, da der ikke foreligger data, som beregning af lugtemission kan foretages på baggrund af. Der skal udelukkende foretages en vurdering af, hvorvidt de afstandskrav, der er gældende i husdyrloven og pelsdyrbekendtgørelsen, er overholdt. Implicit heri ligger, at det ved overholdelse af de angivne afstandskrav overordnet er vurderet, at lugtgener for naboer ikke vil være væsentlige.

Husdyrbrugets anlæg ligger 200 meter nordøst for Skave byzone (boligområde) og 100 meter fra nærmeste nabobeboelse (Viborgvej 279). Afstandskrav, der gælder for nabobeboelser, skel, byzone m.v. er overholdt, som det fremgår af afsnit om lokalisering om planmæssige forhold. Eftersom udvidelsen sker mindre end 300 meter fra byzone, skal det imidlertid sikres, at risikoen for forurening eller væsentlige gener begrænses, jf. husdyrlovens § 20. Væsentlige lugtgener fra anlægget, som kan påvirke beboerne i byzonen, vurderes primært at opstå ved hyppig tømning af gyllerender, manglende tømning af gyllerender, tømning af gyllerender på tidspunkter, hvor vinden blæser imod naboer eller udenfor normal arbejdstid, øvrig håndtering af gylle, manglende renholdelse af gyllerender, bure og haller, manglende opsamling af gødning under og omkring bure samt u hensigtsmæssig opbevaring af halm med gødningsrester.

En del af disse forhold er reguleret i gældende lovgivning. Herunder kan nævnes at der altid skal være fast overdækning eller tæt flydelag på gyllebeholder, at halm fra minkhallerne skal opbevares overdækket eller i gyllebeholder samt at minkfarmen skal renholdes og gødningsrester opsamles. Jf. afsnit om BAT er stillet vilkår om tømning af gyllerender minimum 3 x ugentlig udmugning i sommerhalvåret, samt 1 x ugentlig udmugning i vinterhalvåret, i de eksisterende 2-rk minkhaller, og daglig udmugning i de resterende minkhaller (eksisterende 12-rk samt nye haller), af hensyn til ammoniakfordampningen.

For at sikre begrænsning af væsentlige lugtgener for naboer, stilles vilkår om, at udmugningen fortrinsvist skal foretages når vinden blæser væk fra Skave by, fra vestlig og sydlig retning, i det omfang dette er muligt uden at overtræde vilkår om udmugningshyppighed. Der stilles vilkår om, at såfremt tilsynsmyndigheden vurderer, at der forekommer lugtgener, der er væsentligt større end der kan forventes, ifølge grundlaget for miljøvurderingen, kan kommunen kræve, at der iværksættes afhjælpende foranstaltninger.

På baggrund heraf vurderes det, at minkfarmen ikke vil give anledning til væsentlige lugtgener hos de omkringboende.

Transport

Transporter på offentlig vej omfatter gødning, afgrøder, halm og foderstoffer m.v. Transport til og fra husdyrbruget fremgår af nedenstående skema:

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
CVR: 29189927

Skema 9. Oversigt over antallet af årlige transporter:

Type	Antal transporter		% ændring
	før udvidelse	efter udvidelse	
Foder*	288	288	0
Fyrings- og dieselolie	5	5	0
Afhentning af skind	7	7	0
Afhentning af døde mink	3	4	33
Diverse sækkevarer m.v.	5	5	0
Husdyrgødning	10	10	0
Dagrenovation	kommunal ordning		
Antal transporter i alt	318	319	0

*Fodertransporter:

Perioden; 1/3 – 18/4 2010 produceres der 4 dg; man, ons, fre, lør = 7 uger x 4 = 28

Perioden 19/4 – 9/5 2010 produceres der; 6 dage, ej søndage. = 3 uger x 6 = 18

Perioden 10/5 – 7/11 2010 produceres der; 7 dage. 26 uger x 7 = 182

Perioden 8/11 – 5/12 2010 produceres der 6 dage, ej søndage 4 uger x 6 = 24

Perioden 6/12 – ultimo feb. 2011 produceres 3 dg. Man, ons, fre. 12 uger x 3 = 36

Levering af kroppe og fedt til godkendt virksomhed er koncentreret til pelsningsperioden i november – december og ultimo marts. Planlægning af transport af kroppe og fedt sker i samarbejde med virksomheden. Halm til farmen transporteres i forbindelse med høstperioden. Antallet af transporter vil stige i takt med udvidelse af dyrehold, da halmforbruget er ca. 10-15 kg/tæve. I dag bruges der 43,5 ton halm. Efter udvidelse vil dette stige til 75 ton halm.

Der transporteres gylle med lastbil. Udkørsel af gylle foretages af maskinstation, og transporten fra husdyrbruget foretages i lastbil. Ruter med transport af gylle fremgår af bilag 5. Ruten går igennem Skave by. Holstebro Kommune vurderer, at såfremt gyllen transporteres i lukkede lastbiler, vil transporten ikke udgøre en væsentlig gene, og der stilles derfor ikke vilkår om alternative ruter udenom byen. Der er i gældende lovgivning krav om, at transport af husdyrgødning over mere end 10 km skal foregå i lukket tankvogn, hvorved generne for omgivelserne reduceres, i forhold til transport i gyllevogn. I den ansøgte situation er der mindre end 10 km, og dermed ikke krav om brug af lukkede tankvogne. Da dette imidlertid er oplyst i ansøgningen, og ligger til grund for Holstebro kommunes vurdering, stilles vilkår om, at gylle skal transporteres til husdyrbrugets udbringningsarealer i lukket tankvogn.

Færdsel på offentlig vej reguleres af politiet og henhører under færdselsloven og øvrige bestemmelser, der er fastsat af Justitsministeriet. Husdyrbrugets trafikale belastning af omgivelserne skal vurderes i forbindelse med ansøgning om miljøgodkendelse, inden afgørelse om godkendelse træffes. Efter dette tidspunkt kan selve trafikken ikke reguleres af miljømyndigheden. Ved vurdering af hensigtsmæssig lokalisering af husdyrbruget indgår til- og frakørselsforholdene for husdyrbruget. Hvis kørsel forbundet med husdyrbruget medfører væsentligt øgede trafikale- og miljømæssige gener i nærområdet (f.eks. mange transporter igennem landsbyområder m.v.), og hvis disse gener ikke kan afhjælpes ved valg af alternative til- og frakørselsforhold, kan det indgå i overvejelserne, hvorvidt kommunalbestyrelsen skal meddele afslag på godkendelse til etablering af udvidelse af et eksisterende husdyrbrug.

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
CVR: 29189927

Antallet af transporter forventes ikke at stige væsentligt som følge af udvidelsen, jf. Skema 9. Den største mængde af transporter på minkfarme er leverancer af foder, som er hyppige, da det våde minkfoder har en kort holdbarhed på minkfarmen. Holstebro Kommune kan kun regulere transporter fra eksterne transportører, såsom foderleverancer, ved at meddele afslag på ansøgning om godkendelse, hvilket efter Holstebro Kommunes vurdering ikke er proportionalt i den konkrete sag. Holstebro Kommune kan derimod regulere visse transporttyper knyttet til husdyrbrugets egne transporter, hvilket bl.a. er gjort i vilkår 20 og 21, der er stillet for at sikre, at der tages hensyn til omkringboende. Holstebro Kommune vurderer på baggrund af det oplyste, at transportbelastningen gennem Skave by og forbi øvrige naboer ikke vil øges væsentligt. Herudover skal det påpeges, at det ved regulering af husdyrbrug er praksis, at betragte landzonen som landbrugets erhvervsområde, og beboere af boliger i landzonen må derfor acceptere visse ulemper, som kan være forbundet med at være nabo til et landbrug.

Ved hensynsfuld kørsel til og fra husdyrbruget kan støjen herfra minimeres. For at mindske gener skal transport primært foregå indenfor normal arbejdstid. Sæsonbetonet arbejde kan dog forekomme udenfor disse tidspunkter, men skal søges begrænset. Der stilles vilkår herom.

Rengøring af offentlig vej

Herudover skal det bemærkes, at der, ved tilsvining af det offentligt tilgængelige vejareal i forbindelse med arbejdskørsel, skal opstilles skilte, der informerer andre trafikanter om forholdene. Det offentlige vejareal skal rengøres efter arbejdskørselsens ophør, jvf. færdselslovens kapitel 14. Politiet er myndighed herfor, hvorfor forholdet ikke reguleres i denne miljøgodkendelse.

BAT i forbindelse med transport er bl.a.:

- at transport til og fra husdyrbruget foregår ved hensynsfuld kørsel,
- at transport primært foregår indenfor normal arbejdstid.

Det vurderes, at transport til og fra husdyrbruget med de stillede vilkår lever op til kravet om BAT, og at transporterne kan foregå uden væsentlige miljømæssige gener for de omkringboende.

Støj

Transport

Den væsentligste støjkilde året rundt vil være transport af især foder. Transportgener er vurderet i forrige afsnit.

Maskiner på minkfarmen

Fodermaskinen vil efter udvidelsen være i drift i længere tid hver dag.

Pelsning

I pelsningssæsonen i november/december og sidst i marts vil der forekomme øget støj fra minkfarmen.

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
CVR: 29189927

Samlet vurdering af støj

Holstebro Kommune vurderer overordnet, at der mængden og intensiteten af støjkilderne på minkfarmen er begrænsede. Det er samtidigt vanskeligt at foretage støjdæmpende tiltag, eftersom der delvist arbejdes i åbne minkhaller, og tidspunktet for den primære støjkilde - foderleverancer - er bestemt af leverandøren.

På baggrund af ovenstående vurderes det, at støj fra husdyrbruget ikke vil medføre væsentlige gener for de omkringboende. Der er ikke foretaget støjberegninger i forbindelse med udarbejdelsen af miljøgodkendelsen. Til gengæld stilles der vilkår om, at drifttiden for husdyrbrugets støjkilder kan reguleres.

Der fastsættes vilkår om, at såfremt der opstår gener for de omkringboende, eller såfremt Holstebro Kommune finder det nødvendigt, kan der kræves udført støjmålinger/ beregninger efter nærmere definerede anvisninger. Der meddeles vilkår iht. Miljøstyrelsens vejledende støjkraav.

Ud fra ovenstående vurderes det, at BAT i forbindelse med støj er overholdt. Såfremt der ændres ved eksisterende stalde eller anlæg, der kan medføre ændring i støjniveauet for de omkringboende, skal projektet vurderes iht. principperne for BAT.

Støv

De primære årsager til støv på en minkfarm er de hår, som tabes under minkens pelsskifte samt håndtering af halm, som begge vil øges i takt med en udvidelse af dyreholdet. Desuden kan der opstå støvgener fra kørsel på grusveje til og fra husdyrbruget.

Støvgener fra pelsskifte og halm vurderes primært at opstå lokalt på ejendommen, og dermed ikke være en væsentlig gene for de omkringboende eller trafikanter.

Der kan især i tørre perioder forekomme støv fra ejendommen ved færdsel med køretøjer. Der henvises til god landmandspraksis, dvs., at for at begrænse støvgener skal al transport til og fra bedriften foregå ved hensynsfuld kørsel samt at alle aktiviteter på bedriften planlægges, herunder også levering og udkørsel således at omgivelserne påvirkes mindst muligt. Der stilles vilkår om, at driften ikke må medføre væsentlige støvgener uden for husdyrbruget, samt hensynsfuld kørsel til og fra ejendommen.

Støvgener må også påregnes i kortere perioder under markarbejdet, samt ved kørsel på grusveje mellem markerne. Der vurderes dog ikke at være tale om støvgener af væsentlig karakter, som ligger udover det forventelige.

Det vurderes, at kravet om BAT er opfyldt ved almindelig god landmandspraksis og de stillede vilkår.

Lys

Det er i ansøgningen oplyst, at mink ikke tåler påvirkning af kunstigt lys, hvilket betyder, at der ikke etableres væsentlige lyskilder på farmen.

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
CVR: 29189927

Det vurderes, at lys ikke vil give anledning til væsentlige gener for de omkringboende, da det er oplyst, at der ikke er stærke lyskilder på farmen, og der er lovkrav om 3-rækket beplantning omkring hele minkfarmen, som skærmer for lyset.

Spildevand

Spildevand, herunder husholdnings- og processpildevand fra husdyrbruget håndteres som angivet i nedenstående skema:

Spildevandstype	Håndtering
Tag- og overfladevand	12-rk eksisterende hal: Ledes til faskiner Sydlige 2-rk eksisterende haller: Ledes til sivedræn
Vand fra vaskeplads	Ledes til gyllebeholder

Forhold omkring ejendommens husspildevand reguleres ikke i denne godkendelse. I forbindelse med revision af kommunens spildevandsplan kan ejendommen evt. blive pålagt at forbedre spildevandsforholdene på ejendommen.

Eftersom Holstebro Kommune ikke har kendskab til dræning i området, vurderes der ikke at være risiko for udledning/udsvivning, eller til dræn med udløb i Skave Å, af regnvand fra minkhaller som nedsives via sivedræn.

Der stilles vilkår om, at såfremt nye minkhaller (både åbne og lukkede) forsynes med tagrender, skal tagvandet bortledes til regnvandsfaskiner.

Skadedyr

Rotter

Rotter bekæmpes ved en aftale med et godkendt firma.

Holstebro Kommune vurderer, at forholdet er tilstrækkeligt reguleret i gældende lovgivning, da husdyrbruget, i henhold til miljøbeskyttelseslovens bestemmelser, er forpligtiget til at sikre, at bygninger bliver fornuftigt vedligeholdt og fremtræder i gennemført renholdt stand, så rotternes leveduligheder på ejendommen begrænses mest muligt. Dette betyder, at husdyrbruget skal sikre, at affald eller foder ikke er tilgængeligt for f.eks. rotter, undgå rod på husdyrbruget og kontrollere rottesikringen ved døre, vinduer, rørgennemføringer og ventilationsåbninger, riste, lyskasser, skakte etc., bevoksninger, evt. ru mure, tagkonstruktioner, facaden generelt, kloaksystemets tilstand samt anmelde rotter og rette sig efter påbud meddelt af kommunalbestyrelsen.

Fluer

Ansøger har oplyst, at flugener forebygges ved fluebekæmpelse, som hovedsagligt består i at forhindre, at fluerne klækkes i gødning og sand under burene. Rensning under burene sker en gang pr måned. Der kontrolleres for pubber i sandet under burene mindst 1 gang pr år. Der bliver behandlet med et larvicid to gange pr år i maj/juni og august/september.

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
CVR: 29189927

Desuden strøes der hydratkalk med jævne mellemrum. Der forventes ikke at ske en øget fluetæthed som følge af udvidelsen.

Der skal jf. pelsdyrbekendtgørelsen foretages en effektiv fluebekæmpelse på pelsdyrfarmen i overensstemmelse med de af Statens Skadedyrslaboratorium senest fastsatte retningslinjer (se bilag 17), således at der ikke opstår fluegener.

Livscyklus for lille stueflue, som formeres i minkgødning, er ca. 3-4 uger lang. En optimal fluebekæmpelse opnås således ved udmugning minimum hver 3. uge under burene, hvor æg og larver fjernes med oprensningsmaterialet, og dette bør derefter opbevares på møddingsplads og straks overdækkes omhyggeligt med sort plastic, så formeringen standses, eller i gyllebeholder. Hvis man vælger derudover at sprøjte med larvicid, er det mest effektivt at sprøjte i april/maj og starten af august, hvor de to store årlige fluepopulationer er under opformering i sandet under minkburene.

Det fremgår af pelsdyrbekendtgørelsen § 7, at der skal renses under burene ugentligt, dvs. halm med gødningsrester skal fjernes. Imidlertid er det i vejledningen til pelsdyrbekendtgørelsen anført, at det om sommeren kan være tilstrækkeligt at fjerne halmen månedligt, og om vinteren hver anden måned, såfremt dette ikke medfører øgede fluegener for omgivelserne. Det skal understreges, at udmugning under bure er vigtig hele året rundt, ikke kun i fluesæsonen, da forebyggelse er den vigtigste faktor i fluebekæmpelse.

Pelsdyrbekendtgørelsens regler for fluebekæmpelse gælder for alle minkfarme og skal overholdes uanset miljøgodkendelsen.

På baggrund af den bynære placering er der stillet vilkår om, at Holstebro Kommune kan forlange, at husdyrbruget dokumenterer sin fluebekæmpelse i en journal, hvor sprøjtning, rensning under bure m.v. registreres. Desuden kan Holstebro Kommune stille krav om specifik bekæmpelse, fx sprøjtning på bestemte tidspunkter, hyppighed af udmugning under bure og krav til opbevaring af oprensningsmaterialet. Vilkåret vil kun blive effektueret, såfremt Holstebro Kommune skønner, at der er et flueproblem, og at fluerne stammer fra minkfarmen.

Driftsforstyrrelser eller uheld

Gylleuheld

En væsentlig risikofaktor er uheld i forbindelse med overpumpning af gylle. Såfremt en gyllebeholder eller pumpeledning springer læk eller en pumpe starter utilsigtet vil gyllen pga. terrænets fald, løbe mod syd og vest, mod Skave by og Skave Å (en del af Storå netværket), jf. bilag 4. Skave Å ligger ca. 160 meter vest for husdyrbruget. Terrænet falder ca. 5 meter fra kote 39,5 ved gyllebeholderen til kote 34,5 ved Skave Å over ca. 300 meter, svarende til et fald på $(\tan^{-1}(5/300) =) 0,95$ grader. Den er således ikke omfattet af krav om alarm, barriere eller terrænændring i henhold til husdyrgødningsbekendtgørelsen. Arealet mellem gyllebeholder og vandløb er ikke drænet jf. Holstebro Kommunes oplysninger.

Vedr. risici for gylleuheld er der oplyst følgende i ansøgningen: Et standard bagskylsanlæg er opbygget med 2 pumper. Den ene pumpe er placeret i gyllebeholderen på et hæ-

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
CVR: 29189927

ve/sænke system, således at der via trykslanger / -rør, oftest 110 mm, pumpes tynd gylle fra gyllebeholderen til et jordrør på typisk 250 mm i diameter. Jordrøret er forbundet med gødningsrenderne under burene via faldstammer og har et svagt fald frem mod pumpe 2, der er opstillet i en tørbrønd. Efterhånden som renderne tømmes via faldstammen til jordrøret, vil gyllestrømmen fra bagskylspumpen skylle gyllen til pumpe 2 i tørbrønden, hvorfra den pumpes til gyllebeholderen. Bagskylspumpen er normalt på 1,5 KW og pumpe 2 på 4,6 KW. Umiddelbart før pumpe 2 er der placeret en ekstra faldstamme, hvori der er 2 elektroder (metalstænger). Når gyllen når op over de 2 elektroder, sker der en kortslutning, som bevirker, at pumpe 2 starter og pumper gyllen videre til gyllebeholderen. Når gyllen igen er under de 2 elektroder stopper pumpen. Hvis pumpe 2 ikke starter og gyllen stiger yderligere, sikrer en svømmer, at bagskylspumpen stopper.

Holstebro Kommune vurderer, at der er risiko for, at gylle ved udslip vil løbe imod Skave Å. Holstebro Kommune har derfor anmodet husdyrbruget om at udarbejde en beredskabsplan for husdyrbruget, som indeholder en beskrivelse af tiltag og forholdsregler, som bl.a. skal sikre, at gyllen ikke når ned til åen, såfremt der sker et udslip. Beredskabsplanen fremgår af bilag 16.

Der vil i miljøgodkendelsen ikke blive stillet vilkår til anvendelse af dødemandsknapper, timere og lign. i forbindelse med gylleanlæg, da det er Holstebro Kommunes opfattelse, at disse forhold er reguleret i eksisterende lovgivning, jvf. afsnit under påfyldning af gyllevogne.

Bekæmpelsesmidler

Hvis bekæmpelsesmidler ved uheld blandes eller klumper sammen i sprøjtebeholderen, således at de ikke kan anvendes i en afgrøde, skal den ubrugelige sprøjtevæske bortskaffes som affald. Det samme gælder for større spild, som opsamles i forbindelse med uheld. Godkendelsesmyndigheden skal underrettes herom ved uheld. I akutte situationer skal beredskabet underrettes via 112. Godkendelsesmyndigheden skal klassificere affaldet som enten farligt affald eller ikke-farligt affald, og affaldet skal bortskaffes efter reglerne i affaldsbekendtgørelsen, herunder Holstebro Kommunes affaldsregulativ.

Beredskabsplan

Der er Holstebro Kommunes opfattelse at en beredskabsplan er til stor hjælp for landmanden samt ansatte, såfremt der skulle ske et uheld, både med hensyn til små hændelser som f.eks. oliespild og store som f.eks. gylleudslip, brand o.l.

Beredskabsplanen giver landmanden en mulighed for at gennemgå bedriften, og foretage en risikovurdering af, hvorvidt der skal ændres på indretning og drift således, at risikoen for forurening i forbindelse med uheld minimeres. I forbindelse med ansøgning om miljøgodkendelse er der fremsendt en beredskabsplan til Holstebro Kommune.

BAT er bl.a.:

- at husdyrbruget har en beredskabsplan, der skal benyttes i tilfælde af uheld eller lignende på husdyrbruget,
- at alle, der arbejder på husdyrbruget, er bekendt med beredskabsplanens indhold og ved, hvor den kan findes,

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
CVR: 29189927

- at beredskabsplanen hænges op synligt flere steder på husdyrbruget,
- at beredskabsplanen løbende holdes ajour i forhold til husdyrbrugets drift.

Der stilles vilkår om, at beredskabsplanen skal ophænges synligt, og være kendt af alle, der arbejder på husdyrbruget. Den skal revideres mindst 1 gang årligt (opdatering af telefonnumre, tilføjes relevant information m.v.).

Renere teknologi og ressourcestyring

Miljø- og ressourcestyring bygger på et helhedsprincip om at stræbe mod renere teknologi i landbrugsproduktionen, herunder at udskifte miljøfarlige stoffer med mere miljøvenlige stoffer, at gøre arbejdsgange og processer mindre belastende for miljøet, samt at minimere forbruget af energi, næringsstoffer, vand, pesticider osv., således at tab til omgivelserne bliver minimeret, under hensyntagen til produktionens lønsomhed.

Renere teknologi

Renere teknologi er samtidig det bærende element i husdyrloven og i miljøbeskyttelsesloven. Loven pålægger alle et ansvar, og som landmand kan man selv indføre renere teknologi og påvirke andre til at indføre renere teknologi, bl.a. ved at stille krav, når der købes ind.

På husdyrbruget er der iværksat følgende tiltag for renere teknologi, herunder besparelser på vand og el:

Energi	▪ Sparsom belysning ▪ Ingen ventilation
Vand	▪ Nye drikkevandsvandventiler med minimalt spild ▪ Vandsystem med cirkulation
Management	▪ Vilkår om registrering af forbrug af vand og energi ▪ Der udarbejdes mark- og gødningsplaner ▪ Der er udarbejdet beredskabsplan
Ammoniak	▪ Ammoniakudledning er reduceret til BAT krav via rendebredde, proteinniveau, udmugningshyppighed og tildeling af halm

Ressourceforbruget vurderes for at sikre, at husdyrbruget udvikler sig i takt med de stigende krav til ressourcebevidsthed og miljøforhold. Forbruget af ressourcer på husdyrbruget består primært af vand, el og olie:

Skema 10. Husdyrbrugets ressourceforbrug.

Type	Forbrug før udvidelse	Forventet forbrug efter udvidelsen	% ændring
EL forbrug [kWh]	165.000	176.550	+ 7 %
Dieselolie [liter]	20.000	20.000	0 %
Vandforbrug beboelse [m ³]	140	140	0 %
Drikkevand til mink [m ³]	1.500	2.500	+ 67 %
Vand til vask af silo, maskiner [m ³]	50	50	0 %
Vand til vask af silo, maskiner og minkhaller [m ³]	145.000	250.000	+ 72 %
Markvanding [m ³]	85.000	85.000	0 %

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
 Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
 CVR: 29189927

Det totale vandforbrug ses i tabellen ovenfor. Vandforsyning til minkfarmen og stuehus er fra kommunalt vandværk. Der bruges vand til vanding af minkene og rengøring af fodersilo og farm. Vandventilerne er nye og monteret således, at vandspildet er reduceret til et minimum, hvilket også reducerer kravet til opbevaringskapacitet af gyllen. Vandsystemet er af cirkulationstypen, hvor der holdes et konstant tryk på ventilerne. Systemet giver også mulighed for at opvarme vandet i frostperioder, således at dyrene er sikret vandforsyning i disse perioder. Vandet opvarmes med elpatron i frostperioder.

Der stilles vilkår om løbende registrering af ressourceforbruget med henblik på at sikre, at der konstant er fokus på at reducere forbruget.

For at sikre fokus på muligheder for energibesparelser, stilles der vilkår om, at husdyrbruget senest 1 år efter meddelelse af miljøgodkendelse gennemgås af en energikonsulent med henblik på implementering af lønsomme ressourcebesparende teknologier. Energi-gennemgangen skal som minimum indeholde en beskrivelse og vurdering af de aktuelle forhold samt mulighederne for indførelse af energibesparende teknologi vedr. belysning, køle- og fryseanlæg, varmeanlæg, maskinel, pelsningsfaciliteter og lign. samt de heraf afledte forhold, såsom f.eks. varmegenindvindingspotentialer, pumpetyper etc. Der stilles vilkår om, at 5-års lønsomme teknologier som udgangspunkt skal indføres. En energifaglig person kan f.eks. være en konsulent fra et el-selskab eller lign.

Management er i henhold til Holstebro Kommunes opfattelse, at der foreligger

- planer for relevant uddannelse og efteruddannelse af personale,
- regnskab med forbrug af vand, energi, dyrehold, affald, gødning og husdyrgødning,
- planer for håndtering af uheld, ulykker og utilsigtede emissioner,
- reparations- og vedligeholdelsesplaner for udstyr,
- plan for rengøring og planer for minimering af gener ved udbringning af husdyrgødning.

I husdyrgødningsbekendtgørelsen og pelsdyrbekendtgørelsen er der fastsat en række krav til anlæg, indretning og drift. En del af disse krav bygger på anvendelse af renere teknologi eller den bedst tilgængelige teknologi (BAT), som på denne måde er indbygget i de gældende lovkrav.

For at forbedre den generelle miljømæssige drift er BAT bl.a. følgende:

- at husdyrbruget gennemgås med henblik på besparelse på el-forbrug og andre energikilder, evt. sammen med husdyrbrugets energiselskab/konsulent.
- at der føres regnskab over forbrug af vand, energi, foder samt kunstgødning.
- at vandingssystemet vedligeholdes, således at vandspild undgås.
- at der anvendes energibesparende belysning.
- at opdage og reparere eventuelle lækager hurtigst muligt.
- at anlæg og maskiner til stadighed renholdes og vedligeholdes, således at de fungerer optimalt.

Det er Holstebro Kommunes vurdering, at husdyrbruget, med de stillede vilkår, lever op til BAT på management. Herunder skal det påpeges, at tiltag til minimering af gener ved udbringning af husdyrgødning er behandlet senere i miljøgodkendelsen.

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
CVR: 29189927

Husdyrbrugets udbringningsarealer

DRIFT AF HUSDYRBRUGETS AREALER

Husdyrgødningen udbringes på udspretningsarealer, der er ejet eller forpagtet af husdyrbruget Viborgvej 265. Der afsættes ikke husdyrgødning til aftalearealer. Husdyrgødningen er sammensat, jf. Skema 11.

Skema 11. Produceret gødning Viborgvej 265

Gødningstype	Udnyttelseskrav	Kg N	Kg P	DE
Minkgylle	70 %	19.514	4.650	147,05

Sammensætningen af husdyrgødningen har betydning for den vurdering Holstebro Kommune foretager af miljøpåvirkningen ved udbringning af husdyrgødning. Der stilles derfor vilkår om, at sammensætning og maksimal mængde af husdyrgødning ikke må afvige fra det i Skema 11 angivne.

De ejede og forpagtede udspretningsarealer udgør ca. 156 ha, hvoraf 111 ha er ejede og 45 ha er forpagtede. Udspretningsarealerne fremgår af Skema 12 og kan ses på bilag 7-9.

Skema 12. Udspretningsarealer med ejerforhold, mark nr. og arealstørrelse.

Marknr	Ha	Ejerforhold
Ejede arealer		
1-0	3,84	Finn Blaabjerg Kristensen, Viborgvej 265, 7500 Holstebro og Jan Munksgaard Kristensen, Bartholinsvej 1, 7500 Holstebro
2-0	2,57	
2-1	0,43	
3-0	2,82	
4-0	2,03	
4-1	0,06	
5-0	7,90	
6-0	8,67	
7-0	4,74	
8-0	7,23	
9-0	6,63	
10-0	6,02	
11-0	4,23	
11-1	1,14	
12-1	0,72	
16-0	4,25	
18-0	11,66	
24-0	5,39	
25-0	7,84	
27-0	7,04	
29-0	16,22	
	111,44	ha ejede arealer
Forpagtede arealer		
12-0	4,40	Alma Krestine Nielsen, Bækgårdvej 3, 7500 Holstebro
13-0	4,19	Alma Krestine Nielsen, Bækgårdvej 3, 7500 Holstebro
13-1	1,41	Alma Krestine Nielsen, Bækgårdvej 3, 7500 Holstebro

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
CVR: 29189927

Marknr	Ha	Ejerforhold
17-0	0,32	Alma Krestine Nielsen, Bækgårdvej 3, 7500 Holstebro
17-1	0,71	Alma Krestine Nielsen, Bækgårdvej 3, 7500 Holstebro
17-2	0,16	Alma Krestine Nielsen, Bækgårdvej 3, 7500 Holstebro
17-3	0,49	Alma Krestine Nielsen, Bækgårdvej 3, 7500 Holstebro
17-4	0,14	Alma Krestine Nielsen, Bækgårdvej 3, 7500 Holstebro
20-0	5,26	
21-0	4,95	Hartvig Clemmensen, Brunbankevej 1, 8800 Viborg og
22-0	4,33	Leo Clemmensen, Knud Rasmussens Vej 2, 7500 Holstebro
23-0	3,79	
31-0	0,98	Nicolaj Hedegaard, Trabjerglundvej 2, 7500 Holstebro
32-0	13,67	Lars Nørgaard Christensen, Hajslundvej 12, 7500 Holstebro og Nicolaj Hedegaard, Trabjerglundvej 2, 7500 Holstebro
	44,79	ha forpagtede arealer
i alt	156,23	ha forpagtede og ejede arealer

Mark 24-0, 25-0, 27-0 og 29-0 har tidligere været omfattet af § 10 tilladelse på Bartholinsvej 1, 7500 Holstebro, meddelt 30-10-2007.

På Bartholinsvej 1, 7500 Holstebro, er der i CHR (CHR nr. 53912) anført, at dyreholdet er ophørt den 20-11-2009. Som ejer står Jesper Hedegård, LI Hedegårdvej 3, 7500 Holstebro. Tidligere ejer, Tage Nielsen, har ved miljøtilsyn i 2008 oplyst til Holstebro Kommune, at husdyrproduktionen forventes at ophøre helt i maj 2009. Eftersom § 10 tilladelse til udvidelse af dyreholdet på Bartholinsvej 1, 7500 Holstebro, af 30-10-2007, aldrig er blevet udnyttet, er den dermed bortfaldet.

Mark 29-0 indgår desuden i § 10 tilladelse Sevelskovbyvej 14 (meddelt 06-03-2008) som et gylleaftaleareal. Eftersom arealet nu indgår i § 11 ansøgning Viborgvej 265, gøres opmærksom på, at gylleaftalen ikke kan fortsætte, idet der ikke modtages husdyrgødning til arealerne i nærværende ansøgning til Viborgvej 265. Der må kun udbringes gødning fra de ansøgte mink på arealerne.

Forudsætninger for arealdriften

I henhold til husdyrlovens § 17, stk. 3 og husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen §§ 15 og 16 må der ikke ske ændringer i udbringningsarealet eller indgås aftaler om udbringning af husdyrgødning på tredjemands arealer uden forudgående godkendelse fra godkendelsesmyndigheden. Der må ikke modtages slam eller andet affald med næringsstofindhold til udbringning på marker eller lignende.

Der stilles vilkår om, at der til enhver tid over for Holstebro Kommune skal kunne fremlægges diverse sædskifteplaner, gødningsplaner eller lignende, som dokumenterer, at gødningen udbringes og opbevares miljømæssigt forsvarligt i henhold til husdyrgødningsbekendtgørelsen.

Harmonikrav

I husdyrgødningsbekendtgørelsen stilles der krav om et bestemt forhold mellem det areal, der kan anvendes til udbringning af husdyrgødning på bedriften, og den mængde husdyrgødning, der udbringes (harmonikrav). Minkgylle må udbringes med 1,4 DE/ha pr. planperiode.

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
CVR: 29189927

Skema 13. Harmoniforhold

produceret husdyrgødning	udbringningsarealet størrelse	harmonikrav	faktisk dyretryk
147,05 DE	156,23 ha	1,4 DE/ha	0,94 DE/ha

Eftersom det ansøgte dyretryk er 0,94 DE/ha, er harmonikravet overholdt. Det lave dyretryk er anvendt som virkemiddel til at nedbringe udvaskningen jf. Natura 2000-vurderingen (se afsnit herom senere), og der er derfor stillet vilkår om, at der maksimalt må udbringes 0,94 DE/ha i minkgødning.

BAT i forhold til udbringningsarealer er bl.a. at den producerede husdyrgødning afstemmes med udspretningsarealet og afgrødens gødningsbehov og i forhold til anvendt mængde og type af kunstgødning.

Udskiftning af udbringningsarealer

Alle ændringer i udbringningsarealer skal godkendes af Holstebro Kommune. Anmeldelse af udskiftning af bedriftens udbringningsarealer, eller udskiftning af markarealer hos tredjemand til udbringning af husdyrgødning, skal senest fremsendes til kommunen før planårets begyndelse 1. august. Holstebro Kommune skal inden 1. oktober tilkendegive, om de anmeldte arealer kan betragtes som mere sårbare end de udbringningsarealer, der skiftes ud. Hvis arealerne bedømmes mere sårbare, kan anmeldelsen trækkes tilbage, og der kan anmeldes nye arealer senest den 15. oktober. Hvis Holstebro Kommune har indsigelser imod de anmeldte arealer, skal dette meddeles anmelder senest den 31. december.

Sædskifte

Alle arealerne drives med S4 sædskifte på sandjorde og S2 sædskifte på ler- og humusjorde, der er identisk med referencesædskiftet. Da beregningerne er foretaget på et sædskifte, der ikke afviger fra referencesædskiftet, stilles der generelt ikke vilkår til anvendelsen af et specifikt sædskifte.

Udbringning af husdyrgødning

Ansøgers beskrivelse

Med hensyn til BAT og udbringningsteknik så må BAT inden for pelsdyrhold kunne sammenlignes med BAT for intensiv fjerkræ- og svineproduktion. BAT for udbringningsteknik er beskrevet i referencedokumentet for bedste tilgængelige teknikker der vedrører intensiv fjerkræ- og svineproduktion (BREF) som en række tiltag. En del af disse tiltag er dækket af husdyrgødningsbekendtgørelsen og bekendtgørelse om jordbrugets anvendelse af gødning og om plantedække, hvorfor det er et lovkrav at følge dem. Fx:

- regler for udbringningstidspunkter (forbud mod udbringning 200 m fra byområder på weekend- og helligdage),
- udbringningsmetoder (fx ikke tilladt at bruge bredspreder til gylle),
- krav om nedfældning på visse arealer tæt på sårbar natur,

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
 Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
 CVR: 29189927

- krav til udbringningstidspunkter, der sikrer optagelse i planter,
- krav om nedbringning af husdyrgødning udlagt på ubevoksede arealer inden for 6 timer,
- og krav om maksimale mængder husdyrgødning pr. ha,
- krav til efterafgrøder

Der udarbejdes hvert år en mark- og gødningsplan, hvorved det sikres at mængden af gødning tilpasses afgrødens forventede behov. I planen tages der bl.a. hensyn til jordbundstype, sædskifte, vanding og planternes udbytte. Den faste del (Halm) udbringes med gødningsspreder på sort jord, og nedbringes senest 6 timer efter. Både gyllekørsel og møgspredning foretages af maskinstation.

Der vil forekomme ammoniakfordampning og lugtgener fra marker, hvorpå der er udbragt gylle. Omfanget afhænger af vejrforhold (temperatur, vindforhold og evt. nedbør). Da en maskinstation står for at køre husdyrgødningen ud tilstræbes det at det udbringes, hvor udnyttelsen af kvælstoffet er mest optimal. Der bliver ikke udbragt husdyrgødning i højt solskin, eller forud for varslet kraftig nedbør, for at minimere kvælstoftabet. Der køres aldrig på vandmættet, oversvømmet, frossen eller snedækket areal. Der er ingen stærkt hældende arealer og der holdes som minimum 2 m bræmmer til vandløbene.

Holstebro Kommunes vurdering

Transport

Transport af gylle til udspretningsarealerne fremgår af bilag 5. En del af arealer, som ligger lige rundt om ejendommen, kan tilgås ad interne markveje. Transport til arealet mod nord sker ad Stendisvej. Transport til arealer mod øst og vest sker ad Viborgvej og Tinkerdalsvej. Transport til arealer mod syd sker ad Hesselåvej. Det vurderes, at transport af husdyrgødning til udbringningsarealerne ikke er forbundet med væsentlige gener. Se i øvrige vurdering i afsnittet om transport.

Bynære udbringningsarealer

De fleste af udbringningsarealerne er beliggende i primært landbrugsområde. Markerne omkring ejendommen ligger i nærheden af Skave by, mindre end 200 meter fra byzone. Husdyrgødningsbekendtgørelsens § 24 fastsætter regler for udbringning af husdyrgødning på arealer nærmere end 200 meter fra byzone, sommerhusområder, samt områder i landzone, der ved lokalplan er udlagt til boligformål. På de dele af markerne 2-0, 3-0, 12-0, 13-0, 17-0, 17-1 og 17-3, som ligger mindre end 200 meter fra byzone, må der således ikke udbringes husdyrgødning på lørdage, søndage og helligdage. Holstebro Kommune vurderer, at trafik- og lugtgener fra udbringning af husdyrgødning fra er begrænsede, idet der er tale om udbringning over en begrænset tidsperiode.

BAT

BAT for udbringningsteknik er beskrevet i referencedokumentet for bedste tilgængelige teknikker der vedrører intensiv fjerkræ- og svinproduktion (BREF) som en række tiltag. En del af disse tiltag er dækket af gældende love og bekendtgørelse så som husdyrgødningsbekendtgørelsen og bekendtgørelse om jordbrugets anvendelse af gødning og om plantedække, hvorfor det f.eks. er et generelt lovkrav at:

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
CVR: 29189927

- udarbejde mark- og gødningsplaner.
- ikke udbringe husdyrgødning 200 m fra byområder på weekend- og helligdage,
- anvende lovlige udbringningsmetoder (f.eks. ikke tilladt at bruge bredspredere til gylle),
- nedfælde gylle på sort jord og i græs,
- nedbringe fast husdyrgødning udlagt på ubevoksede arealer indenfor 6 timer,
- overholde maksimalt tilladt harmonitryk (DE/ha),
- etablere efterafgrøder til reduktion af nitratudvaskning,
- ikke udbringe flydende husdyrgødning på skrånende arealer (> 6 grader) beliggende tættere end 20 meter fra overfladevande,
- der skal være en 2 meter ubehandlet bræmme langs højt målsatte og naturlige vandløb.

Herudover er der en række BAT-forhold der ikke er direkte reguleret i dansk lovgivning, såsom:

- at anvende BAT-teknologi til udspreddning og nedpløjning af husdyrgødningen,
- at tilstræbe udbringning af gødningen under ideelle vejrforhold, dvs. køligt, fugtigt og vindstille, eller ved direkte nedfældning, når afgrødehøjde er under 10 cm,
- at husdyrgødning ikke udbringes, når marken er vandmættet, oversvømmet, frossen eller snedækket,
- at praktisere godt landmandskab, såsom udbringning af gødning indenfor normal arbejdstid, undgå weekender og helligdage, og vær opmærksom på vindretning i forhold til nabohusene,
- at behandle husdyrgødning for at minimere lugt- og ammoniakemission, og dermed tillade mere fleksibilitet til udbringningen,
- at udbringe gødningen tættest muligt på den maksimale afgrødevækst, hvor optagelse af næringsstoffer finder sted,
- ikke at tilføre gødning til stejlt hældende marker,
- ikke at tilføre gødning på arealer, der støder op til vandløb (ved at efterlade et stykke jord ubehandlet).

Holstebro Kommune forholder sig primært til de sidst nævnte forhold, da de ikke direkte er omfattet af generel lovgivning. Det er oplyst i ansøgningen, at udbringning af minkgylle og halm foretages af maskinstation, at det tilstræbes at udbragt, hvor udnyttelsen af kvælstof er mest optimal, og ikke i højt solskin, forud for varslet kraftig nedbør, på vandmættet, oversvømmet, frossen eller snedækket areal.

Holstebro Kommune vurderer, at husdyrbruget lever op til BAT mht. udbringning af husdyrgødning. Der stilles vilkår om, at udbringning sker i overensstemmelse med godt landmandskab, og at det ikke må udbringes husdyrgødning, når marken er vandmættet, oversvømmet, frossen eller snedækket. Der er husdyrbruget ansvar, at maskinstation overholder godkendelsens vilkår.

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
CVR: 29189927

MILJØPÅVIRKNING FRA HUSDYRBRUGETS AREALER

Grundvand

Udspretningsarealerne mark nr. 1-0, 2-0, 2-1, 3-0, 4-0, 4-1, 12-0, 12-1, 13-0, 13-1, 17-0, 17-1, 17-2, 17-3, 17-4, 18-0, 25-0, 31-0 og 32-0 ligger helt eller delvist inden for område med særlige drikkevandsinteresser (OSD) og nitratfølsomme indvindingsopland (NFI) med undtagelse af mark nr. 4-0.

Der er lavet en ny grundvandsmodel dækkende pågældende område. I den forbindelse er der beregnet et nyt indvindingsopland for Sandagergård Vandværk, som ikke er endeligt kvalitetssikret endnu. Der medtages derfor både et gammel og et nyt indvindingsopland for Sandagergård Vandværk. Mark nr. 4-0 og 25-0 ligger helt eller delvist inden for gammelt indvindingsopland til Sandagergård Vandværk, mens mark nr. 1-0, 2-0, 2-1, 3-0, 12-0, 13-0, 24-0 og 25-0 ligger inden for nyt indvindingsopland til Sandagergård Vandværk.

Når kortlægningen for området er færdig i 2015 får vi den endelige placering af indvindingsoplandet for Sandagergård Vandværk, og dermed også indsatsområde for vandværkets kildeplads. I den forbindelse kan der også ske en ændring af OSD og NFI.

Der bliver gravet råstoffer på mark nr. 27-0 og tilladelsen udløber 31.12.2020 (se Captiasag 020590-2010).

Alle udspretningsarealerne ligger uden 300 meters beskyttelseszone for vandværksboringer (hygiejnezone).

Sandagergård Vandværks boringer er filtersat 68-86 meter under terræn, med undtagelse af boring 64.715, som er filtersat i 34-49 meter under terræn.

Den beregnede udvaskning af nitrat fra rodzonen på udspretningsarealerne er ifølge ansøgningsskema nr. 23251 version 6:

55 mg/l på mark nr. 17-2, 17-3, 17-4, og 32-0,

56 mg/l på mark nr. 13-1, 18-0 og 25-0,

58 mg/l på mark 1-0, 2-0, 2-1, 3-0, 12-0, 12-1 og 13-0,

med en reduktion på 4 mg/l på alle nævnte marker.

Da der på baggrund af ovennævnte ikke umiddelbart er en risiko for forurening af drikkevand til vandværker vurderes det, at der ikke i miljøgodkendelsen skal stilles yderligere vilkår til beskyttelse af grundvandet.

Vedr. mark 27-0

På mark 27-0 graves der som nævnt råstoffer, og umiddelbart vil det være optimalt om der findes et erstatningsareal så længe råstofindvindingen pågår.

Ansøger har oplyst, at han ønsker at bibeholde mark 27-0 som udbringningsareal. Der er givet tilladelse til at grave råstoffer på det 13 ha store areal, og gravningen foregår i eta-

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
CVR: 29189927

per. Ansøger oplyser, at der til enhver tid kun står ca. 6 ha ha som åbent brud og ønsker, at de øvrige ca. 7 ha indgår som udbringningsareal. Ansøger har i den forbindelse fremsendt en plan for, hvornår hvilke arealer graves og er færdige efterbehandlet (fremgår af bilag 14). Der stilles vilkår om, at der til enhver tid skal være 7,04 ha efterbehandlet areal til rådighed til udbringning af husdyrgødning. Tilkørselsforhold, placering af maskinel m.v. må således ikke optage plads på udbringningsarealet.

Der stilles desuden vilkår om, at ansøger skal sikre, at der ikke kan ske overfladeafstrømning fra udbringningsarealerne til det åbne grave areal.

Bilag IV-arter

I habitatdirektivets bilag IV er opført en række arter, som skal sikres en streng beskyttelse i deres naturlige udbredelsesområde også udenfor de udpegede Natura 2000-områder. Det indebærer for dyrearternes vedkommende bl.a. at yngle- og rasteområder ikke må beskædiges eller ødelægges og for planternes vedkommende, at arterne bl.a. ikke må ødelægges.

Ud fra "Håndbog om dyrearter på habitatdirektivets bilag IV" samt Holstebro Kommunes øvrige kendskab til området og arterne, vurderes det, at følgende arter og grupper fra habitatdirektivets bilag IV (strengt beskyttede arter) kunne tænkes at forekomme i nærområdet til husdyrbruget:

Småflagermus:	På baggrund af de insektædende småflagermus' livsform vurderes projektet ikke at være til skade for disse.
Birkemus:	Arten er ikke registreret i området.
Odder:	Lever udbredt i Vestjylland, men er med sin levevis næppe truet af projektet.
Markfirben:	Holstebro Kommune har ikke kendskab til forekomster nær ejendommen.
Stor vandsalamander, løgfrø, spidssnudet frø og strandtudse:	Ingen af disse er registreret nær ejendommen eller dens udbringningsarealer.
Grøn kølleguldsmed:	Forekommer udbredt i Storåen, men vil ikke blive negativt påvirket af projektet.

NATURA 2000-OMRÅDER

Natura 2000 er en fællesbetegnelse for EU's naturdirektiver; EF-fuglebeskyttelsesdirektiv, EF-habitatdirektiv samt Ramsar-konventionen, der tilsammen beskytter Natura 2000-områderne gennem de i direktiverne opstillede beskyttelseskrav.

Før kommunalbestyrelsen træffer afgørelser i sager iht. husdyrloven §§ 10, 11, 12 eller 16, om etablering, udvidelse eller ændring af husdyrbrug, skal der, i henhold til § 8, stk. 6, nr. 2-3 i habitatbekendtgørelsen³, af kommunalbestyrelsen, foretages en vurdering af, om projektet i sig selv eller i forbindelse med andre planer og projekter vil medføre forringelser af

³ Bekendtgørelse nr. 408 af 1. maj 2007 om udpegning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter.

internationale naturbeskyttelsesområder eller medføre forstyrrelser, der har betydelige konsekvenser for de arter, områderne er udpeget for, eller for arter beskyttet af direktivets bilag IV. Denne vurdering skal foretages ud fra forsigtighedsprincippet jf. EF-domstolen⁴. Dette medfører, at hvis det ikke på baggrund af objektive kriterier kan udelukkes, at projektet i sig selv eller i sammenhæng med andre påvirker udpegningsgrundlaget væsentligt eller medfører negativ påvirkning af bevaringsmålsætningen, skal der udarbejdes en konsekvensvurdering. Derudover er der krav om konsekvensvurderinger, hvis et Natura 2000-område efter kommunalbestyrelsens vurdering ikke beskyttes tilstrækkeligt.

I praksis betyder dette udarbejdelse af en foreløbig vurdering af, hvorvidt der skal stilles skærpede krav ud over det almindelige beskyttelsesniveau opstillet i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens⁵ bilag 3. Vurderer kommunalbestyrelsen, at det er nødvendigt at stille skærpede vilkår for, at der ikke vil ske skade på et Natura 2000-område, er kommunalbestyrelsen i særlige tilfælde forpligtet til at stille skærpede vilkår. Vurderes de skærpede vilkår ikke at være tilstrækkeligt til at imødegå en skade på et internationalt naturbeskyttelsesområde, skal kommunalbestyrelsen afslå at godkende ansøgningen.

BESKRIVELSE AF NATUR 2000-VANDOPLAND NISSUM FJORD OG UDPEGNINGSGRUNDLAG

Husdyrbruget er beliggende i oplandet til Nissum Fjord, som er udpeget som Natura 2000-område (N65) på baggrund af Habitatområde (H58), Fuglebeskyttelsesområder (F38) og Ramsarområder (R4). Nissum Fjord, inkl. den yderste del af Storå, samt området omkring Indfjorden og Tangsø er udpeget som Natura 2000-område⁶.

Det fremgår af basisanalysen at Felsted Kog, som er kategoriseret som "kystlagune" (1150) og derfor en del af udpegningsgrundlaget, har ugunstig bevaringsstatus, primært grundet en fortsat høj næringsstofbelastning fra de omkringliggende landbrugsarealer. Belastningen af næringsstoffer er en trussel for naturtypen kystlagune. Felsted Kog er derfor en stærk eutrofieret brakvandslagune, hvor eutrofieringen er slået fuldt igennem. Dette betyder bl.a., at dækningsgraden af bundplanter er vurderet at være langt fra den målsatte udbredelse.

SMV-analysen⁷ for N65 Nissum Fjord anfører, at:

Prognosen er gunstig eller vurderet gunstig for:

- Næringsrige søer og vandhuller.
- Odder, på baggrund af viden om artens forekomst inden for området dels på baggrund af artens positive bestandsudvikling i Jylland de seneste år.
- Bæklampret, på baggrund af en faglig vurdering af vandløbskvaliteten i de pågældende vandløb og på baggrund af viden om artens forekomst i vandløbet/ene.
- Vandranke, da bestanden i kanalen syd for Felsted Kog er stor og i de senere år har været stigende. Vurdering af bevaringsstatus som gunstig er dog under forudsætning af at kanalen fortsat grødeskæres.
- Rørdrum, kortnæbbet gås, bramgås, krikand og rørhøg. Arterne vurderes at have stabile eller stigende yngle/raste bestande i området.

⁴ Hjertemuslingedommen fra 2004 danner præcedens for anvendelse af forsigtighedsprincippet.

⁵ Bek. nr. 294 af 31. marts 2009 om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug.

⁶ For yderligere beskrivelse af området henvises til bl.a. basisanalyserne.

⁷ Miljørapport for Natura 2000-planen, bilag 4.

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
CVR: 29189927

Prognosen er ugunstig eller vurderet ugunstig for:

- Strandeng på grund af dårlig hydrologi og visse steder tilgroning.
- Kystlagune naturtypen (Nissum Fjord) på grund af stor belastning med næringsstoffer fra oplandet og en ikke optimal slusedrift.
- Søbred med småarter (ret næringsfattige søer, Byn og Søndersund og mindre vandhuller) pga. at den højeste tålegrænse for N-deposition er overskredet.
- Vandløb da vandløbene mange steder vedligeholdes for hårdt, der er for stor sandvandring eller strækningerne er regulerede.
- Knopsvane, sangsvane og klyde pga. næringsstofbelastning af fjorden.
- Pibesvane pga. faldende bestande på denne såvel som på øvrige danske rasteplasser
- Lysbuget knortegås, spidsand og pibeand pga. næringsstofbelastning af fjorden.
- Klyde som ynglefugl pga. prædation fra rovdyr især på den tidligere største yngleplads på Fjandø
- Almindelig ryle, brushane og hvidbrystet præstekrave pga. tilgroning, dårlig hydrologi og generel tilbagegang for hele bestanden i Danmark. Endvidere fordi at arterne er meget ustabil forekommende i Natura 2000-området.
- Fjordterne, splitterne og havterne som ynglefugle på grund af tilgroning og prædation fra rovdyr i de tidligere største ynglekolonier på Fjandø.
- Dværgterne pga. generel tilbagegang på landsplan.
- Laks. På trods af god vandløbskvalitet i Storå og de store tilløb: Vegem Å, Gryde Å, Idom Å og Råsted Lilleå og gode passageforhold er opgangen af naturlige laks (ikke udsatte) i Storå-systemet kun vurderet til ca. 140 gydemodne fisk årligt (DTU Aqua 2008).

Prognosen er ukendt for:

- Strandvold med enårig planter (ej kortlagt), enårig strandengsvegetation (ej kortlagt), tidvis våd eng (ej kortlagt) og rigkær (ej kortlagt).
- Havlampret, flodlampret og stavsild pga. manglende viden om arternes forekomst i området.
- Plettet rørvagtel, lille kobbersnepe og toppet og stor skallesluger grundet fluktuerende og ustabil forekomst.

HUSDYRLOVENS BESKYTTELSESNIVEAU - NÆRINGSSTOFFER

Husdyrlovens beskyttelsesniveau hviler på en række forudsætninger. Holstebro Kommune skal i forbindelse med godkendelse af husdyrbrug vurdere, om forudsætningerne for lovens beskyttelsesniveau er opfyldt for det givne opland, hvori husdyrbrugets udbringningsarealer er lokaliseret.

NITRAT

Kumulativ påvirkning sammen med andre planer og projekter

Det er en forudsætning, at

Pkt. 1A) husdyrproduktionen i oplandet ikke har været stigende siden 1. januar 2007,

Pkt. 1B) er der andre kilder til nitratudvaskning end den samlede husdyrproduktion, der har givet anledning til en øget nitratudvaskning fra det aktuelle opland siden 1. januar 2007, skal dette inddrages i vurderingen således, at en eventuel øget nitratudvaskning fra andre kilder end den samlede husdyrproduktion kan medføre et skærpet krav i godkendelsen, der modsvarer miljøeffekten af den øgede nitratudvaskning i det aktuelle opland og

Pkt. 1C) gennemførte initiativer, som reducerer nitratudvaskningen fra det aktuelle opland, må ikke anvendes til at tillade en øget husdyrproduktion i oplandet

TEKNIK OG MILJØ

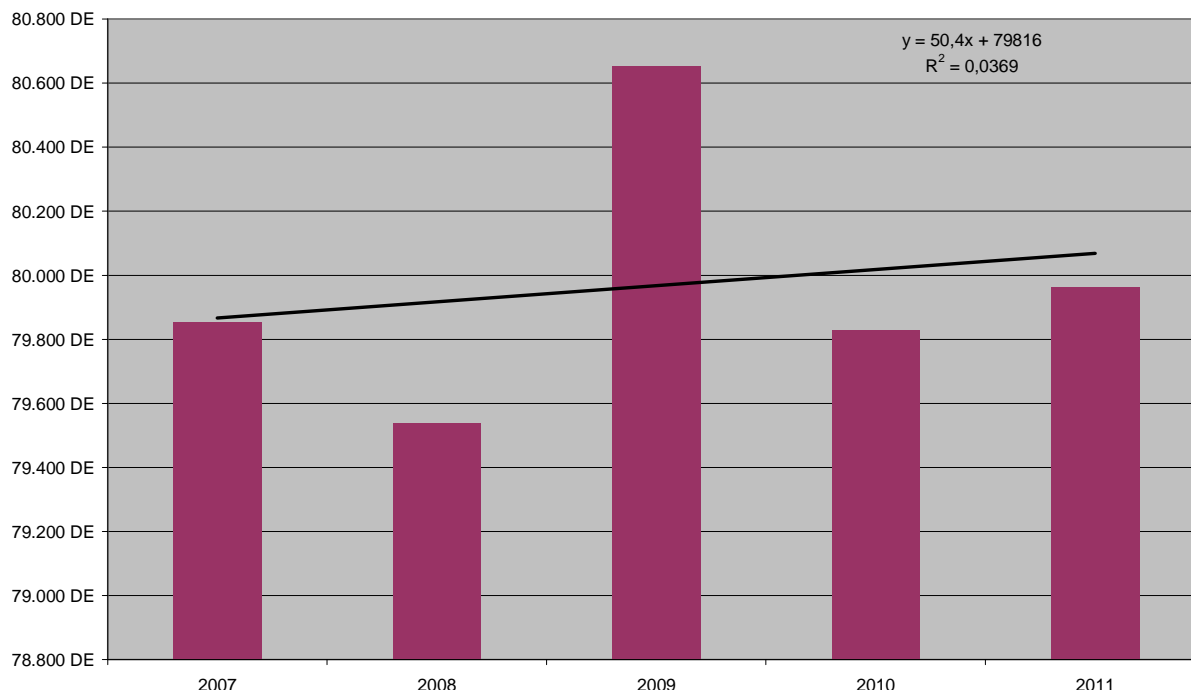
Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
CVR: 29189927

AD pkt. 1A)

I analysen fra DMU, der ligger til grund for Miljøstyrelsens vejledning, er det anført, at flyttes nitratudvaskningen fra et delopland til et andet, men inden for oplandet til den samme vandopland, så vurderes det i de fleste tilfælde at være miljømæssigt neutralt for vandområdet, da vandbevægelser i de fleste tilfælde hurtigt vil fordele den tilførte kvælstof i hele fjorden. Nogle vandområder er dog opdelt i adskilte bassiner. I sådanne tilfælde vil det have en negativ effekt på miljøet, hvis tilførslerne flyttes 'indad' i fjorden. I nogle tilfælde kan øgede tilførsler til lavvandede afsnørede dele med ringe vandudskiftning også give problemer. Felsted Kog, der er den inderste del af Nissum Fjord, er afsnøret fra resten af Nissum Fjord, og Felsted kog er udpeget som "kystlagune" (1150) i forhold til habitatområdet. Området er stærkt belastet med næringsstoffer, og målsætningen er ikke opfyldt. Felsted Kog har en markant lavere salinitet (4 ‰) i forhold til resten af fjorden, der har en salinitet på 12 til 20 ‰. Holstebro Kommune vurderer, at Felsted Kog skal vurderes selvstændigt, da en øget belastning af dette område, vil påvirke området væsentligt negativt.

Udviklingen i dyretrykket i oplandet til Felsted Kog i Nissum Fjord fremgår af nedenstående figur. Udviklingen i husdyrproduktionen er baseret på CHR-data, der bygger på beregninger udført på de enkelte produktionssteder. Materialet er udarbejdet af Conterra for Miljøstyrelsen, og er udgivet af Miljøstyrelsen i Nyhedsbrevet Husdyrgodkendelse nr. 23 den 10. februar 2012.

Figur 1. Udviklingen i dyreenheder (DE) produceret i oplandet til Felsted Kog i Nissum Fjord i perioden 2007 til 2011.

Af Figur 1 fremgår det, at korrelationskoefficienten for den lineære regression – dvs. forklaringsgraden - er 0,04. I henhold til Miljøstyrelsens notat af 22. december 2011 om Natur- og Miljøklagenævnets afgørelse om kvælstofudvaskning svarende til planteavl, skal kommunen ikke anvende lineær regression, hvis korrelationskoefficienten / forklaringsgraden

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
 Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
 CVR: 29189927

er mindre end 0,5, men i stedet en direkte sammenligning af husdyrholdets størrelse i 2011 og i 2007.

Fra 2007 til 2011 er antallet af producerede DE i oplandet til Felsted Kog steget fra 79.855 DE i 2007 til 79.962 DE i 2011, dvs. en stigning på 107 DE, hvilket svarer til en relativ ændring på 0,1 %. Holstebro Kommune vurderer på den baggrund, at antallet af producerede DE i oplandet i perioden 2007 til 2011 er stigende. Holstebro Kommune vurderer på den baggrund, at forudsætning 1A for husdyrlovens beskyttelsesniveau ikke er opfyldt, jvf. Figur 1.

Punkt 1B og 1C beskrives ikke for Felsted Kog, idet punkt 1A ikke er opfyldt, jf. Miljøstyrelsens vejledning herom. Husdyrtrykket i oplandet til hele Nissum Fjord har ikke været stigende i perioden, men eftersom der har været en stigning i oplandet Felsted Kog, vurderes det ikke relevant at beskrive udviklingen for hele Nissum Fjord.

Idet husdyrproduktionen i oplandet til Felsted Kog er stigende, skal der som udgangspunkt meddeles afslag på det ansøgte projekt. Miljøstyrelsen har dog foretaget ændringer i vejledningen om husdyrgodkendelsesloven vedrørende konkrete vurderinger af nitratudvaskningen til overfladevand, der ligger udover det fastlagte beskyttelsesniveau. Dette betyder, at hvis husdyrbruget reducerer udvaskningen til et niveau på linje med et planteavlbrug, nærmere defineret som udvaskningen fra arealer drevet som rent planteavlbrug, uden husdyrgødning, kan der ses bort fra en stigning i husdyrholdet i oplandet.

Det ansøgte projekt

Husdyrbrugets udbringningsarealer på 156,23 ha af afvander til Felsted Kog i Nissum Fjord. Udbringningsarealerne ligger i et område med et nitratreduktionspotentiale på 76-100 %, og arealerne er derfor beliggende i nitratklasse 0. Husdyrlovens beskyttelsesniveau for nitrat, jf. husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen, er således overholdt.⁸

Ansøger har fremsendt **en fiktiv ansøgning (nr. 38579) med planteavlssædskifte** – S3-sædskifte på sandjorde og S1-sædskifte på øvrige jorde - hvor der udbringes 1 kg N og 1 kg P i husdyrgødning og derudover udelukkende handelsgødning, på de ansøgte udbringningsarealer. Ifølge ansøgningssystemet er N-udvaskningen til rodzonen fra arealerne, når de således drives som planteavlbrug, beregnet til **77,2 kg N/ha** i Farm N. Jf. vejledningen på www.husdyrgodkendelse.dk er det nødvendigt at udbringe en lille smule husdyrgødning, for at systemet rent teknisk kan udføre beregningen af udvaskningen.

I den **indsendte ansøgning (nr. 23251 version 6)** hvor arealerne drives med **0,94 DE/ha** og sædskifte, som svarer til referencesædskiftet, samt **17,5 % ekstra efterafgrøder** udover de lovpligtige, er N-udvaskningen til rodzonen fra arealerne beregnet til **76,7 kg N/ha** i Farm N.

Jf. Miljøstyrelsens vejledning kan det ansøgte projekt derfor godkendes, selvom der sker en udvidelse af dyreholdet i et opland til et nitratfølsomt Natura 2000 område, hvor husdyrtrykket er steget fra 2007 til 2011, idet udvaskningen af nitrat fra husdyrbrugets arealer ved

⁸ Bilag 3, pkt. D, nr. 1: beskyttelsesniveauet i forhold til overfladevand i Bekendtgørelse nr. 294 af 31.03.2009 om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug

den ansøgte drift er beregnet til at være lavere end udvaskningen fra arealerne, hvis de blev drevet uden husdyrgødning. Se nedenstående skema. Der stilles vilkår til de anvendte virkemidler.

Skema 14. Beregning af N-udvaskning til rodzonen vha. Farm N ved dyrkning af udbringingsarealerne beliggende i oplandet til Nissum Fjord som planteavlsbrug, samt for ansøgt drift og ansøgt drift uden husdyrgødning

	Planteavl	Ansøgt drift
Harmonitryk og anvendte virkemidler	0 DE/ha Handelsgødning S3/S1-sædskifte	0,94 DE/ha 17,5 % ekstra efterafgrøder S4/S2-sædskifte
N-udvaskning fra rodzonen	77,2 kg N/ha	76,7 kg N/ha

Det ansøgte projekts påvirkning på Natura 2000 området

Det er en forudsætning, at

Pkt. 2A) nitratudvaskningen fra det samlede husdyrbrug, der ansøges om, må ikke udgøre 5 % eller mere af den samlede nitratudvaskning til det aktuelle område, dog

Pkt. 2B) må nitratudvaskningen fra det samlede husdyrbrug, der ansøges om, ikke udgøre 1 % eller mere af den samlede nitratudvaskning, hvis udvaskningen sker til et vandområde, der er karakteriseret som et lukket bassin og/eller er meget lidt eutrofieret.

AD pkt. 2A) og 2B)

Det vurderes, som tidligere beskrevet, at Nissum Fjord, herunder Felsted Kog, er et lukket vandområde, hvorfor det er Holstebro Kommunes vurdering, at den husdyrgødningsbetingede nitratudvaskning fra det samlede husdyrbrug, der ansøges om, ikke må udgøre 1 % eller mere af den samlede nitratudvaskning, jvf. pkt. 2B.

Eftersom udvaskningen fra det ansøgte projekt er lavere end udvaskningen ved planteavl-drift uden husdyrgødning, er der ingen husdyrgødningsbetinget nitratudvaskning fra arealerne. Det ansøgte har beregningsmæssigt en husdyrgødningsbetinget belastning svarende til 0 % af den samlede N-udvaskning til hhv. Nissum Fjord og Felsted Kog.

Samlet vurdering af nitratudvaskningen

Vurderingsparadigmet er udarbejdet af Miljøstyrelsen, hvor det anføres, at Kammeradvokaten har udtalt, at vurderingen er i overensstemmelse med habitatdirektivet. Ligeledes anfører Miljøstyrelsen i skrivelsen til Miljø- og Planudvalget, at "*Vejledningen lever op til Danmarks forpligtelser efter EU's habitatdirektiv*".

På baggrund heraf vurderer Holstebro Kommune, at forudsætningerne for husdyrlovens beskyttelsesniveau er opfyldt, jvf. ad pkt. 1A-C. Herudover er den samlede husdyrgødningsbetingede påvirkning til Natura 2000-området mindre end 1 % i det ansøgte projekt. Holstebro Kommune vurderer derfor, at projektet både selvstændigt og i sammenhæng med andre planer og projekter ikke vil påvirke Natura 2000-området væsentligt negativt.

FOSFOR

Risikoarealer i relation til terrænforhold

Mark 13-0, 13-1, 17-2 og 17-3 ligger langs Skave Å, nogle steder med en hældning på mere end 6 grader mod vandløbet. Mark 5-0, 6-0 og 11-0 ligger langs med Savstrup Å, men uden stejl hældning mod vandløbet. Mark 4-0 og 4-1 ligger langs Floubæk, med delvis hældning over 6 grader mod en grøft, der fører ud i Floubæk. Der er tale om meget små dele af de pågældende marker, der har stejle hældninger. Se bilag 10, 11 og 12.

Jf. husdyrgødningsbekendtgørelsen § 26 stk. 3 må flydende husdyrgødning ikke udbringes på arealer, der skræner mere end 6 grader mod vandløbene. Forholdet vurderes at være tilstrækkeligt reguleret herved, og der stilles ikke yderligere vilkår. Der er på husdyrbrugets øvrige udbringningsarealer ikke konstateret områder med hældninger over 6 grader i umiddelbar nærhed af vandløb, grøfter eller søer. Udbringningsarealerne vurderes ikke i øvrigt at være særlige risikoarealer mht. overfladeafstrømning.

For at reducere risikoen for forureningen af vandmiljøet stilles der vilkår om, at udbringning af gødning mm. ikke må foretages, når jorden er mættet med vand, oversvømmet, frossen eller dækket af sne. Herudover stilles der vilkår om, at der ikke må etableres nye afvandringsrender på markerne til afledning af vand til vandløb, grøfter, søer, dræn eller lign. Holstebro Kommune har vurderet, at der ikke herforuden er behov for at stille skærpende vilkår til sikring mod overfladeafstrømning til vandmiljø.

Fosforklasser og fosforoverskud

Jordtyper, drænforhold, lavbundsområder og deraf følgende fosforklasser fremgår af nedenstående skema. Jordtyper og drænforhold fremgår desuden af bilag 13.

Skema 15. Arealer i oplandet til Nissum Fjord - primære jordtype, afvandringsforhold, lavbundsforhold og fosforklasse

Marknr	Ha	Detail-afvandet*	Jordtype	Lavbundsareal	P-kl. 0 [ha]	P-kl. 1 [ha]	P-kl. 2 [ha]	P-kl. 3 [ha]
1-0	3,84	nej	JB2	nej	3,84	0,00	0,00	0,00
2-0	2,57	nej	JB2	nej	2,57	0,00	0,00	0,00
2-1	0,43	nej	JB2	nej	0,43	0,00	0,00	0,00
3-0	2,82	nej	JB2	nej	2,82	0,00	0,00	0,00
4-0	2,03	ja	JB11	2,03 ha m/okker	2,03	0,00	0,00	0,00
4-1	0,06	nej	JB11	0,06 ha m/okker	0,06	0,00	0,00	0,00
5-0	7,90	nej	JB11	7,90 ha m/okker	7,90	0,00	0,00	0,00
6-0	8,67	ja	JB1	7,2 ha m/okker	8,67	0,00	0,00	0,00
7-0	4,74	nej	JB1	nej	4,74	0,00	0,00	0,00
8-0	7,23	nej	JB1	0,6 ha u/okker	7,23	0,00	0,00	0,00
9-0	6,63	nej	JB1	nej	6,63	0,00	0,00	0,00
10-0	6,02	nej	JB1	nej	6,02	0,00	0,00	0,00
11-0	4,23	nej	JB1	nej	4,23	0,00	0,00	0,00
11-1	1,14	nej	JB1	nej	1,14	0,00	0,00	0,00
12-1	0,72	nej	JB2	nej	0,72	0,00	0,00	0,00
16-0	4,25	nej	JB1	nej	4,25	0,00	0,00	0,00
18-0	11,66	nej	JB1	nej	11,66	0,00	0,00	0,00
24-0	5,39	nej	JB1	nej	5,39	0,00	0,00	0,00
25-0	7,84	nej	JB1	nej	7,84	0,00	0,00	0,00
27-0	7,04	nej	JB1	nej	7,04	0,00	0,00	0,00

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
 Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
 CVR: 29189927

Marknr	Ha	Detail-afvandet*	Jordtype	Lavbundsareal	P-kl. 0 [ha]	P-kl. 1 [ha]	P-kl. 2 [ha]	P-kl. 3 [ha]
29-0	16,22	nej	JB1	nej	16,22	0,00	0,00	0,00
12-0	4,40	nej	JB2	nej	4,40	0,00	0,00	0,00
13-0	4,19	nej	JB2	1,6 ha u/okker	4,19	0,00	0,00	0,00
13-1	1,41	nej	JB1	nej	1,41	0,00	0,00	0,00
17-0	0,32	ja	JB2	0,32 ha u/okker	0,00	0,00	0,32	0,00
17-1	0,71	nej	JB3	0,71 ha u/okker	0,71	0,00	0,00	0,00
17-2	0,16	nej	JB3	nej	0,16	0,00	0,00	0,00
17-3	0,49	ja	JB3	0,48 ha u/okker	0,01	0,00	0,48	0,00
17-4	0,14	ja	JB3	nej	0,14	0,00	0,00	0,00
20-0	5,26	nej	JB1	nej	5,26	0,00	0,00	0,00
21-0	4,95	nej	JB1	nej	4,95	0,00	0,00	0,00
22-0	4,33	nej	JB1	nej	4,33	0,00	0,00	0,00
23-0	3,79	nej	JB1	nej	3,79	0,00	0,00	0,00
31-0	0,98	ja	JB3	nej	0,98	0,00	0,00	0,00
32-0	13,67	ja	JB3	nej	13,66	0,00	0,01	0,00
i alt	156,23				155,42	0,00	0,81	0,00

* Holstebro Kommunes vurdering af detailafvandingsforhold er baseret på drænkort, grøfte-kortlægning, pumpelagsområder, historiske kort og Ortho kort.

På bedriftsniveau er der ansøgt om udspredding af en fosformængde på 4.650 kg P, hvilket er mindre end det maksimalt tilladte i henhold til husdyrlovens beskyttelsesniveau, jf. godkendelsesbekendtgørelsens bilag 3. Udbringning af 4.650 kg P betyder, at der på arealerne på bedriftsniveau udbringes fosfor svarende til et arealspecifikt overskud på 8,3 kg P/ha, jf. Skema 16.

Skema 16. Oversigt over fosfortilførsel og fraførsel i ansøgt drift, samt beregning af fosforoverskud for det ansøgte projekt

Er fosforoverskud på bedriftsniveau overholdt i forhold til husdyrlovens beskyttelsesniveau	Ja
Fosfor tilførsel i ansøgt drift	29,8 kg P/ha/år
Fosfor fraførsel med sædskifte (arealvægtet gennemsnit)	21,5 kg P/ha/år
P-overskud/ha/år for ansøgt projekt	8,3 kg P/ha/år

Vurdering af grundlag for skærpelse af beskyttelsesniveauet for fosfor

Fosforoverskuddet var i perioden 2005-2008 i gennemsnit ca. 12 kg P/ha i oplandet til Nissum Fjord⁹. De ansøgte arealer bidrager beregningsmæssigt med et fosforoverskud på 8,3 kg P/ha/år fosfor til Nissum Fjord, jf. Skema 16.

Tabsniveauet for fosfor ligger normalt på 0,2-0,5 kg P/ha med et gennemsnit på ca. 0,2 kg P/ha. Det maksimale tab for et sammenhængende landbrugsareal vurderes at være 1 kg P/ha på nuværende tidspunkt. Udyrkede arealer har et tab på ca. 0,08 kg P/ha. I landbrugsjorden er ophobet i gennemsnit 2.000 kg P/ha i pløjelaget. Arealernes fosforoverskud er 8,3 kg P/ha/år. I retsbeskyttelsesperioden på 8 år vil dette forøge jordens indhold af fosfor med 3 %. Husdyrbruget påvirkning andel af påvirkningen på Natura 2000-området vurderes jf. Skema 17 til 0,03 % af den samlede påvirkning.

⁹ Beregning af P-overskud pr. ha. pr. blok. Beregningerne er foretaget på baggrund af gødningsregnskabet, Beregningerne er foretaget ved at lade en bedrifts sædskifte roterer over bedriftens omdriftsareal. For ikke omdriftsafgrøder foretages en stedspecifik beregning af overskud, udarbejdet gennem CTtools af Holstebro Kommune.

Skema 17. Vurdering af den øgede fosforpåvirkning af Natura 2000 område ud fra et worst case scenarie baseret på miljøstyrelsens fosforvejledning til husdyrloven.

Natura 2000 område	N65 - Nissum Fjord	N65 - Nissum Fjord
Delområde - kystopland	Hele fjorden	Felsted Kog
Opland til Natura 2000 området	167.876 ha	120.259 ha
GLR areal i oplandet til Natura 2000 området (gnst 2007-2009)*	100.246 ha	73.913 ha
Fosfor tab fra landbrugsareal (0,2 kg P/ha)	20.049 kg P	14.783 kg P
Fosfor tab udyrket areal (0,08 kg P/ha)	5.410 kg P	3.708 kg P
Øvrige kilder bebyggelse mm.	0 kg P	0 kg P
Fosfor tab opland total	25.460 kg P	18.490 kg P
Husdyrbrugets del af påvirkningen	0,0204%	0,0281%
Husdyrbrugets arealer		
Ansøgt areal	156,23 ha	156,23 ha
Fosforoverskud i det ansøgte projekt kg P /ha	8,3	8,3
% forøgelse i jordpuljen i retsbeskyttelsesperioden	3%	3%
Worst case udvaskning (1 kg P/ha)	1,00 kg P/ha	1,00 kg P/ha
Worst case påvirkning fra husdyrbruget i retsbeskyttelsesperioden	5 kg P	5 kg P

Kommunen skal for hver ansøgning foretage en konkret vurdering, jf. husdyrgodkendelseslovens § 29, og kan på den baggrund i særlige tilfælde beslutte sig for at stille vilkår der rækker ud over det beskyttelsesniveau, der fremgår af husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens bilag 3, afsnit C.

Holstebro Kommune har jf. Miljøstyrelsens wiki-vejledning lavet en konkret vurdering ud fra vejlednings anvisning herpå, jf. ovenstående. I henhold til denne bidrager husdyrbruget med 0,03 % af den samlede påvirkning på Felsted Kog og 0,02 % på hele Nissum Fjord. Denne påvirkning ligger under vejledningens væsentlighedskriterie på 1 % for lukkede fjordsystemer.

Samlet vurderes det, at der i henhold til Miljøstyrelsens vejledning ikke er mulighed for at skærpe beskyttelsesniveauet for fosfor.

Samlet vurdering af fosforudvaskningen

Holstebro Kommune har foretaget en individuel vurdering af tabsrisikoen fra husdyrbrugets udbringningsarealer. Der er på baggrund af vurderingen stillet vilkår til sikring af vandmiljøet.

Det vurderes, at en påvirkning på under 1 % af den samlede påvirkning ikke vil kunne påvirke et Natura 2000 område i et sådant omfang, at det vil kunne måles i recipienten med de nuværende biologiske målemetoder. Dermed vil det ansøgte projekt ikke kunne påvirke Natura 2000- området Nissum Fjord, herunder Felsted Kog væsentligt negativt, da husdyrbrugets individuelle påvirkning i retsbeskyttelsesperioden af området er under 1 %.

Holstebro Kommunes samlede vurdering af husdyrbruget

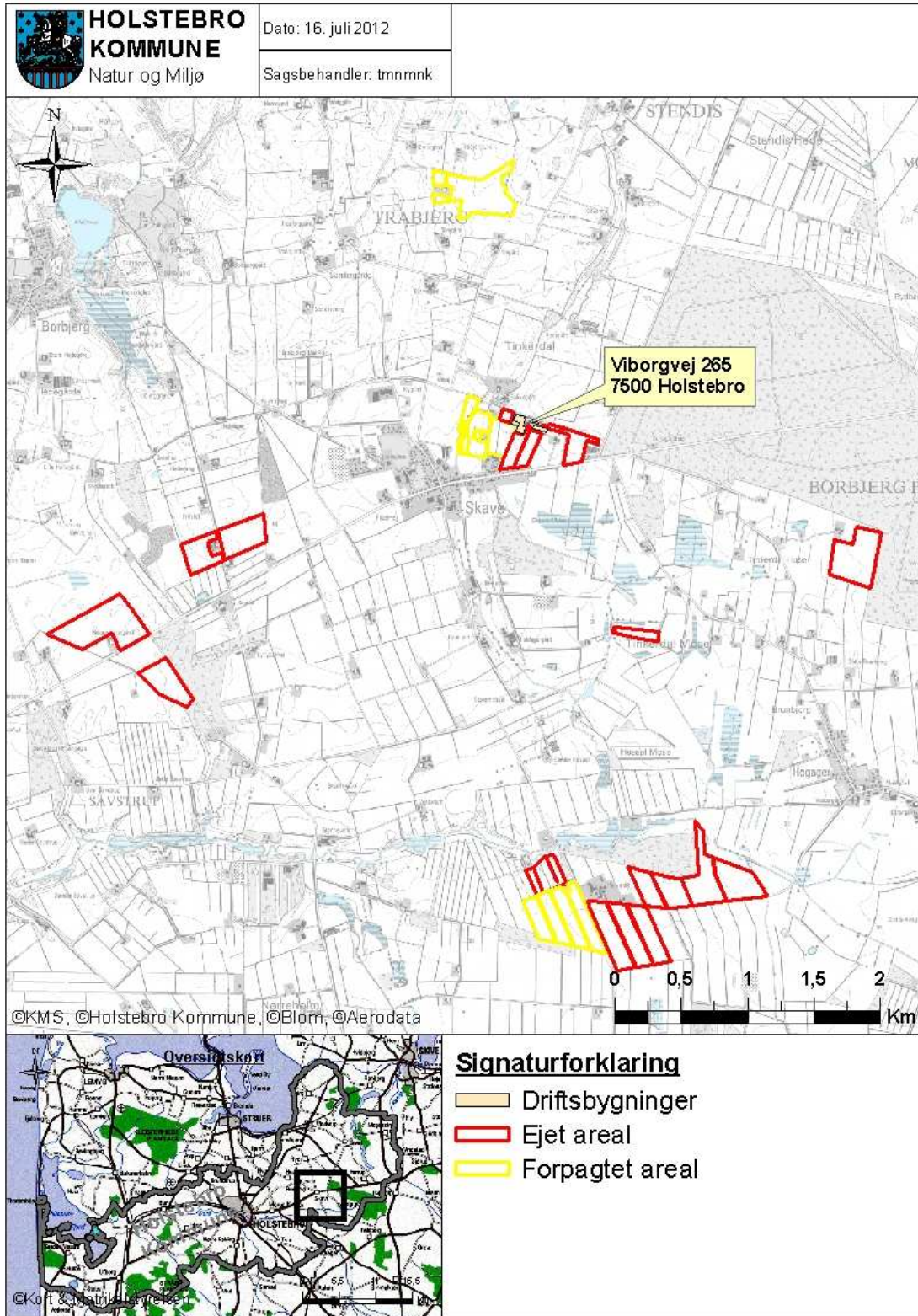
Holstebro Kommune vurderer, at husdyrbruget har truffet de nødvendige foranstaltninger til at forebygge og begrænse forureningen ved anvendelse af bedste tilgængelige teknik, og at husdyrbruget i øvrigt kan drives på stedet uden at påføre omgivelserne forurening, som er uforenelig med hensynet til omgivelsernes sårbarhed og kvalitet.

Husdyrbrugets forenelighed med naturområdets sårbarhed og kvalitet er desuden vurderet, og sammenfattende vurderes det, at områdernes integritet ikke ødelægges af virksomhedens drift.

På baggrund af ovenstående vurderer kommunen, at husdyrbruget kan drives uden væsentlige gener for omgivelserne og risiko for forurening, såfremt vilkårene i denne godkendelse overholdes.

Bilag

Bilag 1 – Husdyrbrugets beliggenhed

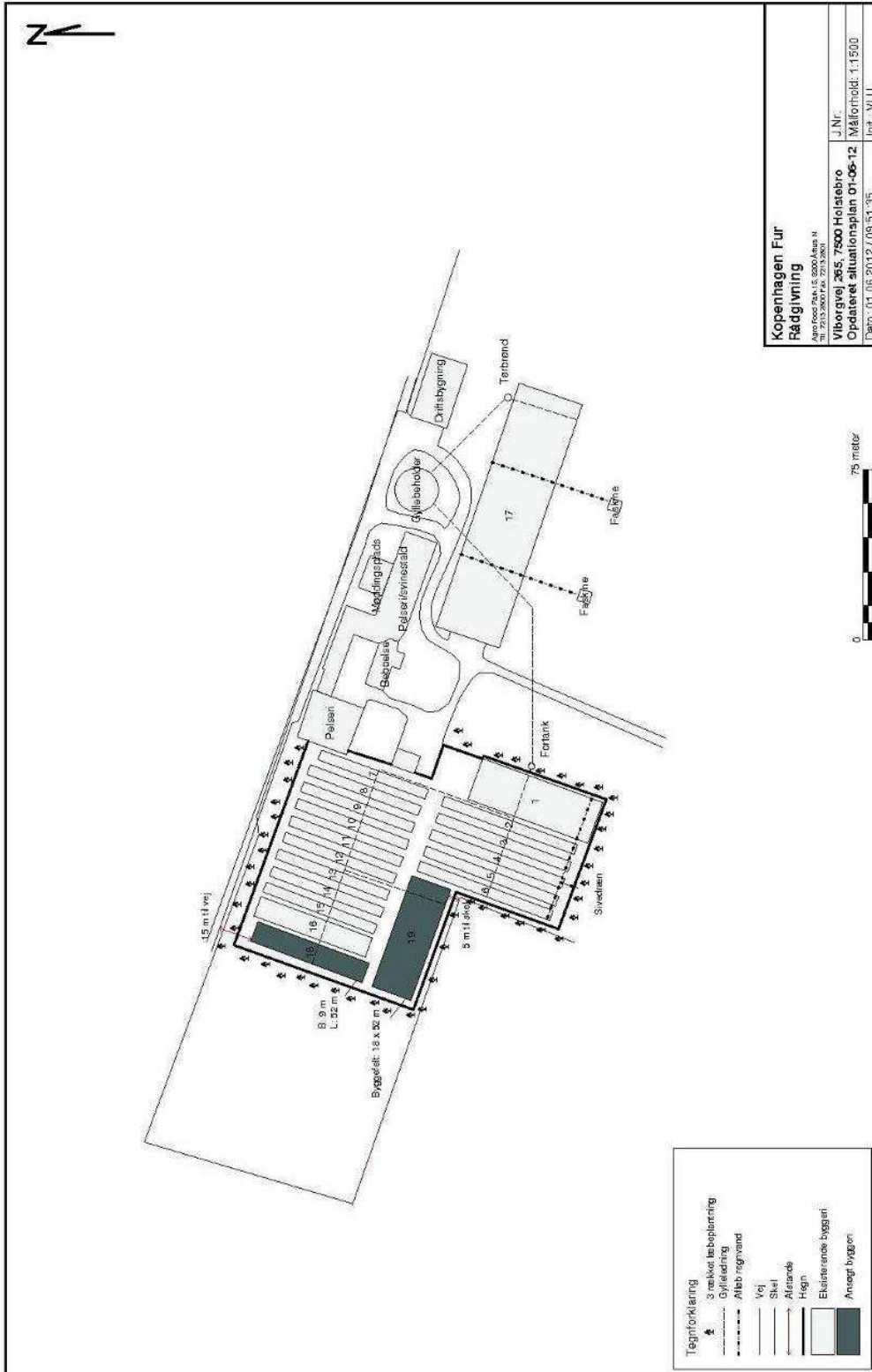

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
 Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
 CVR: 29189927

Bilag 2 – Situationsplan

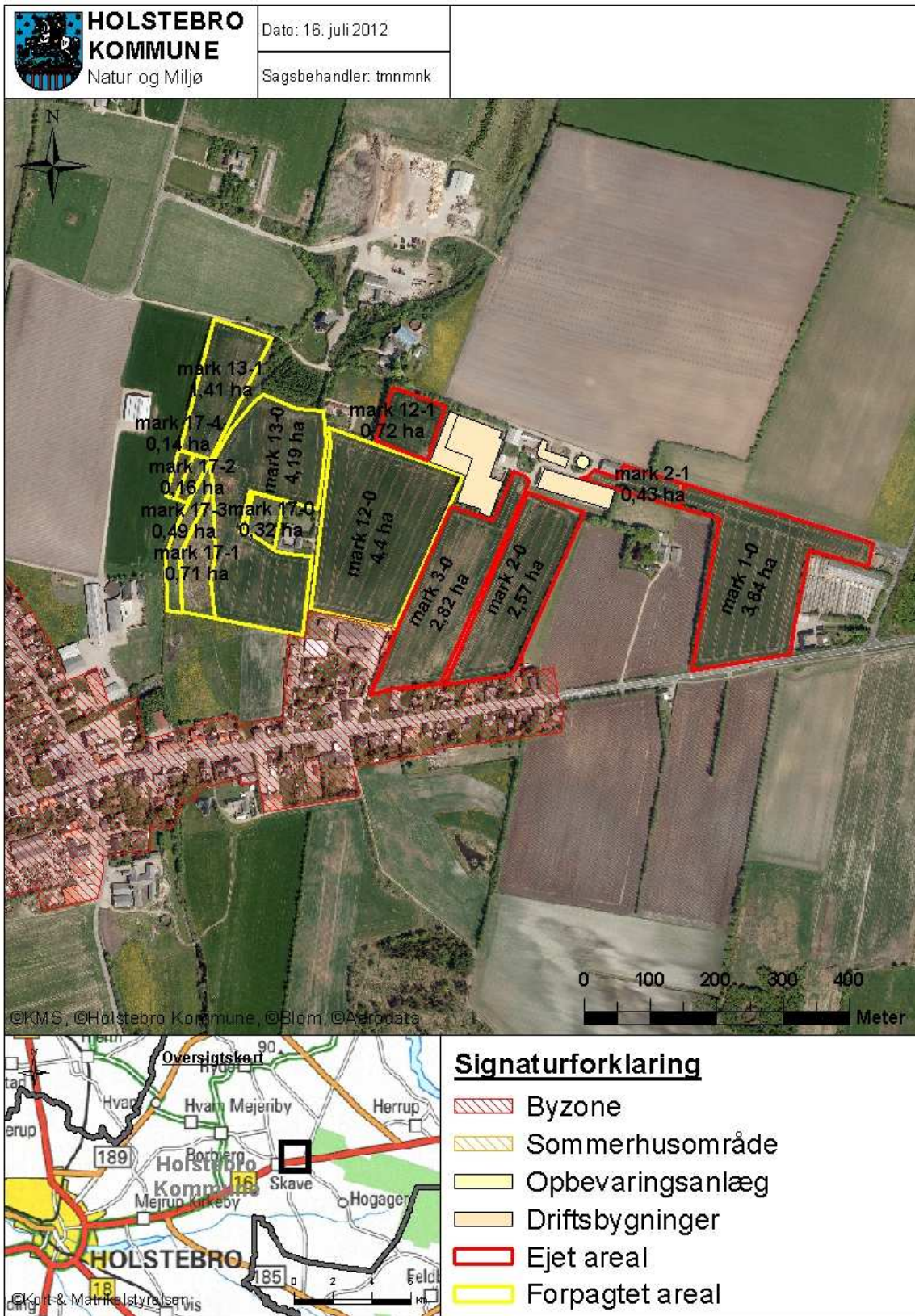

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
 Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturomiljo@holstebro.dk
 CVR: 29189927

Bilag 3 – Byzone

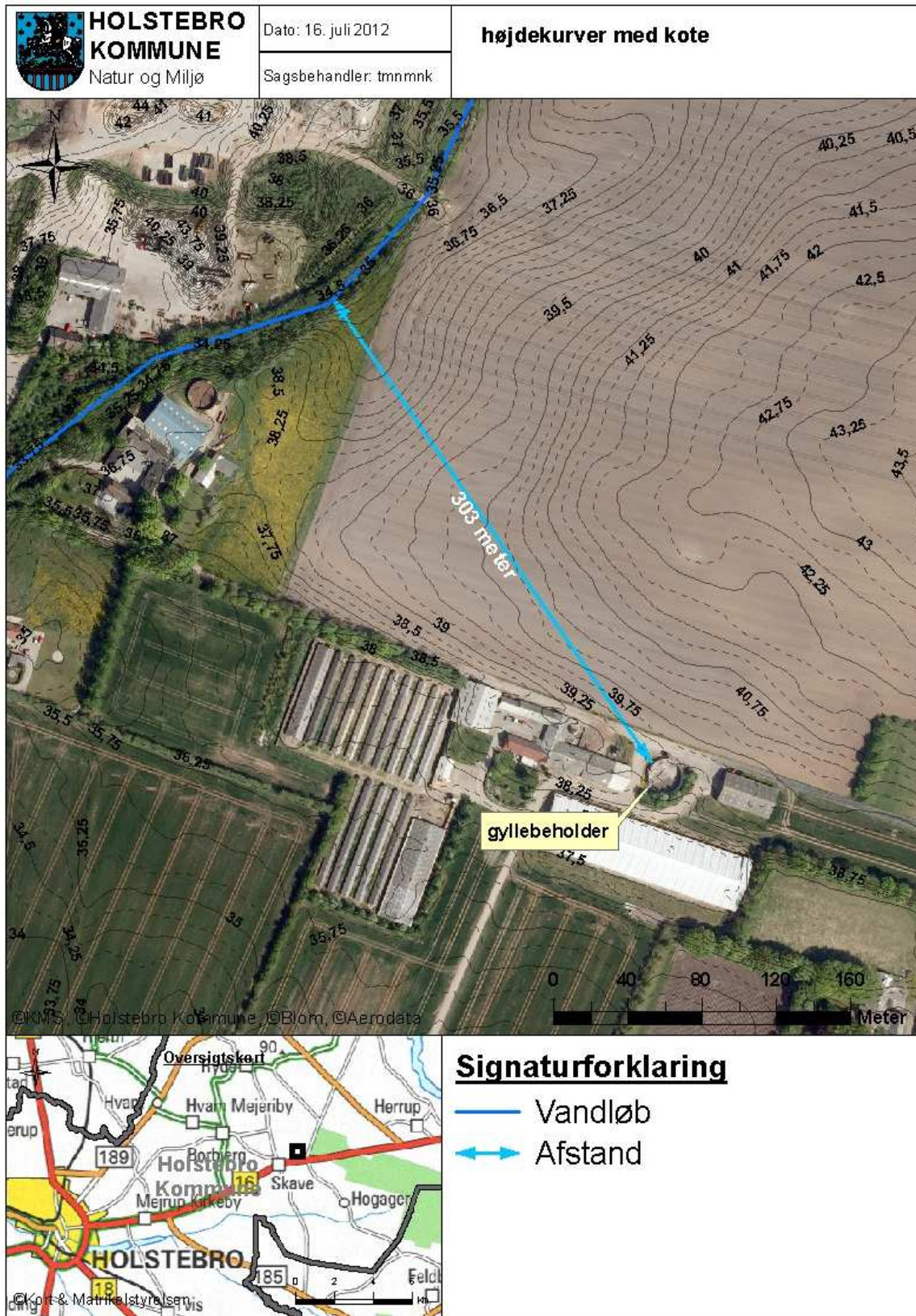
TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
 Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
 CVR: 29189927

Bilag 4 – Faldende terræn fra gyllebeholder til vandløb

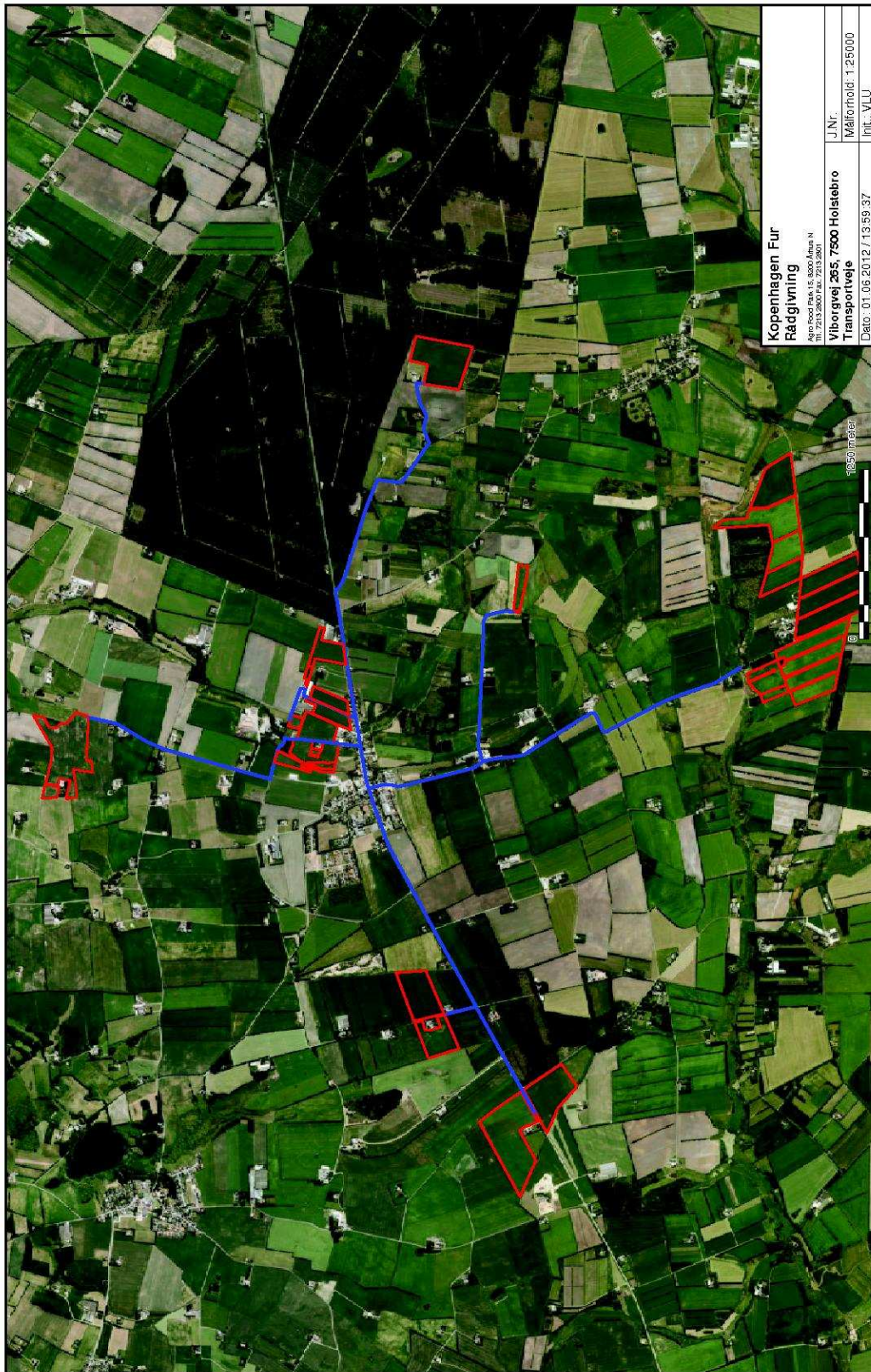

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
 Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
 CVR: 29189927

Bilag 5 – Gylletransportruter

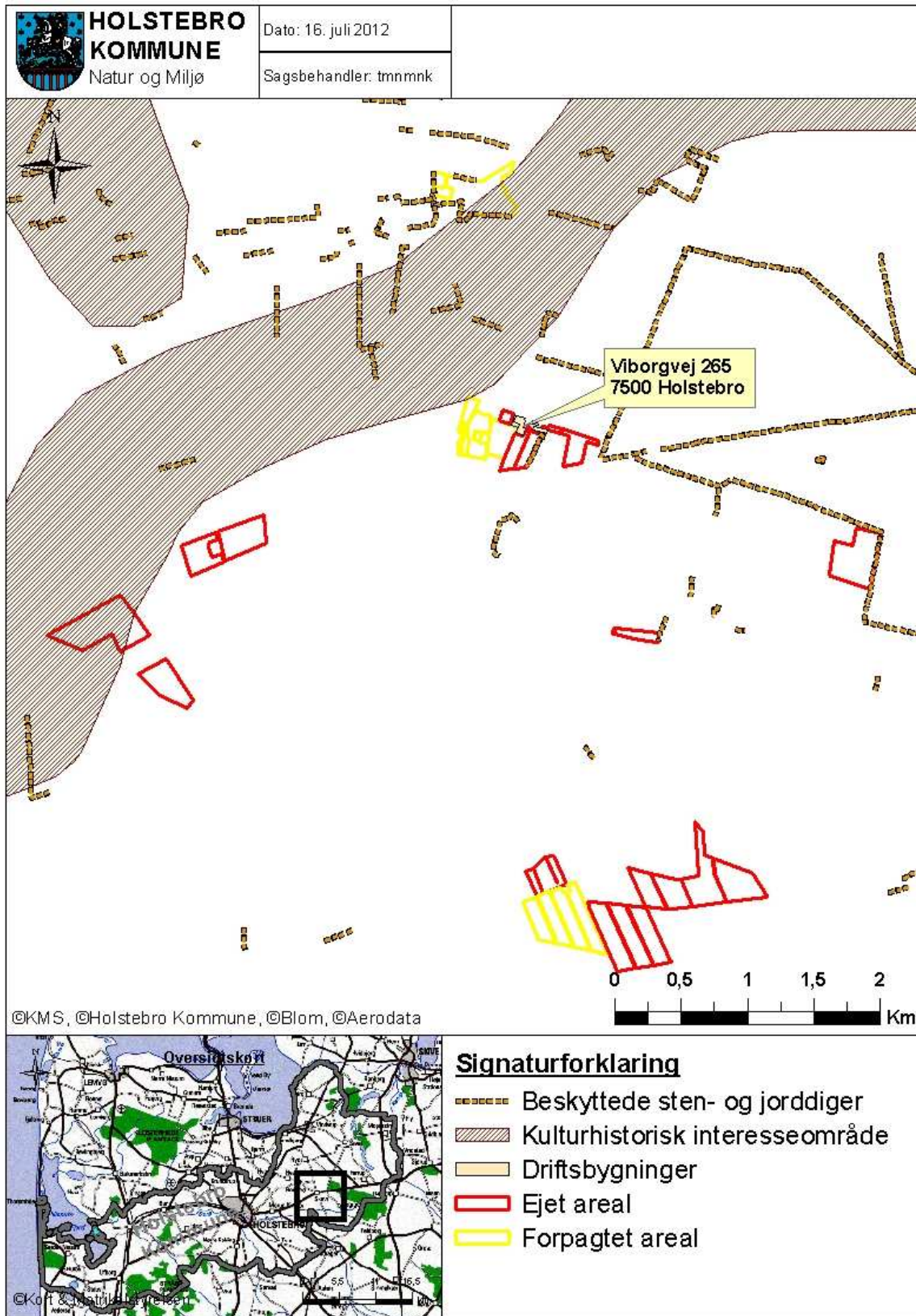

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
 Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
 CVR: 29189927

Bilag 6 – Beskyttede diger og kulturhistoriske områder

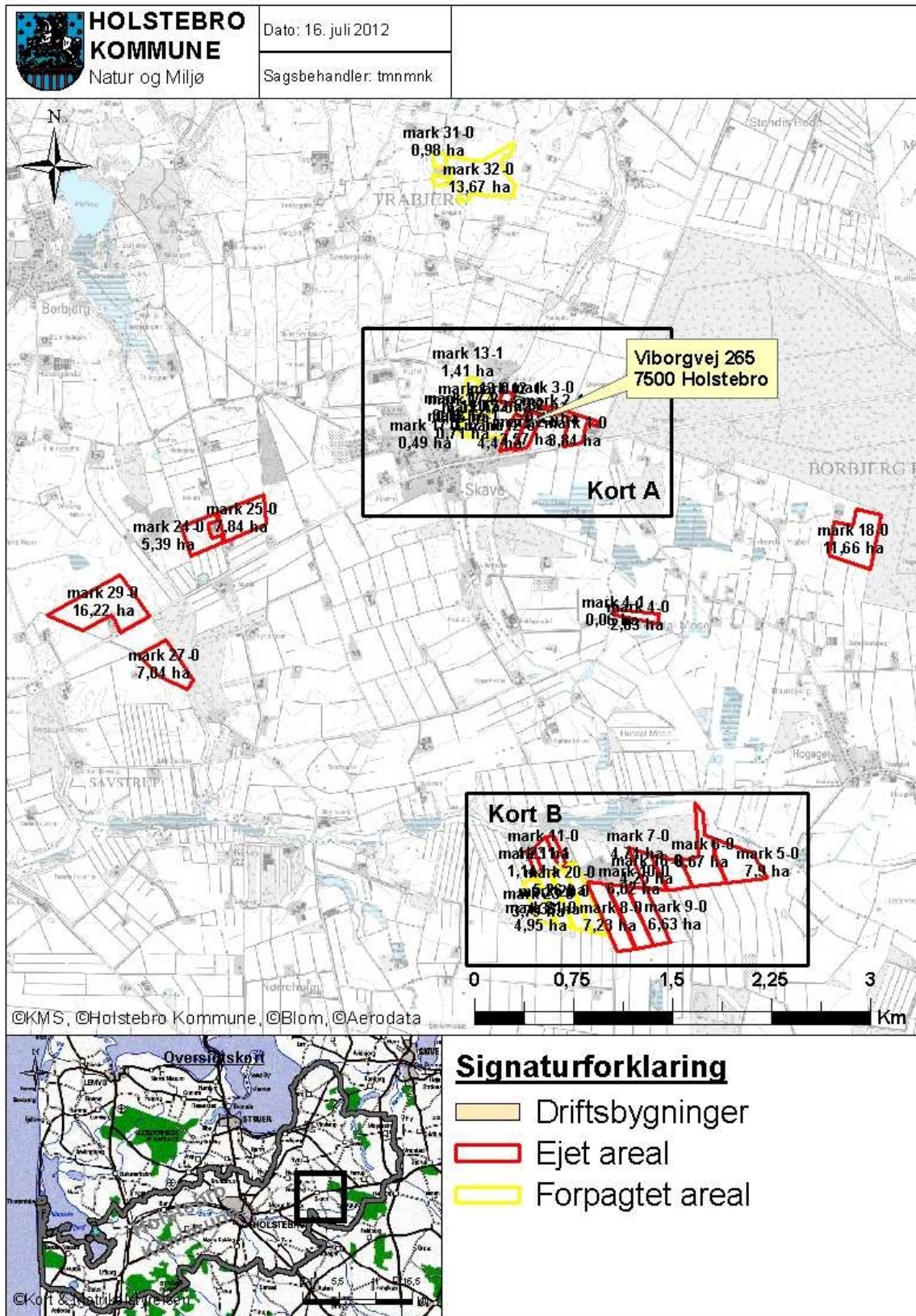

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
 Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
 CVR: 29189927

Bilag 7 – Arealer - oversigt

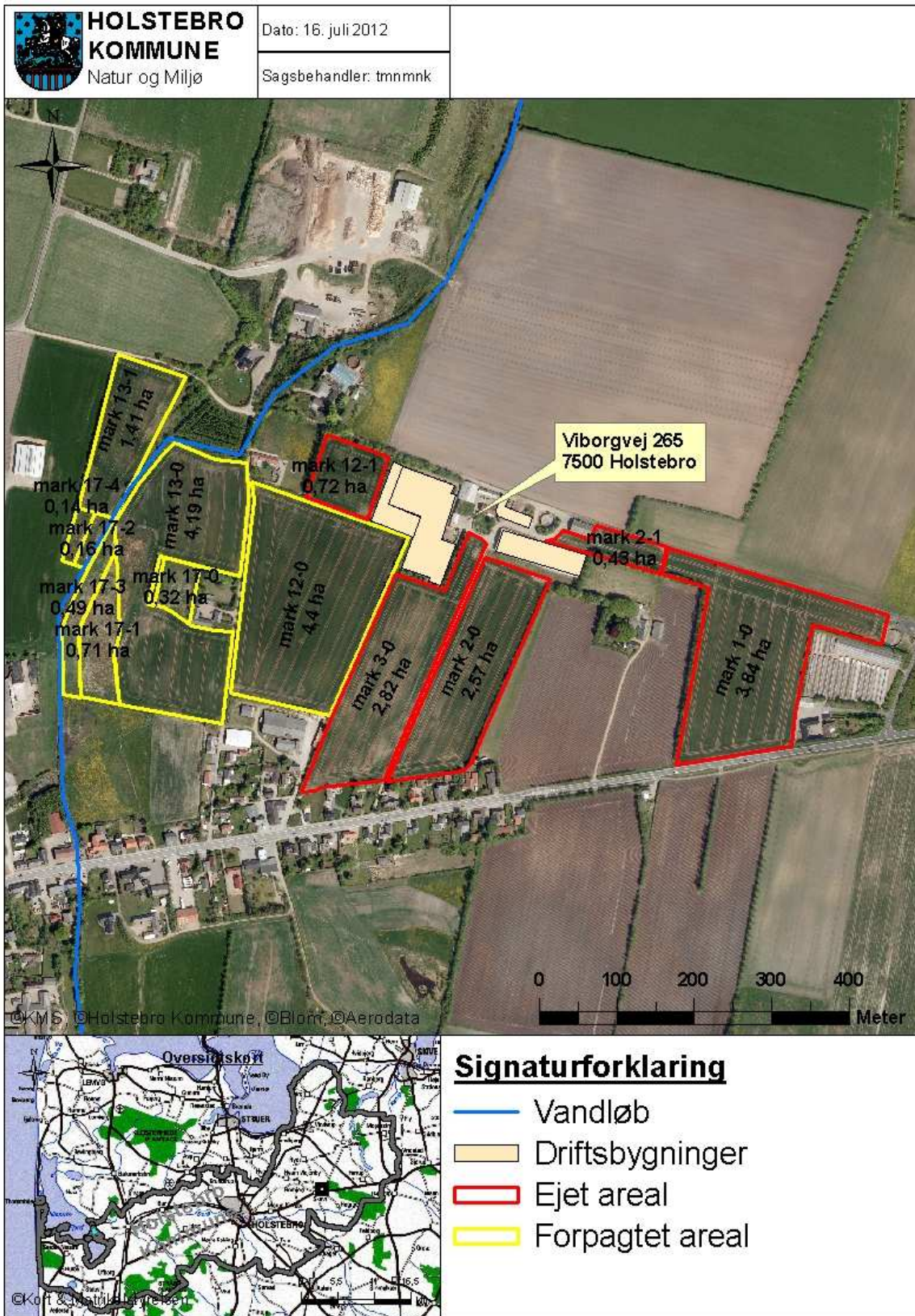

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
 Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
 CVR: 29189927

Bilag 8 – Arealer – kort A

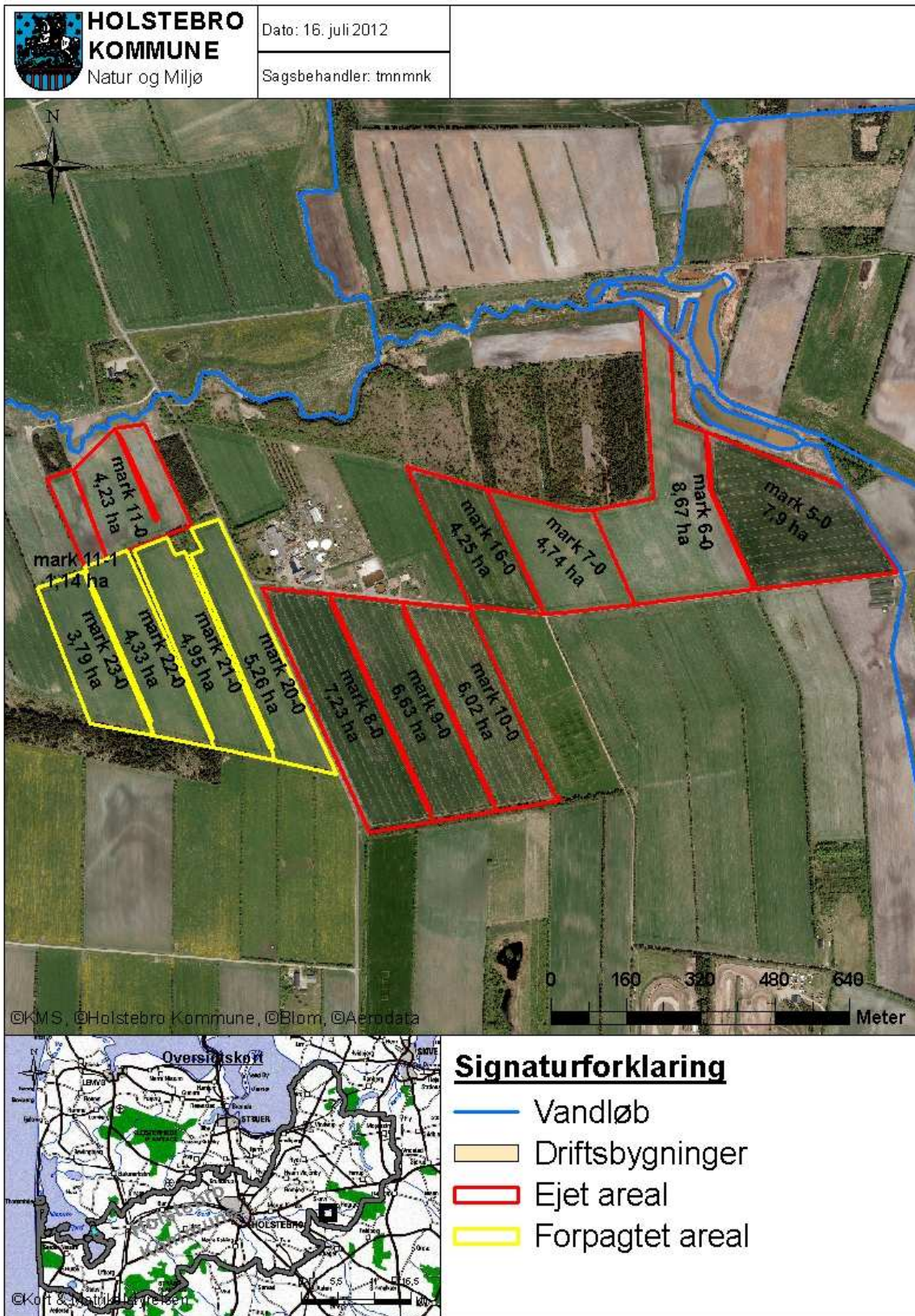

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
 Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
 CVR: 29189927

Bilag 9 – Arealer - kort B

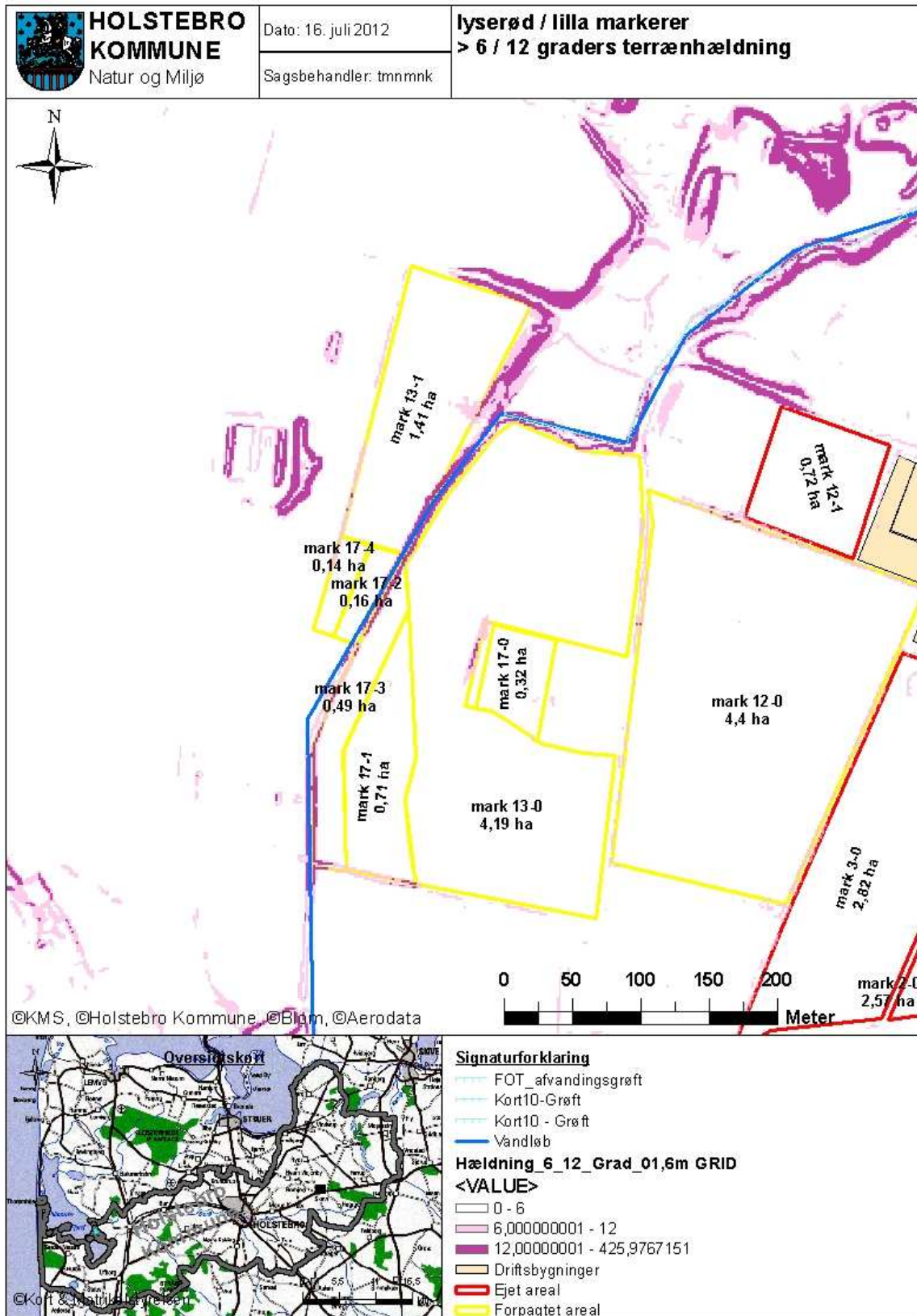

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
 Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
 CVR: 29189927

Bilag 10 – Terrænhældning mod vandløb - 1

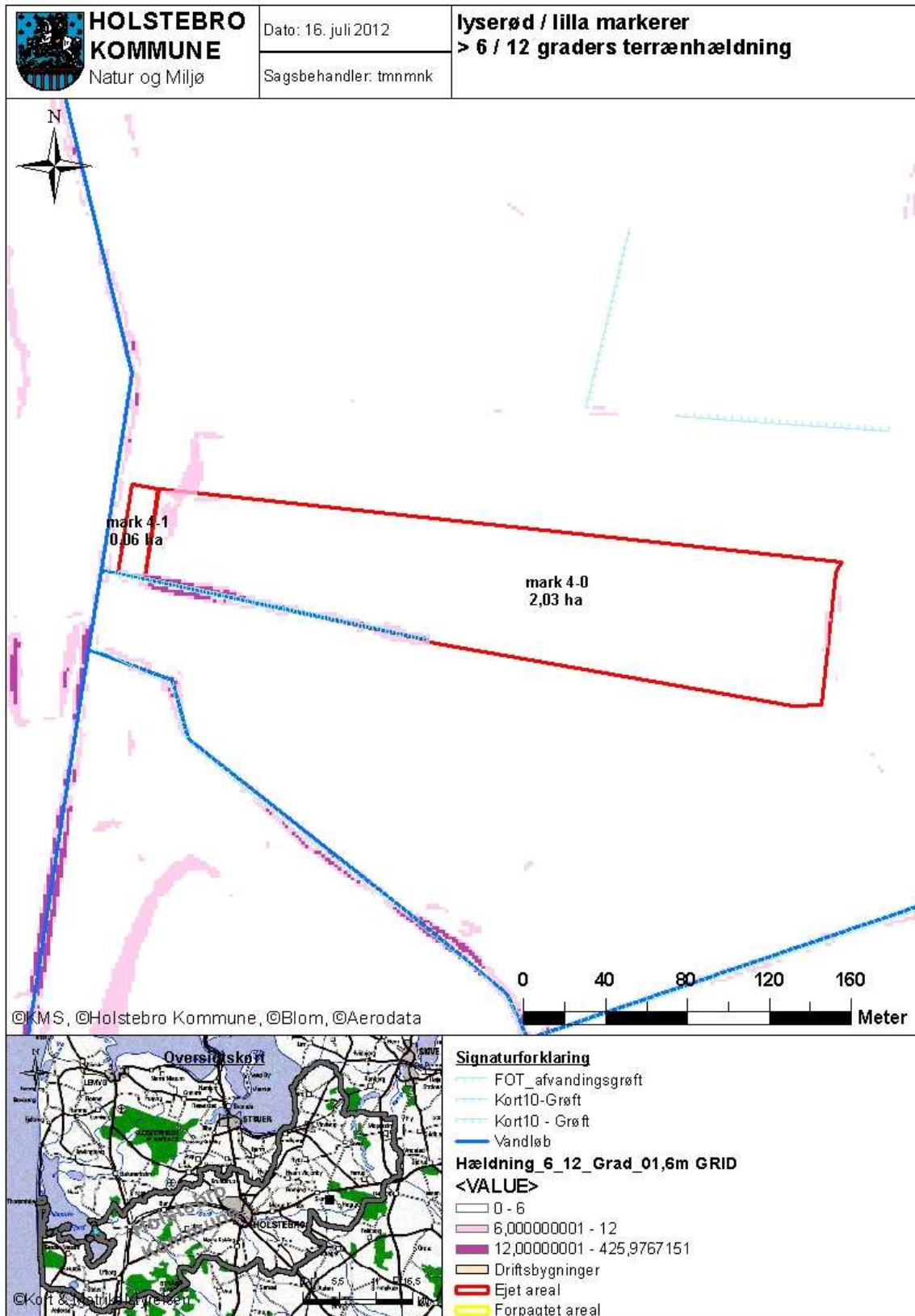

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
 Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
 CVR: 29189927

Bilag 11 – Terrænhældning mod vandløb - 2

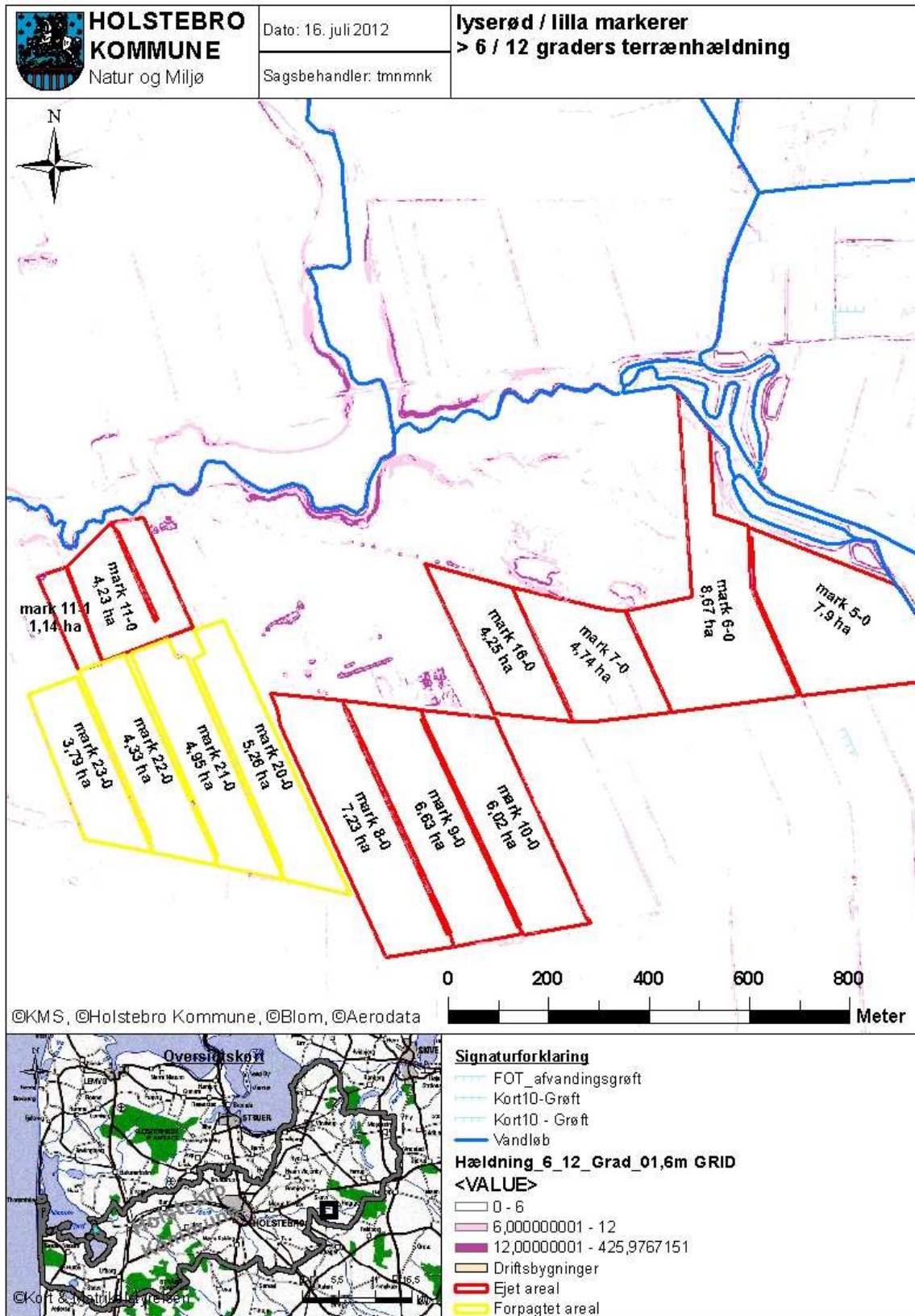
TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
 Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturomiljo@holstebro.dk
 CVR: 29189927

Bilag 12 – Terrænhældning mod vandløb - 3

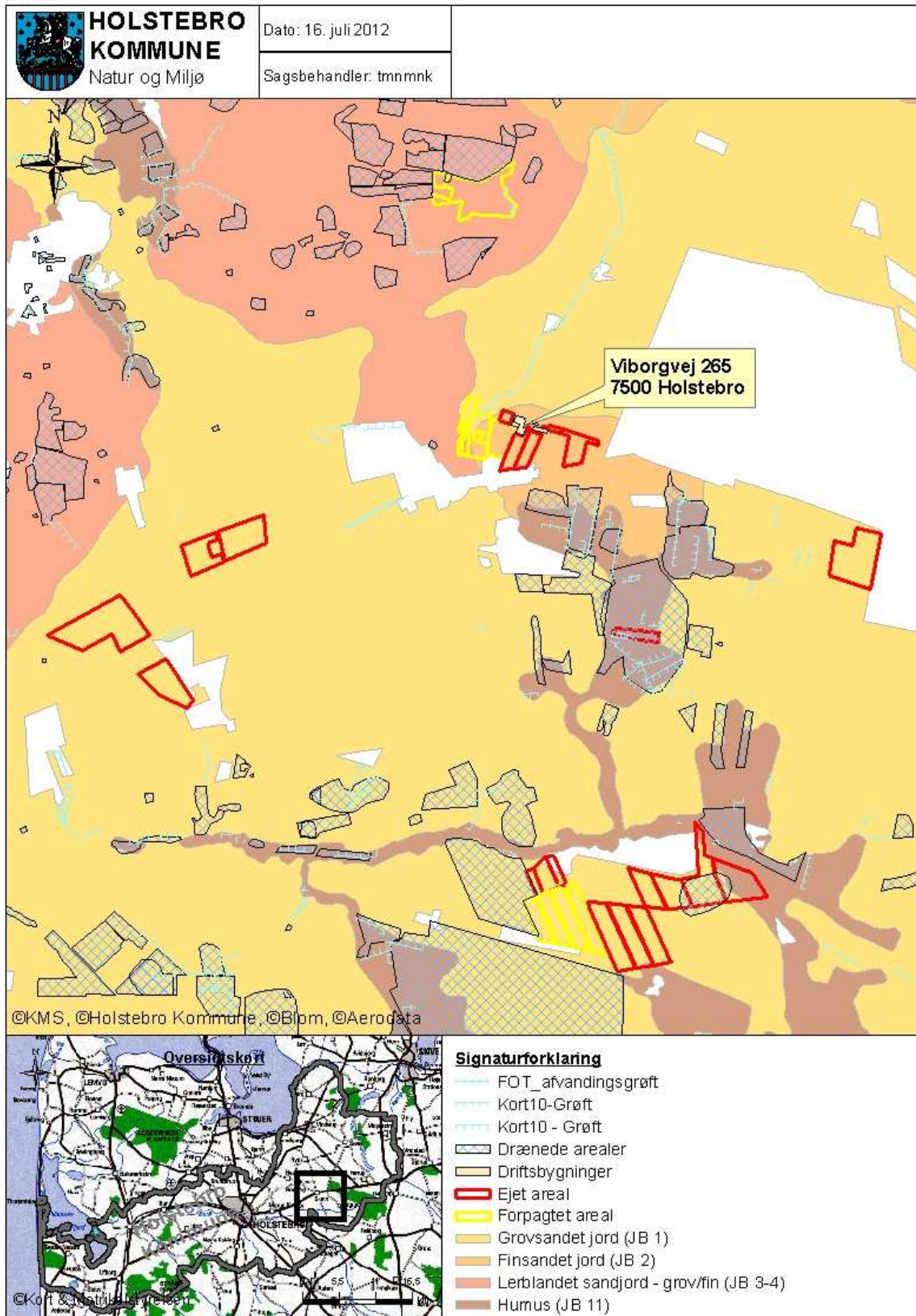

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
 Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
 CVR: 29189927

Bilag 13 – Jordtyper og drænedede områder

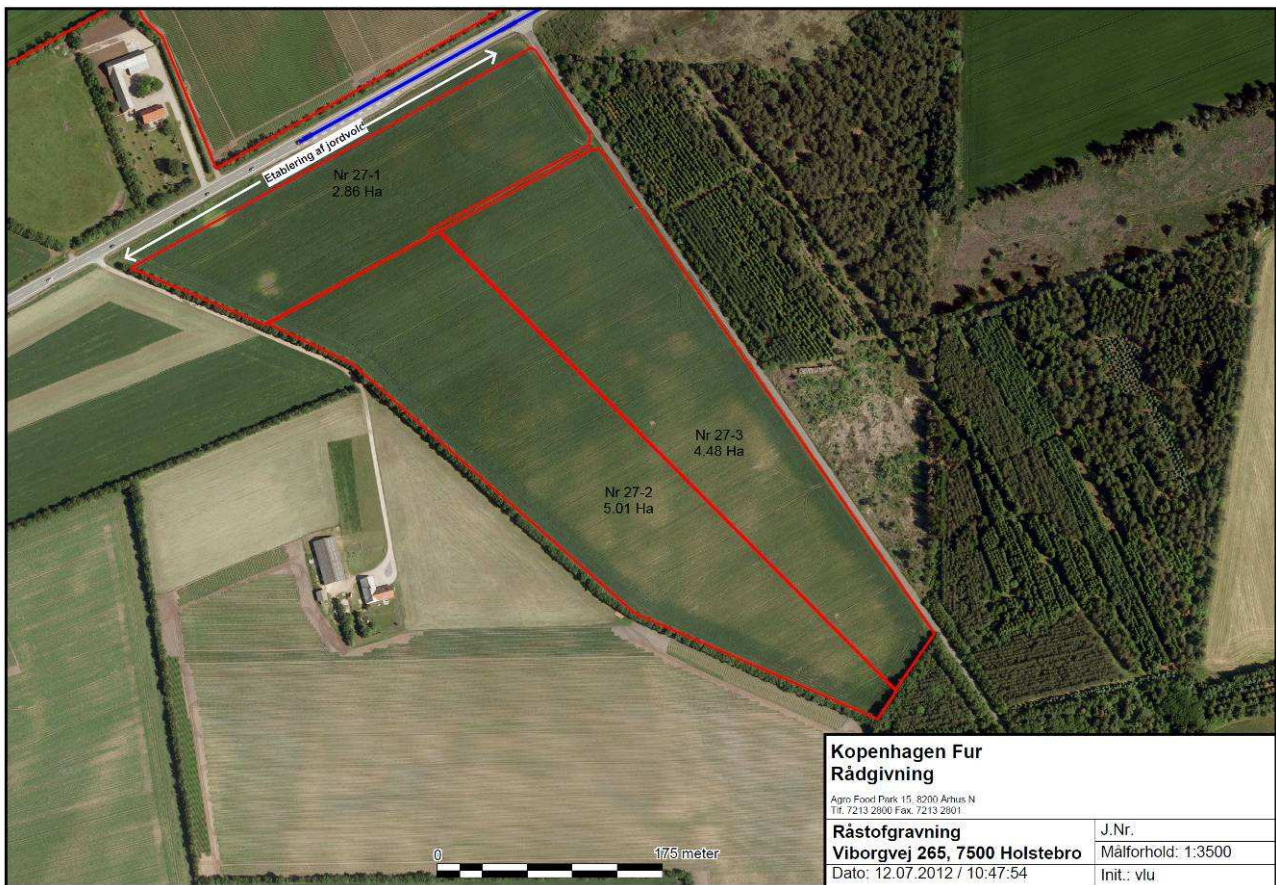

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
 Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
 CVR: 29189927

Bilag 14 – Graveplan for mark 27-0

Plan over råstofgravning på matrikel 29g, Den mellemste del, Borbjerg

Ejer af matriklen: Jan Kristensen

Beskrivelse:

Den 28. december 2010, gav Holstebro Kommune tilladelse til råstofgravning på marken beliggende på matrikel 29g, Den mellemste del, Borbjerg. Råstofgravningen udføres i 3 etaper, kortbilag viser hvordan marken deles til hver etape. Etape 1 (27-1) er stadig i gang. Der er givet tilladelse til, at råstofgravningen løber over en periode på 10 år (2010-2020). Det er oplyst af ejer og indvinder, at der går ca. 6-7 år mere med råstofgravning på marken.

Som det fremgår af kortbilaget består etaperne som følgende:

Etape	Areal (ha)	Færdiggørelse
1 (27-1)	2,86	2013
2 (27-2)	5,01	2014-2017
3 (27-3)	4,49	2017-2020
	12,36	

Der vil, mens etape 1 står på, være 9,5 ha udbringningsareal til rådighed, 7,35 ha under etape 2 og 7,87 ha under etape 3. Der vil indtil 2020 mindst være 7 ha til rådighed som udbringningsareal.

I de 7 ha til udbringning af husdyrgødning er der taget højde for både indkørselsforhold, placering af maskinel og anlægning af støjværn i form af en jordvold ud mod Viborgvej. Maskinel er til alle tider placeret på udgravningsområdet, og optager derfor ikke plads på udbringningsarealet.

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
CVR: 29189927

Bilag 15 – Miljøstyrelsens notat vedr. vurdering af nitratudvaskning

---

NOTAT

Erhverv
J.nr.
Ref.
Den 22. december 2011

Natur- og Miljøklagenævnets afgørelse om kvælstofudvaskning svarende til planteavl

Miljøstyrelsen har taget Natur- og Miljøklagenævnets afgørelse, jr.nr. NMKN-133-00068, fra 24/11 2011 til efterretning. Dette medfører ændringer i Miljøstyrelsens vejledning om husdyrgodkendelsesloven vedrørende konkrete vurderinger af nitratudvaskningen til overfladevand, der ligger udover det fastlagte miljøbeskyttelsesniveau.

Som konsekvens af afgørelsen har Miljøstyrelsen foretaget ændringer i vejledningen, der indebærer, at vurderingen af, hvorvidt husdyrholdet indenfor det enkelte delopland har været stigende tager udgangspunkt i, hvorvidt en lineær regression viser, at der har været en stigning større end 0. Hvis forklaringsgraden r^2 er mindre end 0,5 er analysen usikker, og der skal i så fald tages udgangspunkt i en direkte sammenligning af husdyrholdets størrelse i det seneste opgørelsesår og niveauet pr. 1. januar 2007. Det følger af nævnets afgørelse, at hvis husdyrbruget reducerer udvaskningen til et niveau på linje med et planteavlsbrug, nærmere defineret som udvaskningen ved valg af et planteavlssædskifte, kan der ses bort fra en evt. stigning i husdyrholdet i oplandet. Nævnet har således tiltrådt, at vurdering og regulering af kvælstofudvaskningen skal ske på grundlag af forskellen mellem udvaskningen i ansøgt drift og udvaskningen i en drift uden brug af husdyrgødning – den såkaldte ”planteavlsmode”. Ifølge nævnet bevirker det, at i sager, hvor dyreholdet er stigende i det pågældende opland, skal kvælstofudvaskningen fra rodzonen nedbringes til et niveau, der svarer til en arealdrift med brug af handelsgødning og et plantesædskifte svarende til jordtyperne. Dette ”fiktive” udvaskningsniveau skal dermed fastlægges på samme måde, uanset hvilken dyreart husdyrgødningen stammer fra.

Miljøstyrelsen har som konsekvens heraf ændret vejledningen, så den bringes i overensstemmelse med afgørelsen fra Natur- og Miljøklagenævnet. Det betyder, at de reduktioner i udvaskningen, som følger af referencesædskifterne for husdyrbrugene i forhold til referencesædskifterne for plantebrug (flere efterafgrøder og mere græs i kvægsædskifterne) fuldt ud kan anvendes som virkemiddel til at nå planteavlsniveauet for udvaskning. Ændringen af vejledningen bevirker, at udvaskningseffekten af husdyrgødningen *ikke* længere skal fratrækkes effekten af det valgte sædskifte ved ansøgningen, som det tidligere fremgik af vejledningen, men i stedet skal der i ansøgningen vælges et referencesædskifte svarende til planteavlsbrug.

Bemærk at Miljøstyrelsen har udsendt flere helpdesk svar med baggrund i Miljøstyrelsens hidtidige vejledning og at disse svar derfor ikke er retvisende længere. Svarene vil derfor blive fjernet fra Miljøstyrelsens hjemmeside.

Miljøstyrelsen skal endvidere gøre opmærksom på, at kommunerne opfordres til at lade ændringer med henblik på opfyldelse af dyrevelfærdskrav for sohold fra 1. januar 2013 indgå i forbindelse med prioritering af arbejdet med sager om miljøgodkendelse af husdyrbrug. Forholdet er nærmere beskrevet i brev udsendt til kommunerne fra Miljøstyrelsen den 20. juni 2011.

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
CVR: 29189927

Bilag 16 – Beredskabsplan

Beredskabsplan

Denne beredskabsplan er udarbejdet som en del af ejendommens miljøgodkendelse med det formål at stoppe og begrænse evt. uheld med konsekvenser for det omgivne miljø. Planens indhold skal være kendt af gårdens ansatte m.m. og udleveres til indsatsleder/miljømyndighed i forbindelse med uheld, forureninger, brand, og lign. Beredskabsplanen revideres/kontrolleres mindst 1 gang om året og skal være let tilgængelig og synlig.

Beredskabsplanen findes i mappe på kontoret hjemme

Kopi af beredskabsplanen findes i mappe på kontoret på farmen

Kort materiale.

- Bagest er et oversigtskort over ejendommen m.m. med angivelse af:
  - Dieseltanke og olietanke (overjordiske og nedgravede)
  - Slukningsmateriel og åndedrætsværn – -----
  - Afbrydere til diverse pumper, anlæg, strømafbryder m.v.

Husk

Ved store uheld ring altid 1-1-2, ved mindre uheld ring altid til miljømyndighederne. Er man i tvivl ring 1-1-2.

Efter brand m.m. tag kontakt med miljømyndighederne med hensyn til genopbygning af stald m.m.

Telefonnumre

Nærmeste telefon står i stuehuset og er

Miljømyndighed Holstebro Kommune	kontaktes på telefon	9611 7557
Falck	kontaktes på telefon	112
Brandvæsen	kontaktes på telefon	112
Lægevagt	kontaktes på telefon	7011 3131
Dyrlæge	kontaktes på telefon	7025 7470
Holstebro Minkfoder A/S	kontaktes på telefon	9742 2392
Elektriker	kontaktes på telefon	9746 8300
Smeden	kontaktes på telefon	9746 8550
VVS	kontaktes på telefon	2032 0649
Elforsyning	kontaktes på telefon	9742 1488
Maskinstation	kontaktes på telefon	9746 8400
Kopenhagen Rådgivning	kontaktes på telefon	7213 2807 / 4186 1307
Jan Kristensen	kontaktes på telefon	9746 8304 / 2424 7145

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
 Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
 CVR: 29189927

Brand- og evakueringsinstruks

Ved brand der ikke kan slukkes ved egen hjælp.

Tilkald brandvæsenet - RING 112 - oplys:

- Navn, adressen og telefonnummer der ringes fra
- Ejendommen er beliggende **Viborgvej 265, 7500 Holstebro**
- Hvad er der sket og at det er en brand på en minkfarm
- Er der tilskadekomne - hvor mange
- Er dyrene kommet ud - art og antal der evt. er fanget
  - Hvis der er undsluppet mink – kontakt den lokale Pelsdyravlerforening eller Videncentret for Landbrug, Pelsdyr

Kontakt ejeren, Jan Kristensen

Privat tlf/mobil: 9746 8304 / 2424 7145

Kontakt Videncentret for Landbrug, Pelsdyr ved udslip af mink på tlf. 8740 5232 / 3092 1702

Side 2 i Pelsdyrbladet har relevante kontaktpersoner og telefonnumre

Iværksæt rednings- og slukningsarbejde hvis det er muligt og forsvarligt, herunder fjernelse og evakuering af dyr, olie, trykflasker.

Placering af slukningsmateriel er angivet på oversigtskortet.

Hvis det ikke er muligt at slukke branden - forsøg at begrænse den ved lukning af døre og vinduer.

Modtag brandvæsenet og udlever denne mappe sammen med kortmaterialet.

Oplys endvidere:

- Evt. tilskadekomne eller dyr der ikke er reddet i sikkerhed
- Hvor det brænder
- Brandens omfang
- Hvor der er adgangsveje

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
CVR: 29189927

Instruks om udslip af gylle

Ved større overløb af gylle eller ved brud på gylletanken - RING 112 oplys:

- Navn, adressen og telefonnummer der ringes fra
  - **Ejendommen er Viborgvej 265, 7500 Holstebro**
- Hvad der er sket og hvor meget der er løbet ud
- Om der er risiko for forurening af vandløb, eller drikkevandsboring
- Ved mindre spild kontaktes kun miljømyndighederne

Kontakt ejeren, Jan Kristensen

Privat tlf/mobil: 9746 8304 / 2424 7145

Kontakt miljømyndighederne, Holstebro Kommune på tlf. 9611 7557

Kontakt Maskinstation på tlf. 9746 8400

Der er tale om et relativt fladt terræn og der er ikke umiddelbar risiko for, at gyllen strømmer til grøfter eller vandløb. Ved udslip af gylle kontaktes Maskinstation på tlf. 9746 8400. Herfra rekvireres nødvendigt materiel i form af slamsuger og rende-graver eller gummiged.

I tilfælde af, at maskinstationen ikke kan kontaktes, kan der midlertidigt dæmmes op med halmballer, der altid er på lager i driftsbygningerne.

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
CVR: 29189927

Instruks om kemikalie- og oliespild

Ved større overløb af kemikalier og olie - **RING 112** - oplys:

- Navn, adressen og telefonnummer der ringes fra
- Hvad der er sket, hvad og hvor meget der er løbet ud
- Om der er risiko for forurening af vandløb og drikkevand
- Ved mindre spild kontaktes kun miljømyndighederne

Kontakt ejeren,

Privat

Kontakt miljømyndighederne, Holstebro Kommune på tlf. 9611 7557

Kontakt Maskinstation på tlf . 9746 8400

- Forsøg opdæmning for at undgå, at det løber til omgivelserne.
- Opdæmningen kan evt. foretages med jord, halmballer ol. afhængig af mængde og art.
- Modtag brandvæsenet/miljømyndighederne og udlever denne mappe med sammen med kortmaterialet
- På ejendommen findes der kun lidt materiel, som evt. kan anvendes for at afhjælpe situationen. Kontakt Maskinstation for at rekvirere det nødvendige materiel.

Stophaner og hovedafbrydere

Afbrydere til diverse pumper, anlæg, strømafbryder er vist på kortet over ejendommen.

Vand

Hovedhane er placeret ved den lukkede minkhal

Stophane er placeret ved den lukkede minkhal

Afbryder til cirkulationsvand sidder ved siden af cirkulationsvand

Elektricitet

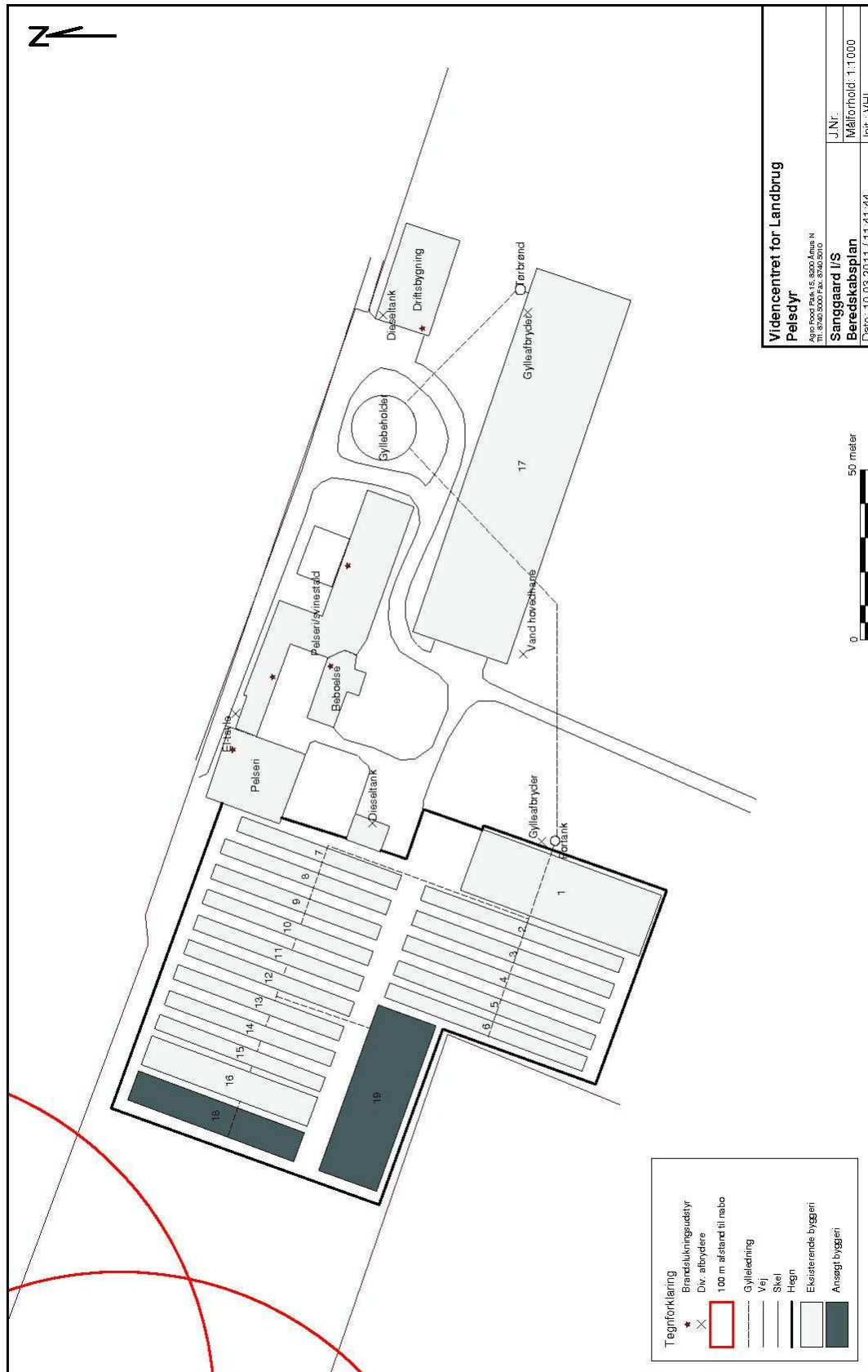
Hovedafbryder sidder ved eltavle bag pelsriet.

Der bruges automatsikringer.

Strømsvigt

Kontroller at der ikke sker forurening som følge af manglende strøm til pumper ol. **Kontakt energiselskab på tlf. 9742 1488**

Alle minkhallerne er uden mekanisk ventilation, hvorfor en strømafbrydelse i første omgang ikke har betydning for minkenes velfærd. Strømafbrydelse vedrører cirkulation af vand på farmen på farmen, hvilket især er kritisk i varme perioder. Normalt vil dyrene kunne klare sig uden vand i 4 - 6 timer.

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
 Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturomiljo@holstebro.dk
 CVR: 29189927

Bilag 17 – retningslinjer for fluebekæmpelse på pelsdyrfarme

DET JORDBRUGSVIDENSKABELIGE FAKULTET
AARHUS UNIVERSITET

Institut for Plantebeskyttelse og Skadedyr
Skadedyrlaboratoriet

RETNINGSLINIER FOR FLUEBEKÆMPELSE PÅ PELTSDYRFARME

Det er næsten udelukkende ”den lille stueflue” (*Fannia canicularis*), der er skyld i problemer med fluer på pelsdyrfarme. Fluelarverne lever og udvikler sig i gødningen fra minkene. Hvis fluerne får lov at yngle uforstyrret i gødningen under burene, og hvor der ellers er muligheder for små eller større samlinger af fugtig gødning, kan lille stueflue optræde i enorme mængder. Fluerne kan være til stor gene både i hallerne og beboelsen på selve farmen og ikke mindst hos naboerne. Foruden gødning fra mink og andre rovdyr kan lille stueflue også yngle i fjerkrægødning og i andet fugtigt, rådne, organisk materiale.

Foto:SSL

Lille stueflue.

Lille stueflue minder meget om stuefluen, men er mindre, kun 5-7 mm lang, og mere slank. Brystet har tre mørke længdestriber, der er tydeligst hos hunnen.

Hannen har gennemskinnelige, gullige pletter på siderne af bagkroppen.

Biologi

Lille stueflues livscyklus er som mange andre fluers: æg → tre larvestadier → puppe → voksen flue. Fluen lægger æg i den fugtige gødning. Æggene klækker efter ca. 3 dage, og de små larver lever i den våde del af gødningen. De to første larvestadier varer kun nogle få dage hver. Tredje larvestadie er det længste og de store larver søger efterhånden mod mere tørre omgivelser og lever resten af tiden i mere tør gødning, i halmblandet gødning og i de øverste sandlag under og nær gødningen. Det er også her, at larverne forpupper sig, og klækningen til den voksne flue

foregår. Pupperne er robuste over for tørre forhold men tåler til gengæld ikke fugtige omgivelser. Larverne – især de små – klarer sig kun i godning, som føles fugtig, men kan ikke overleve i flydende gødning.

Foto: SSL

Larverne er hvide til gråbrune og har rækker af store børstelignende udvækster ned langs kroppen.

Pupperne ligner store mørke larver

Udviklingen fra æg til voksen flue varer ca. en måned under normale danske vejrforhold i sommerhalvåret. Puppetiden er på mindst 10 dage. Den lille stueflue overvintrer enten i sidste larvestadie eller som puppe, idet larvens (puppens) udvikling går i stå. Om foråret, ofte på en varm dag i maj, klækker den første generations fluer samtidigt. Herefter klækker fluerne mere spredt indtil hen på eftersommeren (august), hvor der igen foregår en synkroniseret klækning, der resulterer i mange fluer.

Lille stueflue trives godt ved relativt lave temperaturer. Hannerne kan sværme, selv når luften er ret kold, endda helt ned under 10°C. Larverne udvikler sig allerede ret hurtigt når temperaturen i gødningslaget er oppe på 15°C, men de klarer sig skidt og dør, hvis temperaturen bliver højere end 30°C. Det samme gælder pupperne, som endda er endnu sårere over for høje temperaturer og kan have en høj dødelighed i de varmeste sommermåneder. Puppetiden er lang ved lave temperaturer, men det betyder ikke det store for overlevelsen, da pupperne er særdeles robuste over for kulde

I hallerne ser man ofte de store sværme af hanfluer under tagryggen, ved indgangsdorene eller andre steder, hvor der er lysgennemgang. Fluerne sætter sig

Retningslinier for fluebekæmpelse på pelsdyrfarme – 15. Maj 2009 side 1 af 4

Skadedyrlaboratoriet
Skovbrynet 14
2800 Kgs. Lyngby

Tel. 4587 8055
Fax. 4593 1155

E.mail: SSL.DJF@agrsci.dk
www.dpil.dk

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
CVR: 29189927

sjældent på mennesker eller dyr, men sværmene kan alligevel være yderst generende. Fluerne vil derimod gerne sidde på nedhængende genstande, som hurtigt kan smudses til af flueklatter. I varmt vejr opholder fluerne – især hunfluerne – sig gerne uden for hallerne. Herfra kan de søge indendørs i beboelser, der ligger inden for en radius af flere hundrede meter, og være til stor gene for beboerne.

Forebyggelse af flueproblemer

Den vigtigste måde at forebygge flueproblemer på er **udmugning og renholdelse** for godning, foderrester og fugtig halm, da dette er hele grundlaget for fluernes udvikling. Det er de voksne fluer, som er problemet – men langt de fleste individer findes nede i godningen og sandlaget som æg, larver og pupper. Og alle tiltag, som begrænser fluernes adgang til at lægge æg og larverne og pupperne i at udvikle sig, vil hjælpe på problemet.

På minkfarmene er man allerede nået langt i forebyggelsen af fluer ved at håndtere godningen efter reglerne i Pelsdyrbekendtgørelsen. Bekendtgørelsen har generelle krav til opsamling og lagring af godningen, hvis hovedformål er at nedsætte tabet af næringsstoffer til omgivelserne – og disse krav løser samtidig også en stor del af flueproblemet. Så stort set alle haller er i dag forsynet med godningsrender, og godningen bliver håndteret som gylle.

I Pelsdyrbekendtgørelsen er det i afsnittet ”Drift af pelsdyrfarme (§ 7)” anført, at der skal renses i, under og omkring burene mindst én gang om ugen. Dette gælder uanset opsamlingsystem for godning.

Med godningsrender under burene er man allerede godt hjulpet på vej med effektivt at forebygge og forhindre, at fluerne yngler i den friske godning. I denne type haller må man godt nøjes med at fjerne spildhalmen under burene én gang om måneden i sommerhalvåret og hver anden måned i vinterhalvåret (ifølge *Vejledning om pelsdyrfarme*). Men det er særdeles vigtigt, at man ugentligt sørger for at få fjernet den godning, som havner ved siden af renderne. Selv små mængder godning kan producere rigtigt mange fluer – og godning langs utilgængelige kanter og i kroge kan være steder, hvor larverne trives specielt godt.

I haller **uden godningsrender** fjernes både godning og spildhalm ugentligt. Under burene er der udlagt et **sandlag** (sand eller grus) på mindst 10 cm, som skal udskiftes mindst én gang om året. Udskiftningen af sandlaget bør af hensyn til fluebekæmpelsen ske i vinterperioden fra november til april måned. På den måde fjerner man en stor del af de larver og pupper,

der overvintrer, og mindsker derved antallet af fluer, som klækker i april-maj måned ganske væsentligt. Ifølge Pelsdyrbekendtgørelsen kan man undlade at gøre rent i burene hos avlstæver i perioden 25. april til 15. juli. I tilfælde, hvor der samler sig godning på hvalpenet, vil fluerne yngle her, og man bør derfor være opmærksom på at rense eller udskifte disse net. Ligeledes er det vigtigt at være opmærksom på, om der er andre lokale områder på farmen, hvor der opstår specielt gode betingelser for flueproduktion, som man bør tage hånd om. For eksempel kan vandspild fra drikkeventiler være med til at forbedre fugtighedsforholdene for fluernes udvikling.

Den grundige årlige rengøring af haller, bure og redekasser har også betydning for den generelle forebyggelse af flueproblemer, dels ved at rene glatte overflader i burene er mindre tilbøjelige til at tilbageholde godning, dels ved at overvintrende larver og pupper under burene bliver rensede væk.

Godning, der fjernes fra hallerne bliver enten ført til lagring i en gyllebeholder eller på en modding. På moddingen skal godningen være dækket af mørk plastic eller lignende lufttæt materiale. Overdækningen forhindrer godningsvarmen i at slippe væk, så æg, larver og pupper bliver dræbt af høj temperatur, og den hindrer æglægning samt klækning af fluer fra de pupper, der befinder sig i godningen.

Vanding med **larvicider (larvobekæmpelsesmidler)** kan hjælpe med til at forebygge flueplage, når man anvender dem i sammenhæng med grundig udmugning og rengøring. Midlerne forhindrer fluelarverne i at udvikle sig til voksne fluer ved at forstyrre deres hudskifte og forpupning. Selvom der er godningsrender, kan larvicider være et vigtigt og nødvendigt supplement til renholdelsen under burene. De bruges f.eks. på steder, hvor godningen havner ved siden af renderne, og indretningen gør det vanskeligt at rense helt i bund. Larvicidet udvandes et par dage efter, at halm og godning er fjernet under burene. Det kan gøres med en almindelig vandkande eller en sprøjte med lavt tryk og store dråber efter anvisningerne på etiketten. Larvicider, som er godkendt til brug på minkfarme, er vist i fortegnelsen på sidste side.

De bedste tidspunkter at behandle med **larvicid** er i maj/juni og igen i august/september. På disse tidspunkter er fluelarverne i god vækst og derfor maksimalt folsomme. Maj/juni-behandlingen rammer afkommet af årets første generation fluer og august/september-behandlingen rammer de larver, som ellers vil overvinde og lægge grunden til næste års flueproblemer. Man opnår den bedste effekt af en behandling ved at udføre den som to gentagne vandinger med 14 dages mellemrum. Hvis der endnu ikke er etableret godningsrender, vander man i cirka én meters bredde under alle rækker. I haller med

godningsrender eller tæt bund behandler man der, hvor man skonner, eller erfaringsmæssigt ved, at fluerne har mulighed for at yngle. Hvis der er områder ved møddingen, hvor larverne kan udvikle sig, kan man også bruge larvicid her.

Bekæmpelse af voksne fluer

I praksis kan det være umuligt, at klare hele flueproblemet alene med de forebyggende metoder – og man må så supplere med aktivt at bekæmpe de voksne fluer. Der findes forskellige typer kemiske bekæmpelsesmidler, Miljøstyrelsen har godkendt til formålet – og hvilke man foretrækker at bruge må afhænge af situationen og de aktuelle forhold. De godkendte midler er vist i fortegnelsen på næste side. Det er vigtigt at følge doserings- og brugsanvisning på etiketten for det enkelte produkt. Midlerne mod de voksne fluer kan opdeles i **smøremidler**, **forstøvningsmidler/aerosoler** og **sprøjtemidler**.

Smøremidler består af sukker, som er tilsat en fluegift. Fluerne bliver dræbt, når de æder af midlerne og færdes på dem. Man bruger smøremidlerne strategisk ved at anbringe dem på de steder, hvor fluerne helst vil søge hen, og mange fluer samles. Det er gerne tæt ved dyrene, på solbeskinnede vægge, på snore, ved vinduer og lignende steder. Med en pensel kan midlet smøres på stolper, udvendigt på redekasser, på plader ophængt over gangene og på vægge – så tæt på dyrene som muligt men uden for deres rækkevidde. På flader opnår man den bedste effekt ved at påføre midlet i smalle lodrette striber. Man kan også behandle på snore, som er monteret til formålet hen over/langs rækkerne. I handlen findes også færdige plader til ophængning, der allerede er behandlet med smøremiddel i granulatform. Smøremiddel findes også som løst granulat, som man skal anbringe i små bægre, hvis man i enkelte tilfælde foretrækker at bruge det direkte uden at røre det op med væske.

Smøremidlerne er langtidsholdbare og er velegnede til løbende at holde antallet af voksne fluer nede gennem hele sommerhalvåret. Smøremidlet på de forskellige overflader bliver spist, slidt af, støvet til og mister på andre måder effektivitet og skal derfor normalt fornyes mindst en gang om måneden. Med smøremidler bliver kun et relativt lille areal af overfladerne i hallerne behandlet. Til gengæld bliver fluerne ramt af en høj dosis gift, når de æder af midlet. Det giver en lav risiko for, at fluerne udvikler resistens, på trods af at midlerne er langtidsholdbare.

Forstøvningsmidler/aerosoler tågesprøjtes ud i luften og virker øjeblikkeligt, men har ingen langtidsvirkning. Fluerne lammes og dor, når de rammes direkte af de små svævende dråber. Midlerne kan kun anvendes i stille vejr, medmindre hallen kan lukkes helt af. Aerosolerne kan anvendes både i beboelse og stalde. Den meget hurtige nedbrydning af midlerne betyder, at der er lav risiko for, at fluerne udvikler resistens over for dem.

Sprøjtemidler anvendes til behandling af overflader ved påsprøjtning med stor dråbestørrelse, og fluerne dor, når de kommer i kontakt med de behandlede flader. Midlerne har en vis langtidsvirkning, som dog i praksis vil afhænge af de typer overflader, som de er sprøjtet på. Sprøjtemidlerne kan bruges på flader, som fluerne ynder at kravle omkring på eller hvile på – men kun på steder, som minkene ikke kommer i berøring med. Sprøjtemidler nedbrydes langsomt og bør kun anvendes i begrænset omfang, da fluerne ellers hurtigt vil blive resistente, og effekten derfor kraftigt forringet.

Ud over de kemiske midler, kan man også bruge ugiftige **klæbesnore/limsnore** til at formindske antallet af voksne fluer. Snorene skiftes, så tit det er nødvendigt, når de er fyldt med fluer og/eller støvet til.

Links:

[Pelsdyrbekendtgørelsen, Vejledning om pelsdyrfarme](#) og anden lovgivning og information om pelsdyrfarme:

[Dansk Landbrugsrådgivning](#)

[Miljøstyrelsens oversigt over godkendte bekæmpelsesmidler:](#)

Det kan være lidt vanskeligt, at få alle relevante midler (og kun relevante midler) vist med de enkelte søgekriterier. Man kan få de fleste frem ved at bruge søgerubrikken [anvendelse](#) og her f.eks. søge på ”stalde”. Man kan også prøve at søge på ”fluer” eller ”fluelarver”.

[Skadedyrlaboratoriets vejledning om lille stueflue i beboelse](#)

Tabel 1.

Fortegnelse over de forskellige typer fluemidler, som kan benyttes på minkfarme.

Type og aktivstof	Handelsnavn	Skadedyrlaboratoriets kommentarer
Larvebekæmpelsesmidler <i>aktivstof:</i> Cyromazin Cyromazin Cyromazin Diflubenzuron Diflubenzuron	Neporex WSG2 Neporex 50SP Mortalin Cyromazin mod fluelarver LFS Diflubenzuron Dimilin WP-25	<ul style="list-style-type: none"> • Forebygger ved at stoppe larvernes udvikling til voksne fluer • Velegnede til at bruge rutinemæssigt på alle de steder hvor, det er vanskeligt at fjerne gødning og halmrester.
Smøremidler/ædegifte <i>aktivstof:</i> Thiamethoxam Spinosad Imidacloprid Azamethiphos Azamethiphos	Agita 10 WG Spy Quick Bayt Alficron Plus Snip flueplader	<ul style="list-style-type: none"> • Sukkerholdige ædegifte til voksne fluer • Langtidsvirkende • Lav risiko for resistens • Velegnede til løbende bekæmpelse af voksne fluer gennem hele fluesæsonen
Forstøvningmidler og aerosoler <i>aktivstof:</i> Pyrethrin I og II Pyrethrin I og II Pyrethrin I og II Pyrethrin I og II Pyrethrin I og II Pyrethrin I og II Pyrethrin I og II Pyrethrin I og II Pyrethrin I og II Pyrethrin I og II	Stald chok fluespray D Kvit Fluespray Kill-it Staldspray N Trinol Turbo-Jet mod Fluer Trinol Fluespray Chok Fluespray DME-N Tanaco Flue Chok Prima Fluespray Ryom Flue Spray AquaPy	<ul style="list-style-type: none"> • Kontaktgifte mod voksne fluer • Nedbrydes hurtigt • Lav risiko for resistens • Velegnede til at løse et akut opstået flueproblem på farmen
Sprøjtemidler <i>aktivstof:</i> Dimethoat Dimethoat	Perfekthion 400 EC Danadim Progress	<ul style="list-style-type: none"> • Kontaktgifte mod voksne fluer • Nedbrydes langsomt • Risiko for hurtig udvikling af resistens, og dermed forringet effekt

Listen indeholder de af Miljøstyrelsen godkendte midler pr. 30. april 2009.

Der kan være restoplæg i handelen af tidligere tilsvarende produkter, som er nu afmeldt og derfor ikke står på listen.

Og der kan også være produkter, som stadig er godkendt, men som fabrikant/importør ikke markedsfører mere.

Bilag 18 – Driftsjournal

Nedenstående driftsjournal skal føres løbende i henhold til godkendelsernes vilkår. Datoer, handlinger m.v. skal fremgå.

PRODUKTIONSKONTROL PR. PLANÅR					
Egenkontrol 01/08-31/07					
År	Maksimalt antal DE	antal dyr	DE pr. dyr	DE	± DE

Skemaet kan erstattes af bilag som f.eks. E-kontrol, slagterifregninger m.m., såfremt disse indeholder de samme informationer som ovenstående. Husk at gemme bilag til dokumentation af ovenstående

---

INSPEKTION AF GYLLEBEHOLDERE							
	Størrelse	Dato for tømning	Er der synlige revner	Er der synlige utætheder	Er evt. kabler intakte	Reparatør tilkaldt (dato)	Dato for reparation
Gyllebeholder nr. 1							
Gyllebeholder nr. 2							

Ovenstående årlige inspektion af gyllebeholdere kan i stedet fremgå af et bilag, som indeholder de angivne oplysninger.

ENERGIGENNEMGANG AF HUSDYRBRUGET			
	Dato	Forslag	Tiltag
Gennemgang af husdyrbruget af en energifaglig person			

Ovenstående skema kan erstattes af bilag, der viser datoer for gennemførte tiltag.

EL, VAND, BRÆNDSTOF ETC.	1. kvartal			2. kvartal			3. kvartal			4. kvartal		
	start	slut	forbrug	start	slut	forbrug	start	slut	forbrug	start	slut	forbrug
El [kWh]												
Vand [m ³]												
Brændstof												
..												
..												

Ovenstående skema kan erstattes af bilag, som indeholder tilsvarende information om det kvartalsvise forbrug.

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

 Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
 Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
 CVR: 29189927

Bilag 19 – Bemærkninger indkommet i høringsperiode

Ansøgers konsulent har, på vegne af ansøger, indgivet høringsbemærkninger vedr. godkendelsens vilkår 30 og 31. Bemærkningerne har ikke givet anledning til at fjerne eller ændre vilkårene.

De indkomne bemærkninger og Holstebro Kommunes kommentarer til bemærkningerne er journaliseret på sag nr. 012162-2011. Der kan søges om aktindsigt i sagen ved henvendelse til Holstebro Kommune.